

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΤΟΣ ΣΤ' - ΤΟΜΟΣ ΣΤ'

1889

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΟΔΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΡΙΘ. 59

ΤΥΠΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

1889

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
ΤΟΥ
ΣΤ' ΤΟΜΟΥ ΤΗΣ "ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ",
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β - ΕΤΟΣ ΣΤ'

Αθήναιοι (Οί) επί Τουρκοκρατίας, υπό Δ. Γρ. Καμπούρογλου, Φύλλον 1.
Αθηναίς, ιστορική σελίς, υπό Γ. Κ. Κ. 7.
Αυτογεμία, υπό Α. Καλλιδικά, 8.
Αυγά (Τὰ κόκκινα), πασχαλινά εντυπώσεις, υπό Ι. Μαράνου, 14.
Αθλητής (Ο) τού κ. Τσερτσέρη, αρχαιοκαπηλική μελέτη, υπό Θ*, 15.
Ανάθεμα (Τό), Λαογραφικά σημειώσεις, υπό Γεωργίου Δρακτά, 20.
Αί αλήθειες ανάγκαι του Έθνους, επιστολή Κ. Α. Σ. 23.
Αλαμάνος (Τό Γεφύρι τής), υπό Κ. Δ. Καπράλου, 31.
Αληθινή Ευτυχία (Η), παράδοσις, υπό Γεωργίου Δρακτά, 43.
Άγωνία (Η), εικόν, υπό Ι. Πολέμη, 50.
Βοναπάρτης (Ο) και ή Ελλάς, υπό Σ. Άντωνοπούλου, Φύλλον 39.
Βούρβυζης (Ο συνταγματάρχης) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 51.
ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ: Ιστορία των Αθηναίων, 3. — Ιστορία τής Ελληνικής Χρωματολογίας, υπό Μ. Τσακούρογλου, 7. — Λεξικόν Εγκυκλοπαιδικόν, υπό Α. Ν. Γιάνναρη, 8, 9, 11. — Περὶ Έρωτοκρίτου και τού ποιητού αυτού, υπό Ιω. Μ. Δαμβέρρη, 22-23. — Απόσπασμα τής τού Στραβωνίου Γεωγραφίας, υπό Κ. 25. — Ιστορία τής γυναίκας. — Η σύζυγος τού Κλαυδίου, 49.
ΒΙΒΛΙΑ (Νέα), 1-52.
Γαλλική γλώσσα (Η) εν Ελλάδι, επιστολή Ι. Πολέμη, Φύλλον 7.
Γλώσσα (Η) — δύο έρωτες, επιστολή Ι. Μαράνου, 7.
Ο), δημογραφικά σημειώσεις, υπό Κ. ανών, 13.
ανών (Περὶ τών) τού Μεχμέτ Άλη, υπό Α. Καλλιδικά, μετ' άπαντήσεως, υπό Ι. Μαράνου, 23.
Γαλλόττη (Αιμιλία), απόσπασμα εκ τής μεταφράσεως τού πρίγκιπος Βερνάρδου τού Σαξ-Μάινινγκεν, 41.
Γλαράκης (Γεώργιος) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 48.
ΓΡΑΜΜΑΤΑ (Ιδιαίτερα), 1-52.
Δραματικοί συγγραφείς (Οί), υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 5.
Δωρο (Τό) τής καρδιάς, υπό Ι. Μαράνου, 6.
Δημογραφικά σημειώσεις: Περὶ δημογραφίας εν γένει. Τι σημαίνει δι' εν κράτος ή αύξησις τού πληθυσμού, 12. Ο γάμος, υπό Κ. Β. Γιαννίχη, 13.
Δημόργου Έκλογή, απόσπασμα εκ τής βραβεύσεως κομωδίας, υπό Παν. Δ. Ζάνου, 13.
Δηλητήρια (Τά άφανή), υπό Φ. Α. Β., 44-45.
Εδουάρδος Έβερτετ, φιλελληνική πινακοθήκη, υπό Γ. Δ. Κ. Φύλ. 2, 3, 4.
Έγιετο διδάκτωρ, κοινωνική εικόν, υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 4.
Επάνοδος (Η), τραγούδια τού Ηηλίου, υπό Γεωργίου Δρακτά, 6.
Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν (Τό), Α — Πρδ, επιστολή Ι. Σακελιώνος, και άπάντησις, υπό Α. Ν. Γιάνναρη, 10.
Επτανήσω (Η εικοστή πρώτη Μαΐου εν), υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 20.
Έθνος ευρώπαι (Οί), υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 22.
Είδωλον (Τό χρυσόν), διήγημα κατά τας Γραφάς, υπό Γεωργίου Δρακτά, 22.
Ελληνικόν οφθαλμικόν νόσημα, 25.
Έρωτες (Οί) τής παρελθούσης γενεάς, εικόν, υπό Γεωργίου Δρακτά, 32.
Ελλάς και Γαλλία, 43.

Εβρύλας, απόσπασμα, υπό Σπ. Παγανή, 44.
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΣ ΑΘΗΝΑΣ: Λασιναίος διαγωνισμός, 13. Ο γάμος τού Διαδόχου, 41. Ο αυτοκράτωρ τής Γερμανίας Γουλιέλμος εν Αθήναις. — Η άνοχηρήσις. — Η παράστασις τών «Περσών», 42.
ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ: 2, 3, 4.
ΕΒΔΟΜΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ: Ο θάνατος τού Προκοπίου. — Οί διάδοχοι αυτού. — Ο Σαμάρης. — Τά ταχυδρομικά δίμηνα. — Αί Αθήναι άνευ κοιτάτου. — Η φιλολογία τού Τριωδίου και οί χορογράφοι. — Στατιστική τών ώρών. — Κλοπαί εν Αθήναις. — Τά σωτήρια τών Ολυμπίων και τά τών κλεπτών, 5. Ο θράμβος τού Σμαρά. — Η υπόθεσις τής Φλώρας Μιράμπιλι. — Ο σκελετός τού άλεκτορος και οί Ιταλοί διδάσκαλοι. — Τό μυστηριώδες κομητάτον. — Εμφύλιος μεταξύ Πειραιώς και Αθηνών. — Αρχαία επιγραφή. 6. Ο ηλεκτρισμός τών πτωμάτων και ή Αθηναϊκή άποκρέωσις. — Ο άνδριάς τού Μιαούλη. — Οί Δαμβέρρη. — Στίχοι νοσταλγός. — Ο κ. Παράσχος δημοκρατικός ή βασιλικός, 8. Σωτηρία τών συγγραφέων. — Τό παράσημον τού κ. Καμπούρογλου. — Τά στρατιωτικά ποιήματα τού κ. Κίρκου. — Ο Περνασός εκτεθεισός, 9. Τό μητροπολιτικόν ζήτημα. — Ο τομή τού Ισθμού. — Αδίκημα κατά καλλιτέχου. — Έθιμα τού δημόργου Σμύρνης. — Οί φιλέλληνας Αμερικανοί. — Τό άνάκτορον τού Διαδόχου. — Αποφθεγμα τού Μιλήσιου. — Η καταστροφή τού κόσμου, 10. Η Ελλάς εν τή Παγκοσμίω Έχθισι. — Ανακρίσεις άξις προσχής. — Τά έαρνιά γυνάστια. — Η μελέτη τού κ. Κυριακού. — Ο κ. και ή κ. Ξηνοπούλου, 11. Τό επίσημον γεύμα τής ΚΕ Μαρτίου. — Τύπος και αυτοκτονία. — Κωνσταντίνος Δαμιράλης, 12. Χριστός άνέστη! — Ο κ. Deschamps και οκ Πολέμη. — Ο γραμματέυς τού Διαδόχου. — Αί εφημερίδες, οί αυτοκτονόντες και εν παλαιόν άνέκδοτον. — Ο μικυλογράφος Παπουλάς και τά έργα του. — Τό Παπύ ή κολοχόβα και ή τού Δημοτικού συμβουλίου, 14. Η παράστασις τής Έύρου μέδης. — Τά άποκαλυπτήρια τού άνδριάντος τού Μιαούλη. — Η άπογραφή τού Ελληνικού πληθυσμού, 16. Ο Γάμος τής βασιλπίδος Αλεξάνδρας. — Τά έαρνιά γυνάστια. — Τό κεντρικόν γμναστήριον τών Αθηνών και ή σέσις τών κ. Ι. Φωκίανού, 20. Ο άπαιρητισμός τής Αλεξάνδρας. — Η Κρήτη προί τής Αλεξάνδρας. — Αυτοκτονία Κλεάνθους Τριζταρούλου. — Ο Υμναιός, 21. Επιστολή Αλεξάνδρας. — Η αστρονομική ανακάλυψις τού κ. Αιγινήτου, 22. Η εκ μύρων δεσμίς. — Δημογραφικόν σφάλμα. — Η γεροντοκόρη. — Κίρκου-Μονακό. — Αί εξετάσεις τών εκπαιδευτηρίων Βουλγάρων και Διοσκουρίδου. — Ατλας Άνάστη Κωνσταντινίδου, 23. Ο δούξ τής Χαλκίδος. — Έξωρίσις Αθηνών. — Τό μητροπολιτικόν ζήτημα. — Αί εξετάσεις. — Παρθενωγενέον Σκορδίλη, 25. Μεταρρύθμισις περὶ «Έβδομάδος». — Ιωάννα Στεφανόπουλ. — Ν. Νικολαΐδης, 27. Η Κρήτη. — Ο βασιλεύς Γεώργιος εν Γαλλία. — Τό ψήφισμα τών Κρητών περὶ Ένώσεως. — Προσηγομασίαι διά τούς γάμους τού Διαδόχου. — Λάζαρος Κριεζής. — Η «Ιστορία τών Αθηναίων εν Εύρώπη, 28. — Ο όρίζων τής Κρήτις. — Τό Γαλλικόν κυμειδύλλον. — Έν δημόδες ποιήμα. — Η Βασιλισσα Βλαχα, 30.
ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ: Έγχώρια. — Έξωτερικά. — Φιλολογία. — Επιστήμαι. — Καλλιτεχνία. — Αρχαιολογία. — Στατιστική, κτλ. Φύλ. 1-52.

Ζαΐμης (Άνδρέας), κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 48.
Ημέρα δόξης, υπό Ιωάννου Μ. Δαμβέρρη, 12.
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ (ΤΟ) ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΚΡΗΤΗΣ, Γκιονάλης διά τήν άνεξαρτησίαν τού Έθνους, φύλ. 3, 4, 5. — Γράμμα Οδυσσεύς Άνδρίτσου. — Πληρεξούσιον Κοτζιαμπασιών. — Γράμμα Άνθίμου Γαζή, 6. Γράμμα Κατζίκογιάννη. — Γράμμα Δημητρίου Υψηλάντου, 7. Η τιμωρία τού Κλήρη. Γράμμα Δημητρίου Υψηλάντου, 8. Έκστρατεία εις Λιθάδαν. — Ο άδελφός τού Κολοδήμου. — Ο οίβος τού Δουβουινώτου. — Ο Όμπερ Βριώνης. — Ο χορός και ή νίκη τών παληκαριών, 9. Τό άτι τού Όμπερ Βριώνη. — Τά μετά τήν μάχην. — Κουκουβίνιδαις ή Ρομειλιώταις. — Περιπέτεια Ν. Τομαρά. — Ο Καλόγηρος και ή θεία διχη. — Οί Ευρωπαίοι άγότες. — Κατωκογιάννης και Κριεζής. — Ο Κριεζής εις τήν Σπυρειάν. — Αριζις εις Πέτραν. — Συμφιλίωσις δύο έχθρών. — Η ήττα τού Μπεργιάμ Πασά, 10. Από Πέτρας εις Θήβας. — Η μονή τού βαίου Λουκά. — Εις Δουβραϊνήν. — Ξύλο εις τόν Καμπάντην, 11. — Η πεντάδα τής Περσικής. — Παλαιά γνωμίαι. — Οί Περσικαί μετανοούντες. — Έν Κερνίθω. — Ποιήται. — Οί μαργαίται τού Βάμβα. — Παρά τή Υψηλάντη. — Τι έλεγεν ο Όμπερ Βριώνης, 12. Καί πάλιν ο κομιστάριος Κλήρης. — Η διανομή τών λαφύρων. — Αποστολή τού Κριεζή εις Ύδραν, 13. Παρά τή Μπουμπουλίνη. — Ο Κριεζής εις τήν οίκίαν του. — Η ασθένεια τού Κριεζή. — Νέα ναυτολογία. — Δύσις παλαιάς διαφοράς. — Επάνοδος εις Έβδωσαν. — Οί Αγγισαγγίται, 14. Καί πάλιν οί Αρεοπαγίται. — Τεχνήματα και στρατηγήματα. — Μετόνια τών Αρεοπαγιτών. — Καταικτικαί εις τόν Μανσόλαν. — Αψιμαχίαι και εκστρατείαι, 15. Τό σφάλμα τού Άγγελή Λιμνιώτου. — Η πληρωμή τών ναυτών. — Αρειος Πάγος. — Μίσθωσις νέου πλοίου. — Ο θάνατος τού όπλαρχηγού Κώστω και Άγγελή. — Τό ρεβάνι τού Μανσόλα. — Ο Κριεζής πρός τόν Αρειον Πάγον. — Νέα στρατολογία. — Χριστός άνέστη και δάκρυα, 18. Αί τελευταίαι στιγμαί τού Καπετάν Άγγελή. — Η γενναΐότης τού Καπετάν Κώστω. — Επιστολή τών Αρεοπαγιτών. — Επισκεψις τού Οδυσσεύς. — Οί φόροι τού Άνδρίτσου. — Κρυπτογραφήματα, 20. Ο Δοσίμυλης. — Τό στρατεύμα τού Άνδρίτσου. — Αίματα εν δημοπρασία. — Ανοποταξίαι ναυτών. — Η πυρπόλησις τού πλοίου, 22. Ο Κριεζής πολιτάρχης Σύρου. — Ο Κριεζής τελώνης εν Σύρω. — Καταδίωξις τού Παυλούσκου, 23. Τά δεινά τού Φαβιέρου. — Φρικτός πόλεμος. — Αναχώρησις εκ Καρύστου. — Αναμνήσεις άτυχών. — Ο Κριεζής εν Σύρω. — Αθηναίσις Ξαίμων. — Τό εμπόριον τής Μ. Ασίας. — Ο Καποδίστριας αιτία ραπισμάτων. — Τά πρώτα λαβρεμύρια, 24. Κριεζής και Κωλέττης. — Οί λησταί τού Κωλέττη. — Συνέπειαι εξαπατήσεως κόρης. — Τό τάσιμα τών αδελφών τής, 25. Η εξέλεξις τού Τζούνη. — Η παραίτησις τού Κριεζή. — Κριεζής και Καποδίστριας. — Τά πρώτα δικαστήρια. — Ο μπακλαβές τού κόντε Θεοτόκη 27. Εφημερίδες και κόμματα τής εποχής. — Ύδραίοι και μή. — Ο αστυνόμος Ποταμιάνος. — Ο άποκλιτισμός τής Ύδρας. — Διάφορα προσωπικά, 28.
Ιστορία διά πολύ μεγάλα παιδία, εκ τού καθ' ή μέραν βίου, υπό Θ*, 11.
Ιερή Συνδωψ (Έν τή), υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 19.
Ιστορία ενός κηρύου, διήγημα τών Χριστουγέννων, υπό Ι. Μαράνου, 51.

Κόρη (Η) τής μητριάς, διήγημα τού δωδεκαήμερου, υπό Γεωργίου Δρακτά, Φύλ. 1.
Καλογήρου Απομνημονεύματα. Μέρος Γ'. Γιατι έγιετα καλόγηρος, υπό Δ. Γρ. Καμπούρογλου, 17.
Καλλέργαι (Δύο), Ιωάννης και Δημήτριος, ιστορική όμοιότης, υπό Β. Ψιλάκη, 19-20.
Κύπρου (Αί γυναίκες τής), υπό Γ. Σ. Φραγκούδη, 21.
Κύπρου (Περὶ τών εν) γυναικών, υπό Γ. Φραγκούδη, 22.
Κάσω (Η 31 Μαΐου εν), ιστορική σελίς, υπό Ι. Μαράνου, 22.
Κριλώφ (επιστολή περὶ), υπό Π. Α. Αζιώτου, 24.
Κόρη (Η) τού κηπουρού, διήγημα Ι. Μαράνου, 24.
Κάσω (Αί γυναίκες τής), κατά τόν Σαδάρη, 25.
Κάσω (Έρωσ, γάμος, βάπτισις εν), υπό Ι. Μακρή, 26.
Κουρώς τής Σεβίλλης (Ιστορία), καλλιτεχνική σελίς, υπό Α. Ν. Σ. 27.
Κρητοσύρκα (Οί), εθνολογική και ιστορική μελέτη, υπό Β. Ψιλάκη, 34.
Κατηραμένος (Ο), άληθής διήγησις, υπό Γεωργίου Δρακτά, 34.
Κωφάλλας (Η), διήγημα, υπό Α. Γ. Κωνσταντινίδου, 40.
Κωνσταντινο (Στό) και τή Σοφία, υπό Δούλου, 41.
Κριτική και φιλολογία, υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 44.
Κόρη (Η) τού δημαρχού, διήγημα Ι. Πολέμη, 44, 45, 46.
Καθίκον (Τό), ρωπογραφία, υπό Αρ. Ν. Κυριακού, 45.
Καριτάκικη κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 46.
Κουντουριώτης (Γεώργιος) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 47.
Κανάρης κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 48.
Κριεζής και Τομαζής κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 48.
Κολοκοτρώνης (Ο) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 49.
Κεϊμήλια (Τά) τής Χριστιανικής τέχνης, υπό Ιωάννου Μ. Δαμβέρρη, 50.
Καλλέργης (Δημήτριος) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 51.
Κεραμίδι (Τό), παράδοσις τών Χριστουγέννων, υπό Γεωργίου Δρακτά, 51.
Καποδίστριας (Ιωάννης κόμης) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 52.
Κούκλας (Ιστορία τής), υπό τής Άγνωστου, 52.
Λόγις επιφανών άνδρών, συμπλήρωμα τής βιογραφίας τού Ουέβστερ, υπό Γ. Δ. Κ. 21.
Λαμιακόν εντυπώσεων (Περὶ τών), επιστολή Α. Τ. 32.
Λογχοφόροι (Οί), καταγωγή και ιστορία, υπό Ν. Κ. Γουλιμά, 33.
Λαμιακόν εντυπώσεων (Περὶ τών), άπάντησις, υπό Κ. Δ. Καπράλου, 34.
Λερίου (Έγερτήριο επιστολή πρός) τού πατριάρχου Αλεξανδρείας Θεοφίλου, Ιστορικόν έγγραφον, υπό Ε. Αλεξάκη, 42.
Μιαούλη (Τά άποκαλυπτήρια τού), επιστολή εκ Σύρου, υπό Ίμδ, φύλλον 17.
Μαΐου (5) 1789, ή πρώτη τής Γαλλικής επαναστάσεως σελίς, υπό Κ. Ν. Ράδου, 17-18.
Μικυλογράφος, επιστολή Ι. Σακελιώνος, μετ' άπαντήσεως, 19.
Μάκθιθ — Ρόσης, κρίσις θεατρική, υπό Δάπ, 21.
Μικρά ιστορία, διήγημα. Α. Γάμος εν χωρίω, 25. Β. Η χρυσαυγή, 26, υπό Δάπ.
Μαυροκοβάτος (Αλέξανδρος), κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 45.
Μαυρογαλάς (Πέτρος), κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 47.
Μιαούλης, κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 47.
Μπουμπουλίνα, κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 47.
«Μελιδόνης» (Ο), τού κ. Φων Μαιτζάν, φιλολογική μελέτη και ιστορική, υπό Β. Ψιλάκη, 50.
Μαυρογαλάς (F.), κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 51.
Μηλαΐτης (Ιωάννης Μ.), κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 51.
Νικοταάρς, ιστορική σελίς, υπό Κ. Γ. Ζησιού, φύλ. 14-15.
Ναυτική θέσις (Η) τής Ελλάδος, υπό Κωνσταντίνου Ν. Ράδου, 27.

βιογραφίας τού Ουέβστερ, υπό Γ. Δ. Κ. 35.
Νικήτας ο Τουρκοφάγος, κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 45.
Νέα θρησκεία (Η), 49.
Νάκος (Γιαννούλης), κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 51.
Ξιφόπουλοι, ιστορική σελίς, υπό Β. Ψιλάκη, φ. 1.
Ορίστεια (Η), κριτική και αισθητική μελέτη Ιουλίου Λεμαίτρ, μετάφρασις εκ τού Γαλλικού, φύλ. 15-16.
Ουέβστερ (Δανιήλ), Φιλελληνική πινακοθήκη, υπό Γ. Δ. Κ., 16, 17, 18, 19, 20.
Οδησσού (Η εκατονταετηρίς τής), υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 40.
Οδυσσεύς, κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 47.
Ονειρω (έν), διήγημα, υπό Αρ. Ν. Κυριακού, 52.
Πρωτοκρονίς (ή κακή όψις τής), υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, Φύλ. 1.
Προσαρτήσεως (Περὶ) τμήματος χώρας, επιστολή περὶ Αράχου, υπό Μανουήλ Αρ. Οικονόμου, 6.
Πνεύμα (Τό) τής θρησκείας, υπό Α. Διομήδους Κυριακού, 11.
Παλαιολόγος (Μιχαήλ) ή «Ανάκτησις Κωνσταντινουπόλεως», απόσπασμα εκ τής επαινεθείσης τραγωδίας εν τώ Λασιναίω θέατρων, υπό Φ. Δελαγραμμάτικα, 17.
Ποίημα (Τό), εικόν, υπό Λεων. Π. Κανελλοπούλου, 28.
Πλάκας (Από) εις Παρισίους, Αθηναϊκή εικόν, υπό Θ*, 34.
Παπύ-Μαυθός (Ο), έπαρχιακή εντυπώσις, εικόν, υπό Δάπ, 40.
Πε-θούσαι (Αί δύο), 42.
Ποίημα (Τό) τής «Βορειογερμανικής», μετ' έμμέτρου μεταφράσεως εις τήν καθ' ήμάς γλώσσην υπό Ν. Σπαθό, 43.
Προστατευτικά ύπερ τών άπελευθέρων καταδικων εταιρία, υπό Η. Άγγελοπούλου Αθανάτου, 45.
Παπύ-Φλέσσας (Ο), κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 46.
Ποιήματα (Δύο) τής Κας Έδmons: Πρωτοπύ, Κρήτη, 46.
Ποιητής και λωποδύτης ή οί δύο άδικημένοι, σχέδιον κομωδίας, υπό Ίμδ, 49.
ΠΑΝΟΡΑΜΑ: Επιστήμη — Καλλιτεχνία — Φιλολογία, υπό Α. Β. Ρία (Γ. Δρακτά), 1-6.
Ρόσσης (Ο) ως Άμλετ, υπό Μ. Δαμιράλη, 19.
Στάϊν (ο βαρώνος), σελίδες εκ τών άγώνων ύπερ τής Γερμανικής ένότητος, υπό Ν. Καζάκη, Φύλ. 1.
Σύρου (οί κάτοικοι τής) κατά τον Άγωνα, υπό Αλ. Καράλη, 18.
Σκεντέρμπεης (Ο), απόσπασμα εκ τής βραβεύσεως τραγωδίας, υπό Α. Ι. Αντωνιάδου, 13.
Σύντροφοι (Οί), Κρητικόν διήγημα, υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39.
Στίλλα, διήγημα, υπό Δάπ, 36-37.
Σπληνά (Η) τών Μορφών, επιστολή Κ. Γ. Ζησιού, 40.
Σαμαριός (Η φάραξ τής) υπό Β. Ψιλάκη, 42-43.
Σοφονίς (Η ήγεμονίς τής Νομαδικής), κριτική και αισθητική μελέτη, υπό Τρ. Ε. Εύαγγελίδου, 47-48.
Σισίνης (Γεώργιος) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 48.
Τιμωρία (Η) τού Παπα-Σταμάτη, διήγημα Γεωργίου Δρακτά, φύλλον 5.
Τό σπίτι — τά ξένα, παράφρασις, υπό Αγ. Κωνσταντινίδου, 6-7.
Τραγούδια τού Ηηλίου, υπό Γεωργίου Δρακτά, 6.
Τύπω (Τά όνοματεπώνυμα εν τώ), υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 24.
Τύπω (Τά εγκλήματα εν τώ), υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 46.
Ταύγέτω (Τό Στοιχείο τού), παράδοσις, υπό Αρ. Κυρούση, 46.
Τύπος (Ο) περὶ τών χαρακτηρισμών, 46.
Τύπος (Ο) και ή κοινωνία, υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 47.
Τρικοτύπς (Σπυριδών), κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 47.

δουσιώτου, 48.
Τύπος (Η κοινωνία και ο) υπό Κοινωνικού, 48.
Υψηλή Πύλη (Διατί ή Τουρκική Αυτοκρατορία καλεΐται), υπό Τρ. Εύαγγελίδου, φύλλον 35.
Υψηλάντης (Αλέξανδρος) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 45.
Υψηλάντης (Δημήτριος) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 45.
Φοιτητής ζητεί οίκιαν, κοινωνική εικόν, υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, φύλλον 2.
Φιλελληνική πινακοθήκη, υπό Γ. Δ. Κ. 2, 3, 4, 16, 17, 18, 19, 20, 35, 36, 37, 38, 39, 40.
France (Α la), poème de Mme A. Parascos, traduction du grec par Mme Minerve Seremeti, 3.
Φιλοξενία (Η), Θεσσαλική παράδοσις, υπό Γεωργίου Δρακτά, 9.
Φρόνης (Ο έρωσ τής), αρχαϊκή τεκνή, υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 10.
Φιλαδέλφιος (Ο) λυρικος άγών, υπό Χ., 16.
Φυλακτό (Τό), διήγημα, υπό **, 29.
Φιλελληνική πινακοθήκη (Περὶ τής), επιστολή Γουλ. Γούδουιν και Π. Χιώτη, 35.
Χαλακαταΐβας (Ιωάννης), ιστορική σελίς, υπό Β. Ψιλάκη, φύλλον 1.
Χριστιανή, υπό Ι. Μ. Δ., 3.
Χρυσαικό (Τό), διήγημα, υπό Λεων. Η. Κανελλοπούλου, 12.
Χρονικόν (Τό λίθινον) τών Αθηνών, υπό Δ. Γρ. Καμπούρογλου, 14.
Χριστός — Απόλλων, θεολογική σύγκρισις, υπό Ν. Παπαλεξανδρή, 14.
Χυλόπητρα (Η), εικόν εκ τού βίου τών χωρικών, υπό Γεωργίου Δρακτά, 15.
Χειροκρότημα (Πόθων επήγγασαν τά), υπό Τρ. Ε. Εύαγγελίδου, 23.
Χάου (Σαμουήλ Γ.), φιλελληνική πινακοθήκη, υπό Γ. Δ. Κ., 36, 37, 38, 39, 40.
Χατζή Όσμάν Πασάς ή Παπαγιάννης, ιστορική σελίς, υπό Β. Ψιλάκη, 38.
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΑΝΑΡΩΝ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ, κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ
Κωνσταντίνω Ζάππα, επί τής έλευσει του, Άχ. Παράσχο, 2.
Εις τήν Γαλλίαν, Άχ. Παράσχο, 3.
Φιλήματα: Τό διπλή αστέρι, Τό αηδόνι, Μέσα στη λύπη, Περί μεγάλου, Ιωάννου Πολέμη, 4.
Η επιστροφή τού ασώτου, Γ. Μαρτινίλη, 5.
Ο θόβος μου, εκ τών επιταριών άνώμων, υπό Άχ. Παράσχο, 6.
Τό Δένδρον τής ζωής, Μιχ. Αργυροπούλου 8.
Αμυγδαλιά μου, Δημ. Στάη, 10.
Εις τήν Εύαγγελιστριαν, ΚΕ Μαρτίου, Άχ. Παράσχο, 12.
Μελαγχολία, Κ. Τριανταφύλλη, 13.
Ασπροκούλουδο, Δημ. Στάη, 13.
Ένα μόνο φιλή, Γ. Μαρτινίλη, 14.
Αετός και σκύλης, Άχ. Παράσχο, 15.
Υμνος εις τήν Αθηνά, απόσπασμα εκ τού βραβευθέντος ποιήματος, υπό Κωστή Παλαμά, 16.
Πόθος, από τή «Ερωτικά», Γ. Μαρτινίλη, 18.
Μενεξές, Δημ. Στάη, 19.
Νυκτερινό, από τή «Τραγούδια», Γ. Μαρτινίλη, 21.
Ένα φιλή στη μάνα μου, Ιωάν Μ. Δαμβέρρη, 24.
Κουλοέρης (Ο), δημόδες ποιήσις, στιχοπλακία, υπό Ε. Αλεξάκη, 24.
Κάσω (Η άλωσις τής), δημόδες ποιήσις, 25.
Που ή πραγματική γλήνη, Αρ. Προβλεγιού, 26.
Τό γύμα τής ώρας, από τή «Τραγούδια», Γ. Μαρτινίλη, 27.
Ο Κωδωνοκρούτης, Στεφάνου Μαρτζώκη, 29.
Τό Φιλή σου, από τή «Τραγούδια», Γ. Μαρτινίλη, 30.
Αργιολούδα, Δημ. Στάη, 31.
Φύσιν ποιηράν μεταβαλείν ουράδιον, Αισώπειος μύθος, Ν. Κ. Σπαθό, 34.
Ο Έξόριστος Κρής, Άχ. Παράσχο, 25.
Η Χάρι τού βασιλέ, Δ. Ι. Κόκκου, 36.
Σ' αγαπώ, (νυκτερινόν), Ι. Μαράνου, 37.
Ροτζις, αν σ' έλησμόνησα, Ι. Μαράνου, 38.
Πρώτο και τελευταίο τραγούδι, Αρ. Ν. Κυριακού, 40.

πρώτον βιβλίον, υπό Γ. Εύαγγελίδου, 29-30.
Κόρη (Η) τής μητριάς, διήγημα τού δωδεκαήμερου, υπό Γεωργίου Δρακτά, Φύλ. 1.
Καλογήρου Απομνημονεύματα. Μέρος Γ'. Γιατι έγιετα καλόγηρος, υπό Δ. Γρ. Καμπούρογλου, 17.
Καλλέργαι (Δύο), Ιωάννης και Δημήτριος, ιστορική όμοιότης, υπό Β. Ψιλάκη, 19-20.
Κύπρου (Αί γυναίκες τής), υπό Γ. Σ. Φραγκούδη, 21.
Κύπρου (Περὶ τών εν) γυναικών, υπό Γ. Φραγκούδη, 22.
Κάσω (Η 31 Μαΐου εν), ιστορική σελίς, υπό Ι. Μαράνου, 22.
Κριλώφ (επιστολή περὶ), υπό Π. Α. Αζιώτου, 24.
Κόρη (Η) τού κηπουρού, διήγημα Ι. Μαράνου, 24.
Κάσω (Αί γυναίκες τής), κατά τόν Σαδάρη, 25.
Κάσω (Έρωσ, γάμος, βάπτισις εν), υπό Ι. Μακρή, 26.
Κουρώς τής Σεβίλλης (Ιστορία), καλλιτεχνική σελίς, υπό Α. Ν. Σ. 27.
Κρητοσύρκα (Οί), εθνολογική και ιστορική μελέτη, υπό Β. Ψιλάκη, 34.
Κατηραμένος (Ο), άληθής διήγησις, υπό Γεωργίου Δρακτά, 34.
Κωφάλλας (Η), διήγημα, υπό Α. Γ. Κωνσταντινίδου, 40.
Κωνσταντινο (Στό) και τή Σοφία, υπό Δούλου, 41.
Κριτική και φιλολογία, υπό Ι. Μ. Δαμβέρρη, 44.
Κόρη (Η) τού δημαρχού, διήγημα Ι. Πολέμη, 44, 45, 46.
Καθίκον (Τό), ρωπογραφία, υπό Αρ. Ν. Κυριακού, 45.
Καριτάκικη κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 46.
Κουντουριώτης (Γεώργιος) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 47.
Κανάρης κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 48.
Κριεζής και Τομαζής κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 48.
Κολοκοτρώνης (Ο) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 49.
Κεϊμήλια (Τά) τής Χριστιανικής τέχνης, υπό Ιωάννου Μ. Δαμβέρρη, 50.
Καλλέργης (Δημήτριος) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 51.
Κεραμίδι (Τό), παράδοσις τών Χριστουγέννων, υπό Γεωργίου Δρακτά, 51.
Καποδίστριας (Ιωάννης κόμης) κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 52.
Κούκλας (Ιστορία τής), υπό τής Άγνωστου, 52.
Λόγις επιφανών άνδρών, συμπλήρωμα τής βιογραφίας τού Ουέβστερ, υπό Γ. Δ. Κ. 21.
Λαμιακόν εντυπώσεων (Περὶ τών), επιστολή Α. Τ. 32.
Λογχοφόροι (Οί), καταγωγή και ιστορία, υπό Ν. Κ. Γουλιμά, 33.
Λαμιακόν εντυπώσεων (Περὶ τών), άπάντησις, υπό Κ. Δ. Καπράλου, 34.
Λερίου (Έγερτήριο επιστολή πρός) τού πατριάρχου Αλεξανδρείας Θεοφίλου, Ιστορικόν έγγραφον, υπό Ε. Αλεξάκη, 42.
Μιαούλη (Τά άποκαλυπτήρια τού), επιστολή εκ Σύρου, υπό Ίμδ, φύλλον 17.
Μαΐου (5) 1789, ή πρώτη τής Γαλλικής επαναστάσεως σελίς, υπό Κ. Ν. Ράδου, 17-18.
Μικυλογράφος, επιστολή Ι. Σακελιώνος, μετ' άπαντήσεως, 19.
Μάκθιθ — Ρόσης, κρίσις θεατρική, υπό Δάπ, 21.
Μικρά ιστορία, διήγημα. Α. Γάμος εν χωρίω, 25. Β. Η χρυσαυγή, 26, υπό Δάπ.
Μαυροκοβάτος (Αλέξανδρος), κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 45.
Μαυρογαλάς (Πέτρος), κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 47.
Μιαούλης, κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 47.
Μπουμπουλίνα, κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 47.
«Μελιδόνης» (Ο), τού κ. Φων Μαιτζάν, φιλολογική μελέτη και ιστορική, υπό Β. Ψιλάκη, 50.
Μαυρογαλάς (F.), κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ. 51.
Μηλαΐτης (Ιωάννης Μ.), κατά τον Χάου, υπό Γ. Δ. Κ., 51.
Νικοταάρς, ιστορική σελίς, υπό Κ. Γ. Ζησιού, φύλ. 14-15.
Ναυτική θέσις (Η) τής Ελλάδος, υπό Κωνσταντίνου Ν. Ράδου, 27.

... υπό Αρ. Ν. Κυριακού, 42.
Κοκκαλάκι (Τό) τῆς νυχτερίδας, Δημ. Σαῦν, 42.
Ἀδελφία, τραγῳδία τῆς φυλακῆς, ὑπὸ Ἀλεξ.
Κ. Περδικίδου, 44.
Ἡ Πρόδοσις, τραγῳδία τῆς φυλακῆς, ὑπὸ Ἀλεξ.
Κ. Περδικίδου, 44.
Νεράϊδα, Ἀχιλλέως Παράσχου, 46.
Φωνὴ ἀπογνώσεως, Α. Παράσχου, 47.
Παράπονον ῥόδου, Ἀρ. Ν. Κυριακού, 48.
Σὲ μὴ μικρὴ ξανθοῦλα, Δ. Ι. Μάργαρη, 49.
Τὸ Φτέρνισμα, Ἀλεξ. Κ. Περδικίδου, 49.
Γάλλος καὶ Γερμανός. Παράλληλισμοί, Ἀχ. Πα-
ράσχου, 50.
Ἐἰς τὴν ἄστέρα τῆς γεννήσεως, Ἀρ. Ν. Κυρια-
κού, 51.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ὁ μάγος Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς, P. Christian, μεταφρ. Θ. Δ. Φύλλον 2.
Γαλλικὴ ἐπίδρασις ἐν Ἀνατολῇ, ἐντυπώσεις τοῦ x. Deschamps, 10.
Ἐναὶ ἐπιδράσεις ἐν Ἀνατολῇ: οἱ Γερμανοί, οἱ Ἀγγλοί, οἱ Ἴταλοί. Ἐντυπώσεις τοῦ x. Deschamps, 11.
Περιήγησις εἰς τὸ Μαρῶνον: Ἀπὸ Ταχέρης εἰς Φέζ, 28. Εἰσοδος εἰς Φέζ. Ἐπίσημος ὑποδοχὴ παρὰ τῷ Σουλτάνῳ. Ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁ στρατός, 29. Τὸ Φέζ. Ἡ Ἐπαρσία, αἱ ἀγοραὶ. Ἀγορὰ δούλων. Τὸ Μελλάχ. οἱ Ἰσραηλίται. Οἱ τολβὰς. Τὸ Ραμαδάν, 31.
Αἱ περὶ Πάτρας καὶ Ναύπλιον ναυμαχίαι, ὑπὸ Julien de la Gravière, μεταφρ. Κ. Ν. Ράβου, 30.
Ἐρως σιωπηλός, εἰκὼν, ὑπὸ Louis Hulbach, μετ. Δάπ. 31.
Ὁ Σαικτιέτρος ἐρωτευμένος ἢ ὑπὸ δοκιμὴν τραγῳδία, κωμῳδία μονόπρακτος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Δουβιά, μεταφρ. Δάπ. 32-33.
Κρυπτογραφικὸν βιβλίον, εἰκὼν, André Theu-griet, μετ. Α. Κ. 33.
Τέσσαρες ὥραι ἐν χάσις, ἀληθῆς ἐντύπωσις, ὑπὸ Jules Claretie, μετ. Δάπ. 35.
Ἡ Δημοσία πίστις ἐν τῇ Ἑλ. ἀρχαϊότητι, 36.
Ἡ Βασαβαδάτα τοῦ Σουμπαντζῆ. (τὸ Ἰνδὸν μυστικόν ἔργον): Ἡ ὕλη. Ὁ συγγραφεὺς. Τὸ ἔργον. Αἱ περιπέτειαι τῆς Βασαβαδάτας, 36. Ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ κειμένου. Μονόλογος τοῦ συγγραφεὺς γεγραμμένος εἰς Σλοκὰς (διότιχα). Τὸ ὄνειρον τοῦ Κανδαρπακτοῦ, 37, ὑπὸ F. Strehly, μετ. Α. Κ.

Ἐν τεμάχιον ἄρτου, διήγημα Fr. Coppée, μετ. Θ. Α. 39.
Σύγχρονος ἐλληνικῆς φιλολογίας, Α. Παράσχου. Εἰς τὴν Γαλλίαν, ὑπὸ Jean Féer, 43.
Ἐστία, μυθολογία, ὑπὸ P. Decharme, μετ. Α. Καραλή, 51.

ΡΩΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Τὸ Σακί, μῦθος Κριλώφ, ὑπὸ Η. Α. Ἀξιώτου, φ. 4.
Κορακάκι, μῦθος Κριλώφ, ὑπὸ Η. Α. Ἀξιώτου, 7.
Χωρικοὺ συμφορὰς, μῦθος Κριλώφ, ὑπὸ Η. Α. Ἀξιώτου, 9.
Χήνες, μῦθος Κριλώφ, ὑπὸ Η. Α. Ἀξιώτου, 11.
Κηδεῖα, μῦθος, " " " " 15.
Ἄετός καὶ Ἀράχνη, " " " " 16.
Παταμάκι, " " " " 20.
Κοιχτός καὶ πετεινός, " " " " 21.
Γαϊδοῦρι, μῦθος, " " " " 23.
Ἄετός καὶ μέλισσα, " " " " 25.
Ἰδὸν Πέτροβιτς, ἐκ τῶν τοῦ Δ. Λοματέφσκη, μεταφρ. Α. Γ. Κωνσταντινίδου, 26.
Δύο χωρικοί, μῦθος Κριλώφ, ὑπὸ Η. Α. Ἀξιώτου, " " " " 27.
Χοῖρος, " " " " 28.
Μαϊμῶς, " " " " 30.
Δάσος καὶ φωτιά, " " " " 31.
Γαϊδαρός καὶ ἀηδὼν, " " " " 33.
Σκοῦπα, μῦθος Κριλώφ, " " " " 35.
Πρώτη νύξ νεονύμου, διήγημα ἐκ τῶν τοῦ Λοματέφσκη, μετ. Α. Γ. Κωνσταντινίδου, 38.
Μυρμηκί, μῦθος Κριλώφ, ὑπὸ Η. Α. Ἀξιώτου, 38.
Ἀράχνη καὶ μέλισσα, " " " " 39.
Χοῖρος ὑπὸ βαλκανιδίαν, " " " " 40.
Ἀλώπου καὶ ποντικί τοῦ βουνοῦ, " " " " 41.
Βάτραχος καὶ Ζεὺς, " " " " 42.
Φρικώδες συμβάν ἐν τῇ πόλει Ν., διήγημα ἐκ τῶν τοῦ Λοματέφσκη, μετ. Α. Γ. Κωνσταντινίδου, 43.
Λόθος καὶ καύκος, μῦθος Κριλώφ, ὑπὸ Η. Α. Ἀξιώτου, 44.
Ἡ Νήσος Βορνόβλι, διήγημα, ἐκ τῶν τοῦ Καραλίνο, μετ. Α. Γ. Κωνσταντινίδου, 45-46.
Δύο σκύλοι, μῦθος Κριλώφ, ὑπὸ Η. Α. Ἀξιώτου, 47.
Συμβόλιον ποντικῶν, μῦθος Κριλώφ, ὑπὸ Η. Α. Ἀξιώτου, 49.
Ὁ Τρεῖς, συμβάν, ἐκ τῶν τοῦ Λοματέφσκη, μετ. Γ. Κωνσταντινίδου, 50.

... μῦθος καὶ Ἄετός, μῦθος Κριλώφ, ὑπὸ Η. Α. Ἀξιώτου, 52.
ΑΓΓΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ
Ἀμερικανικὸν συνοικέσιον, μετ. Η. Ν. Σταθακοπούλου, φ. 9.
Ἀτλαντικὴ θρεΐς, ἱστορηματικὸν τοῦ City of Rome, μεταφρ. Η. Ν. Σταθακοπούλου, 20.
Οἱ δύο σύζυγοι, εἰκὼν, μεταφρ. τῆς δεσποινίδος Ζ. Ζ. 35.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ὁ Παπαλοῦκάς, διήγημα, μετ. Γ. Ε. Φ. φ. 8.
Ἀμοιβή-Εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς ἰατροὺς, μεταφρ. Ν. Ι. Διαμαντοπούλου, 12.
Σολομὸν Γέσνερος, ὑπὸ " " φ. 32.
Ἀμύνας, ἐκ τῶν τίτλων τοῦ Γέσνερος, ὑπὸ " " 32.
Τὰ δάνεια ἐν τῇ Ἑλ. ἀρχαϊότητι, 36.
Ὁ Κόμης τοῦ Ἀφσούργου, ποίημα Σχίλλερου, ἐμμετρος μεταφρ. Ν. Σπαθῆ, 43.
Ἡ Μυζα, διήγημα Franz Wichmann, μετ. Γ. Ε. Φ. 48.
Ὁ τελευταῖος γόνος τῶν Δουκῶν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ὑπὸ Ἐρνέστου Κουρτίου, μετ. Θ. Δαμάσκ. 24.

ΙΤΑΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Μεσαιών, ποίημα Steccheti, μεταφρ. Σ. Μαρτζωκη, φ. 1.
Θερινὴ καρέα, ὑπὸ De Amicis, μεταφρ. Κωνσταντ. Ν. Ράβου, 19.
Φόνευσί τῆν, διήγημα, μεταφρ. Γ. Δ. Κ. 41.

ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Χορὸς ἐν τῇ αὐλῇ τῷ 1827, ὑπὸ Jon Chica, μεταφρ. Ι. Μαρῶνου, 42.

ΚΙΝΕΖΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Τοῦ Τσά-Γιάγκ ἡ ἡ τιμητεία ἐν Κίνα, ὑπὸ Τσέγκ-Κι-Τόγκ, ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, ὑπὸ Α. Κ. 32.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑΙ

Ὀλγα, Μυθιστορία Luis Euault, 1-14.
Ὁ Συνταγματάρχης Ἐβράδος, μικρὸν μυθιστόρημα Jules Sandeau, 15-20.
Αἱ Δοκιμασίαι τῆς Ραϊσῆς, μυθιστορία Henry Greville, 21-44.
Ἐν Ἀρμονίᾳ, Georges Duruy, 47-52.

ΣΥΝΑΡΜΟΝΗ
ἘΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι... Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12
ΕΚΔΙΟΝΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
9188 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59.
Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται
λεπτῶν 20.
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ οἱ ὄλιγοντες νὰ συνεχίσωσι καὶ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος τὴν εἰς τὴν «Ἐβδομάδα» συνδρομὴν των, νὰ ἀνανεώσωσιν αὐτὴν ἰσχυρῶς, ἵνα μὴ ἐπιπέθῃ διακοπὴ τῆς ἀποστολῆς. Τὴν αὐτὴν παράκλησιν ἀποτινίσκωμεν καὶ εἰς τοὺς ὀφείλοντας συνδρομὰς ληθούσας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ κακὴ ὄψις τῆς πρωτοχρονιάς, ὑπὸ Ι. Μ. Δαμβέργη.
Κρυφόπουλοι, Ἰωάννης Σαλακαταΐδας, (ἱστορικὴ σελίς), ὑπὸ ***.
Ὁ βαρβάνος Σεβίν. Σελίδες ἐκ τῶν ἀγώνων ὑπὲρ τῆς Γερμανικῆς ἐνότητος, ὑπὸ Ν. Καζάζη.
Μεσαιών, (ποίημα) Steccheti, ὑπὸ Στεφάνου Μαρτζωκη.
Ἡ κόρη τῆς μητρικῆς. Διήγημα τοῦ δωδεκαμήρου, ὑπὸ Γεωργίου Ἀδρακτῆ.
Ὀλγα, Μυθιστορία Λουδοβίκου Ἐνώ. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Σύντομος.
Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ὑπὸ Δ. Γρ. Καμπούρογλου.
Πανόραμα, Ἐπιστήμη - Καλλιτεχνία - Φιλολογία, ὑπὸ Ἀδρία.
Ἐδήσεις τῆς Ἐβδομάδος. Ἐγγράφια - Ἐξωτερικά - Ἀρχαιολογία κ.τ.λ.
Ἰδαίτερα Γράμματα.
Νῆα Βεβλία.

Ἡ ΚΑΚΗ ὈΨΙΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Πολλὰ πράγματα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἔχουσι δύο ὄψεις. Καλὴν καὶ κακὴν. Ὁ ἀδάμας αὐτός ἔχει κακὴν ὄψιν καὶ τὴν κρύπτει ἐπιμελῶς ἐντὸς τοῦ χρυσοῦ κοσμήματος ἐν ᾧ εἶνε ἐσφηνωμένος. Ὁ ἀνθρώπος αὐτός—πρᾶγμα ἐπίσης, ἀφοῦ πωλεῖται ἐνίοτε καὶ ἀγοράζεται—ἔχει δύο ὄψεις, ἀλλὰ τὴν καλὴν τοῦ μόνον ἐπιδεικνύει κρύπτων τὴν ἄλλην ὑπὸ τρόπους ἀβροῦς καὶ μειδίαμα ἀγαθότητος.

Ἐχει καὶ ἡ πρωτοχρονιά τὴν κακὴν τῆς ὄψιν, ἀλλὰ δὲν τὴν κρύπτει. Τὴν βλέπουμεν καὶ οἱ τυφλοί. Τὴν βλέπουμεν καὶ αἰσθάνονται ἀπέχθειαν, οἶκτον διὰ τὴν ἀφρονα, τὴν ἐξευτελιζομένην, τὴν ταπεινομένην ἀνθρωπότητα.

Ἡ σκηνὴ ὑπόκειται ἐν τῇ Ἑλλάδι μὲν ἀπᾶσιν, ἀλλὰ κυρίως ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς. Ἀναπετάσσονται ἡ αὐλαία. Πλοῦσοι μετὰ πτωχῶν, εὐγενεῖς μετὰ χυδαίωγενῶν, ἀρχοντες μετ' ἀρχομένων, πρεσβύτεροι, ὄλοι καταθέτουν τὸ ἐρῆθημα τῆς αἰδοῦς καὶ δαυρίζονται τὴν ὄψιν, ἢ ἀντανάκλῃ ἐπὶ τοῦ προσώπου των ὁ κυβευόμενος χρυσός. Καὶ παίζουσι δέκα καὶ

κερδαίνουσι πέντε· ἀλλὰ τὸ κέρδος των δὲν εἶνε χρῆμα ἀπλοῦν, δὲν εἶνε τὰ στραγγύλα νομίσματα, τὰ ὅποια οὕτως ἢ ἄλλως θὰ ἐκφύγωσι, θὰ κυλισθῶσιν ἀπὸ τῆς χειρὸς των. Ὅχι δυστυχῶς. Ἄν περὶ τούτων μόνον ἐπρόκειτο, δὲν θὰ ἤξιζε τὸν κόπον νὰ δυσανασχέτῃ ὁ πόνων τὴν κοινωνίαν. Κερδαίνουσι πέντε: Ἀλλὰ μετὰξὺ αὐτῶν συμπεριλαμβάνεται ὁ ἄρτος τῆς οἰκογενείας, ἡ τιμὴ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς, ἡ αἰδῶς τῆς γυναικὸς, τὸ μέλλον τοῦ τέκνου. Αὐτὰ κερδαίνουσι οἱ μὲν. Αὐτὰ χάνουσι οἱ δέ.

Ἀκούσατε.
Δὲν ὀμιλοῦμεν διὰ τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος χαρτοπαίχτας. Κατατρέχονται οὗτοι ὑπὸ φοβεροῦ νοσήματος, τοῦ ὁποίου τὸ φάρμακον δὲν ἐξευρήθη εἰσέτι. Ὁ Θεός, ἂς πέμψῃ ἕνα Παστέρ δι' αὐτούς. Δὲν ὀμιλοῦμεν δι' ἐκείνους, οἵτινες θέλουσι νὰ διέλθωσι μίαν ὥραν εὐάρεστον ἐν μέσῳ εὐώδους οἰκογενειακῆς ἀτμοσφαιρας καὶ με εἰλικρινῆς μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη ἄνταλάσσουσι λόγους γλυκεῖς καὶ τινα κεραμίσματα. Ἡ ἀπληστος μαγία τοῦ κέρδους δὲν ἐμπνέει τούτους, οὐδὲ τοὺς ἀναβιβάζει ὡς δρώντα πρόσωπα ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἐφ' ἧς διαδραματίζεται ἡ ἀπαισιωτέρα τῶν τραγωδιῶν.

Πρόκειται περὶ ὀπαδῶν θρησκείας, ἧς τελοῦσι τὰ Κρόνια τὴν παραμονὴν τῆς Πρωτοχρονιάς. Ὡς οἱ Ἰουδαῖοι διὰ τὸ Πάσχα των, προπαρασκευάζονται καὶ οὗτοι ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς. Ἄλλοι πολλαπλασιάζουσι τὸν ἰδρώτα τῆς ἐργασίας των, ἵνα τὸν ἐκχύσωσιν ὄλον ἐπὶ τῆς λαϊκότητος τοῦ χαρτοπαίγνιου. Ἄλλοι ἀσθμαίνοντες τρέχουσι νὰ ἐξεύρωσι θύματα δι' ἑαυτούς καὶ διὰ τὴν θεὸν τύχην. Ἄλλοι ἐξαργυροῦσι τὴν τιμὴν τοῦ οἴκου των, ἄλλοι προεξοφλοῦσι τὰς ἡμέρας τῆς ἀνείσεως των, ἄλλοι...

Τοὺς εἶδομεν ὄλους αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐπίσημον νύκτα τῶν ὀργίων. Ἀνεκαλύψαμεν ὑπὸ τὴν νευρικὴν συστολὴν τῶν προσώπων τὴν ἐξάτμισιν τῆς πρὸς τὰ τέκνα στοργῆς, ὑπὸ τὴν βιαίως τεινομένην χεῖρα τὴν κατὰ τῆς γυναικὸς βιαιοπραγίαν, ὑπὸ τὰς ἀστραπὰς τῶν βλεμμάτων τὴν ἐπάωσιν ἐνοστίκων θηριωδῶν. Ἀνεκαλύψαμεν ὑπὸ τὸν βραχνῶδη γέλωτα τὴν βλασφημίαν, ὑπὸ τὸ ὀργίλον βλέμμα τὸ κακούρηγμα, ὑπὸ τὴν παράφορον χαρὰν τοῦ ἐκλεκτοῦ τῆς τύχης τὸν ἀνατέλλοντα νέον χαρτοπαίκτην!

Καὶ ἐφρικώμεν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν. Καὶ ἐπονοῦμεν δι' αὐτούς. Καὶ ἠρωτάμεν ἂν εἶνε ἀνθρώποι αὐτοί, καὶ ἐθλιβόμεθα, ναί, ἐθλιβόμεθα, διότι εἰμεθα ἀδελφοί των.

Ἐπρεπε νὰ μᾶς συνοδεύῃ ὁ ἀναγνώστης ἐν τῇ ἀλγιστῇ ἐκείνῃ ἐπιθεωρήσει τοῦ ἀνθρωπίνου ἐξευτελισμοῦ, ἢν μυριάκις ἀπεφασίσαμεν νὰ διακόψωμεν καὶ μυριάκις ἡ φωνὴ τοῦ καθήκοντος ἐπέβαλεν ἡμῖν νὰ ἐξακολουθήσωμεν, ἵνα ἐνοήσῃ πόσον ὀχρῶς ζωαφροῦμεν, πόσον εἶνε φρικωδέστεροι ἐν τῇ πραγματικότητι αἱ σκηναί, αἵτινες ἐξετυλίχθησαν πρὸ ἡμῶν.

Δὲν ἦτο ἓν, δὲν ἦτο δύο. Ἐκατοντάδες καταγωγίον ἐκ τῶν διαρκῶς ὀφισταμένων, ἢ ἐκ τῶν προχείρων ἰδρυθέντων εἶχον ἀνοήτως τὰς φιλοξενίας θύρας των εἰς τὸν πλοῦσον καὶ τὸν πτωχόν, εἰς τὸν ἔμπορον καὶ τὸν ἐργάτην. Καὶ ἑκατοντάδες κεφαλῶν κύπτουσι πρὸ τῆς χαρτοφόρου τραπέζης συνελαμβάνον, ἐνκυμῶν τὴν ἀμαρτίαν, ἵνα γεννήσωσι σήμερον ἢ αὔριον τὴν δυστυχίαν, τίς οἶδε, τὸ ἐγκλημα ἴσω.

Ὅπως ὑπάρχουσι ὀρισμένοι μῆνες, καθ' οὓς σπείρεται ὁ σίτος ἐν τοῖς ἀγροῖς, οὕτω φαίνεται ἐκρίθη ἐπ' ἀνάγκης νὰ ὀρισθῇ καὶ ἡμέρα, καθ' ἣν νὰ σπείρωνται τῆς κακίας αἱ ἀκανθαί. Καὶ ἡ κοινωνία ἐξέλεξε πρὸς τοῦτο τὰς ἡμέρας ταύτας, ἵνα τὰς μεταβάλλῃ εἰς ρυπαρὰν μισογάγγειαν χωρίζουσα τὸ ἓν ἔτος ἀπὸ τοῦ ἄλλου.

Δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῶμεν ὑπερβολικοὶ ἐὰν ὑποστηρίζωμεν ὅτι τὸ ἦμισυ τῶν ἐγκλημάτων, ὅφ' ὧν μαστιζέται ἡ ὑμετέρα κοινωνία ἐκείθεν ἔχουσι τὴν ἀρχὴν των, ἐκ τῆς κακῆς ταύτης ὄψεως τῆς Πρωτοχρονιάς. Τὸ ἓν φέρει τὸ ἄλλο. Ἐκ τοῦ ἐλαχίστου γεννᾶται τὸ μέγιστον. Τὸ ἦμισυ τῶν ἀναιρέσεων καὶ τῶν διαζυγίων, τὸ ἦμισυ τῶν πόνων καὶ τῶν στεναγμῶν, τῶν ἀπιστιῶν πρὸς τὸ καθήκον καὶ τὴν οἰκογένειαν, τὸ ἦμισυ τούλαχιστον θ' ἀναφυῇ ὑπὸ τὴν σκιάν των βωμῶν τούτων, ἀνωθεν τῶν ὁποίων μετὰ μὲν μαῦρα γράμματα ἤξιζε νὰ γραφῇ: Ἐδῶ πωλοῦνται εἰσιτήρια διὰ τὸ Κακούρηγον.

Ἄλλ' ἔστω! Ἐνα μόνον φόνον, ἓν ἐγκλημα κλοπῆς, μίαν ἀπιστίαν, μίαν ἀτίμωςιν, μίαν διάρρηξιν οἰκογενειακῶν δεσμῶν ἂν θερίζῃ ἐκείθεν καθ' ἕκαστον ἔτος ἡ κοινωνία, δὲν ἀκούσι ταῦτα, ἵνα θεωρηθῇ ἐπείγουσα ἡ κατακρήμνισις τοῦ βωμοῦ, ἡ ἀποξήρανσις τοῦ περὶ αὐτὸν ἔλους;

Ἄλλ' ἡ θεραπεία; Τίς θὰ ὑποδείξῃ τὸ μέσον, εἰς θὰ ἐφευρῇ τὸ φάρμακον κατὰ τοῦ δεινοῦ τούτου; Ἡμεῖς βεβαίως ὄχι. Ἐπὶ τῶν μεγάλων κοινωνικῶν ζητημάτων δὲν ἀρκεῖ ἡ γνώμη, ἡ φωνὴ τοῦ ἐνός, ἢ τῶν ὀλίγων. Δέον οἱ πολλοὶ νὰ συναίσθανθῶσι τὸ κακόν, τοῦτο δὲ συμβαίνει,

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Αἱ κυρίαί
ΑΘΗΝΑ Ν. ΣΕΡΕΜΕΤΗ, ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ ΖΑΡΚΟΥ, ΑΡΙΑΔΝΗ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗ

Οἱ κύριοι

ΑΔΡΑΚΤΑΣ Γ. Χ. Κ.
ΑΛΕΞΑΚΗΣ ΕΠ.
ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ.
ΑΞΙΩΤΗΣ Π. Α.
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Μ. Δ.
ΑΣΩΠΙΟΣ ΕΙΡ.
ΒΙΖΥΗΝΟΣ Γ. Μ.
ΒΟΥΛΑΝΑΚΗΣ ΑΘ.
ΒΟΥΛΙΝΑΣ Φ. Α.
ΓΙΑΝΝΑΡΗΣ Α. Ν.
ΓΙΑΝΝΙΚΗΣ Κ. Β.
ΓΟΥΔΙΜΗΣ Ν. Κ.
ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ Ι. Μ.
ΔΑΜΙΡΑΛΗΣ Μ.
ΔΕΛΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΣ, Φ.
ΔΟΥΖΙΝΑΣ Α. Π.
ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΤΡ.
ΖΗΣΙΟΥ Κ. Γ.
ΚΑΖΑΖΗΣ Ν.
ΚΑΛΙΒΟΥΚΑΣ Α.

ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ Δ. Γρ.
ΚΑΝΑΛΕΣ Γ. Δ.
ΚΑΝΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Α. Π.
ΚΑΠΡΑΛΟΣ Δ. Κ.
ΚΑΡΑΑΗΣ ΑΔ.
ΚΟΚΚΟΣ Δ.
ΚΥΡΙΑΚΟΣ Α. ΔΙΟΜΗΔΟΥΣ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΑΡΙΣΤ. Ν.
ΚΥΡΟΥΣΗΣ ΑΡ.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Α. Γ.
ΜΑΡΑΝΟΣ Ι.
ΜΑΡΓΑΡΗΣ Δ. Ι.
ΜΑΡΙΝΟΣ Θ.
ΜΑΥΡΗΣ Ι.
ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ Σ.
ΜΑΡΤΙΝΕΛΗΣ Γ.
ΟΙΝΟΝΟΜΟΥ Μ.
ΠΑΛΑΜΑΣ Κ.
ΠΑΝΑΣ Π.
ΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ Ν.

ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΑΧ.
ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ Α. Κ.
ΠΟΛΕΜΗΣ Ι.
ΠΟΥΚΡΑΤΗΣ Θ.
ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ ΑΡ.
ΡΑΔΟΣ Κ. Ν.
ΣΑΚΕΛΛΙΩΝ Ι.
ΣΑΚΚΟΡΑΦΟΣ Μ. Σ.
ΣΙΔΕΡΙΔΗΣ Κ. Α.
ΣΚΟΚΟΣ Κ. Φ.
ΣΚΥΛΙΣΣΗΣ Ι. ΙΣΙΔΩΡΙΑΝΗΣ
ΣΠΑΘΗΣ Ν. Κ.
ΣΤΑΗΣ Δ.
ΣΤΑΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Π. Ν.
ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ Ι.
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΗΣ Κ.
ΤΣΑΚΥΡΟΓΛΟΥΣ Μ.
ΤΣΑΡΜΑΚΛΗΣ Α.
ΦΑΚΥΡΗΣ Γ. Ε.
ΨΙΛΑΚΗΣ Β.

συνήθως, όταν τὸ κακὸν φθάσῃ εἰς τὸ ἐπακρόν. Καὶ ἔφθασεν. Ἐφθασε, διότι τὸ εἶδομεν, περιπτυσσόμενον, συσφίγγον, καταπνίγον τὴν κοινωνίαν. Εἶδομεν τὸν πτωχὸν ἰδίᾳ λαὸν τὸν ἀποτελοῦντα τὰς βάσεις τῆς, πίπτοντα ἐν ταῖς ἀγκάλας τοῦ κακοῦ καὶ ἡ λειποθυμοῦντα ἐν αὐταῖς ἡ ἐξευτελιζόμενον. Καὶ ἐρήθησαν φωνὴν ἀγαυὰ κινήσεως καθ' ἑαυτὸν τοῦ κόσμου, κατὰ πάντων τῶν ἐχόντων καὶ τὴν ἐλαχίστην ἐν χερσὶ δύναμιν καὶ μὴ μεταχειριζομένων αὐτὴν πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ.

Καὶ ἀπεστράφημεν τὸν σιγῶντα τύπον, καὶ ἐταλανίσασμεν τὴν κοινωνίαν, καὶ ὑπεκείσαμεν τοὺς ἱερεῖς, τοὺς διδασκάλους, τοὺς φιλανθρώπους, καὶ ἐλεεινολογήσαμεν τοὺς ἀρχομένους καὶ κατηράσθημεν τοὺς ἀρχοντας.

Κυβερνήσεις ἰδιοτελεῖς, ἀρχοντες ἀστοργοί, ἀνεκράξασμεν, κοιμάσθε ἀρά γε καὶ ὑπνώττετε ἢ γρηγορεῖτε μόνον δι' ἑαυτοῦ;

Καὶ πῶς; οὐδεμίαν πλέον δύναμιν ἔχετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν; Πρὸς τί λοιπὸν σὰς παρεχωρήσαμεν τοὺς ὄμους μας ἵνα ἀνέλθῃτε ἐπ' αὐτῶν; Διὰ νὰ φαίνεσθε μόνον ὑψηλότεροι;

Ἐκτοτε ἀπὸ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης νυκτός, ἦν ἐν τούτοις μὲ τὸσα ῥόδα ἀνθολοῦσιν οἱ εὐφάνταστοι καὶ χρωματίζουσιν οἱ ποιηταί, εἰς τὴν καλὴν τῆς μόνον ὄψιν ἀποβλέποντες, μυρία σκέψεις διαδέχονται ἀλλήλας ἐν τῇ κεφαλῇ μας. Ὁμολογοῦμεν, ὅτι αἱ πλείους εἶνε ἀπραγματοποιήτοι: Ἡ ἔλλειψις θρησκευτικῶν ἀρχῶν καὶ ἠθικῆς διδασκαλίας παρ' ἡμῶν ἐκμηδενίζει τὸσας ἀγαθὰς προθέσεις!... Θὰ ἀφήσωμεν λοιπὸν τὴν διαφθοράν, τὸ δηλητήριον, νὰ εἰσχωρήσῃ μέχρι τῆς καρδιάς; Καὶ μία ὕγινη γνῶμη, μία σωτήριος σκέψις δὲν πρέπει νὰ ρηθῇ;

Ἀποτεινόμεθα εἰς πάντα πονοῦντα ἐπὶ τῇ καταστάσει ταύτῃ, ἐνοοῦντα τὰς συνειδήσεις τῆς, προβλέποντα τὰ ἐπακόλουθα τῆς. Καὶ ζητοῦμεν τὴν συμβουλὴν τοῦ τὸν παρακαλοῦμεν νὰ σκεφθῇ καὶ οὗτος καὶ νὰ ἐκφέρῃ τὸ πόρισμα τῶν σκέψεων τοῦ.

Πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ ἐν φάρμακον. Ἄν εἶχομεν τὴν δύναμιν ἡμεῖς, θὰ μετεβάλλομεν τὰς Ἀθήνας, τὰς πόλεις, τὰ χωρία κατὰ τὰς ἡμέρας ἢ μᾶλλον κατὰ τὰς νύκτας ἐκεῖνας, καθ' ἃς θρησκευτικὸν ἀπέβη πλέον ἔθιμον ἡ χαρτοπαιξία, παρόμοιον πρὸς τὰς γονυκλισίας τῆς Πεντηκοστῆς, παρόμοιον πρὸς τὴν σφαγὴν τοῦ πασχάλινου ἀμνοῦ θὰ μετεβάλλομεν ὅλην τὴν χώραν εἰς πεδῖον ἐορτῶν καὶ πανηγύρεων.

Θὰ ἠνοίγομεν τὰ θεάτρα δημοσίᾳ δαπάνῃ, θὰ κατηρτίζομεν χοροὺς, θὰ ἐκαίομεν πυροτεχνήματα, θὰ ἐδημιουργοῦμεν τέλος κέντρα τῶσαν καὶ τοιοῦτων διὰ τὸν λαὸν διασκεδάσεων, ὥστε ἐκόντα ἀκοντα νὰ τὸν ἀναγκάσωμεν νὰ λησμονήσῃ τὸ βάρβαρον, ἐντὸς τοῦ ὁποῦ σπεύδει νὰ

ρίψῃ ἑαυτὸν, ἢ τοῦλάχιστον τὴν ἠθικὴν του...
 Εἶνε καὶ τοῦτο μία γνῶμη. Ἴσως δὲν εἶνε ἡ σωτηριώδεστερα. Ἀλλὰ σκεφθώμεν, πολλοὶ ὁμοῦ ἢ ἕκαστος ἰδίᾳ καὶ ἐκφέρωμεν τὰς ἀρίστας. Ἴσως εἶνε ἡδὴ ἀργά. Βραδύτερον ὅμως θὰ εἶνε ἀργότερα ἀκόμη. Πρὸ πενταετίας ἐφοβοῦντο τὴν ἀστυνομίαν. Πρὸ διετίας ἐκλείειν αὐτὴ τὸς ὀφθαλμούς. Πέρσι ἐπαίξε καὶ ἐφέτος; Ἐφέτος εἶχε τὸν λάτριν. Ἐφέτος ἐπίσης—δὲν θὰ τὸ πιστεύσωσιν ἴσως πολλοὶ—κεκρυμμένον τι χαρτοπαικτεῖον ἐδημοσίευσεν διὰ τῶν ἐφημερίδων τὰ ἀθῶα παιγνίδια ἄτινα θὰ ἐπαίξοντο ἐν αὐτῷ!!! ὡς νὰ ἦτο θεάτρον ἢ σύλλογος φιλολογικῶς. Καὶ μετὰ ἐν μετὰ δύο ἔτη ἂν δὲν κληθῶσι τὰ χαρτοπαικτεῖα σχολεῖα τοῦ λαοῦ, νὰ σκάσωμεν!

Τοιαύτη ἡ κακὴ ὄψις τῆς Πρωτοχρονιάς ὅπως τὴν ἀντελήφθημεν. Νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ ἐπέλθῃ διόρθωσις τις; Πρέπει νὰ τὸ ἐλπίσωμεν διότι ἄλλως... ἀλλοίμονον εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας ἐλπίδα. Καὶ θὰ ἐπανελεῖται ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὅπερ ἡ Ἐβδομάς ἐνοεῖ ὑπὸ πᾶσαν τοῦ ἐποψῖν νὰ μελετήσῃ, καὶ μόνη καὶ μεθ' ἀπάντων τῶν ὁμοφρονούντων!

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΑΙ

ΞΙΦΟΠΟΥΛΟΙ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΛΑΚΑΤΑΙΒΑΣ

Εὐάριθμα, πάνυ ὀλίγα ἢ ἐν γένει ἱστορία, καὶ δὴ ἡ τοῦ μεσαίωρος, παρέχει παραδείγματα ἐπιμονῆς, αὐταπαρνήσεως καὶ ἀκαταβλήτου θάρρους, οἷα τὰ ἐπὶ Ἐνετοκρατίας καὶ Τουρκοκρατίας ἐν Κρήτῃ παρεχόμενα. Καὶ ἐν Ἑλλάδι μὲν ἐν γένει κατὰ πρῶτον καὶ ἀνεκὰθεν διεκνήχθη ἐπισήμως καὶ περιφανῶς, ὅτι ὁ ἀνθρώπος εἶνε φύσει ἐλεύθερος, ὅτι ὑπέχει εὐθύνην τῶν ἰδίων πράξεων, τούτεστιν εἶνε ἠθικὸν ὄν, ὅτι κατ' ἀκολουθίαν τὰ ὄρα τῆς σκέψεως καὶ τῆς πνευματικῆς κινήσεως εἰσὶν ἀπεριόριστα· ἀλλ' ἰδίᾳ ἐν Κρήτῃ ἐκυρώθη καὶ ἐπιστάθη τοῦτο ἐπὶ μεγάλης τοῦ ἔθνους δυστυχίας καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀφανείας.

Ἴνα παραλειφθῇ ἡ δεινὴ καὶ καταστροφικὴ τῶν Κρητῶν κατὰ τῆς πανσθενούς πλέον καὶ κοσμοκράτορος Ρώμης τριετὴς πάλιν, ὅτε μετὰ τὴν περὶ Κόρινθον (146 π. Χ.) καταστροφὴν τὸ πᾶν ἐσίγη, νεκρικὴ δὲ σιγῶν ἐπεκάλυψε τὸν ἐν Ἀνατολῇ ἐλληνικὸν πολιτισμὸν, ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ ἀνασπρῆ μικρὸν ἀκράτις τῆς αὐλαίας, ἥτις ἐπιπροσθεῖ κατόπιν ἐν τῇ τοῦ ἔθνους πολιτικῇ συνεχείᾳ καὶ δράσει καὶ ὅπισθεν τῆς ὁποίας τερατουργοῦνται καὶ διεξάγονται ἀληθῶς

σκηναὶ ἐξαισίου, ὅπως δίκην ἠθοποικῶν δοκιμῶν καὶ σκηναῶν ἀσκήσεων ἀνασπασθῇ αὐτὴ καὶ ἀρθῇ ὀψέ ποτε, ἐπιδείξῃ δὲ καὶ πάλιν τηλαυγῆ τὴν παλαίμαχον καὶ πάλαι ποτὲ ποτινίαν Ἑλλάδα.

Ἦν ἐποχὴ καὶ πάλιν, καθ' ἣν ἐπὶ τῶν δεινῶν τοῦ ἔθνους χρόνων, αὐτοῦ τοῦ ἐκπροσωποῦντός πως τὸν πάλαι Ἑλληνισμὸν Βυζαντινοῦ Κράτους ὁσημέραι μειουμένου καὶ σαλευομένου πολυτρόπως, ἡ ἠρωὶς τῆς Μεσογείου ἐπειράτο ἀδιαπαύτως νὰ τηρῇ καὶ κρατῇ ὅση αὐτῇ δύναμις τὴν ἠθικὴν σημαίαν ὑπερφάνως καὶ πάνυ ἐπιζήλως καὶ θαυμαστῶς. Ἡ Κρήτη καὶ πρὸ τῆς ἐν Βυζαντίῳ μὲν τελεσθεισῆς ἐκείνης μεγάλης καὶ μοναδικῆς καταστροφῆς ἑταροτύρχει πράγματι ὑπὲρ Ἑθνικῆς ἀποκαταστάσεως, καὶ μετ' αὐτὴν δ' ἐπελθοῦσαν ἀνεδεικνύετο ἔτι, καθὰ καὶ πρὸ μικροῦ ἀκριβῶς καὶ δικαίως ἐξέθηκεν ὁ περισπούδαστος συγγραφεὺς τοῦ βίου τοῦ αἰοδίου Κοραῆ, προκειμένου περὶ ἄλλων τὲ καὶ τοῦ σοφάτου καὶ πατριωτικωτάτου Κρητῆς Μάρκου Μουσοῦρου¹, ἀνεδεικνύετο, λέγομεν, Ἑλλάδος Ἑλλάς ἐν πᾶσι καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἔμπροσθεν ἀκρόπολις. Καὶ ἄλλαι μὲν, ἀλλὰ πρὸ πάντων αἱ δύο αὗται τῆς μεσαιωνικῆς ἱστορίας τῆς Κρήτης περίοδοι δύναται νὰ παρασχῶσι σκηνὰς οὕτως ὑψηλὰς πρὸς δραματούργειαν καὶ ποίησιν, ὅσον ἦσαν ἐκεῖναι, αἵτινες διεδραματίσθησαν ἐν τῷ πολυάθλῳ καὶ πολυτλήμονι τούτῳ τόπῳ, ἐκ τῶν ἐγκάτων τοῦ εἰσέφους τοῦ ὁποῦ, ὅσον ἀναπηδᾷ ἡ ἰδέα τῆς ἐλευθερίας αἰετοπετὰ καὶ ἀνασπρῆ καὶ ἀναθάλλει ὡς αὐτοφύεσ περικαλλῆς φυτὸν, τόσῳ, πρῶ, κατὰ μοναδικὸν ἐν τῇ ἀνθρωπότητι τοῦ κόσμου ἀδίκημα καὶ ἐγκλημα, δὲν ἀμείβεται τέλος καὶ στέρεται δι' αὐτῆς! Ἄλλ' ἐπὶ τὰς μοναδικὰς ἐκεῖνας καὶ ἀξιοθαυμάστους σκηνὰς.

Πρὸ τῶν βορείων κραπέδων τῆς νεφελογειτονίας Ἰδης, τῆς αἰωνίας τοῦ Κρητογενοῦς Διὸς οἰκίσεως, διαπλοῦται διαμέρισμα τῆς Κρήτης πᾶντερον φύσει, ἀπόσπασμα αὐτόχρημα τῶν πάλαι Ἠλυσίων, ἐφ' οὗ ἐβάδισαν θεοί, ἡμίθεοι καὶ ἦρωες, μακάρων νῆσον τὴν Κρήτην καταστήσαντες. Τὸ ἐξόχως εἰδυλλιακὸν καὶ ῥωμαντικὸν τῆς νήσου τοῦτο διαμέρισμα πάλαι μὲν ἀνῆκεν εἰς τὰς ἐλευθερίας εὐδαιμόνας Δωρικὰς πολιτείας τῆς Ὀαζοῦ (ἢ Ἀζοῦ) τῆς καὶ Ἐλευθερίας, νῦν δὲ καλεῖται ἐπαρχία Μυλοποτάμου, ἡ εὐάνδρος αὐτὴ ἔτι χώρα τῶν ἀπογόνων τῶν Κουρήτων καὶ Ἰδαίων Δακτύλων, Ἀνωγειανῶν καὶ τῶν ἄλλων Μυλοποταμιτῶν. Ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν δὲ, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν Ἐνετῶν ἔτι, φαίνεται ὅτι ἐθαύλα καὶ ἤμαζεν ἡ ἐκ φύσεως ἄλλως προνομιοῦχος αὐτὴ ἐπαρχία, καθόσον δύναται νὰ συναγάγῃ τις οὐ μόνον ἐκ τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους περιγραφῶν τῶν χρονογρά-

1. Ὁρα Ἡμέρας Τεργιστης 50,51 (1888) ἐν ἱφιφυλλίᾳ.

φῶν καὶ περιήγητῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν κατεσπαρμένων πανταχοῦ λειψάνων καὶ ἐρείπιων βίου ποτὲ καὶ ἐν τῷ τότε ἠλικῶς τοῦλάχιστον εὐδαιμόνος καὶ ἀπολαυστικοῦ. Διότι καὶ κατὰ τὴν παραλίαν καὶ τὰ μεσόγεια σώζονται ἔτι ἐρείπια ὀχυρωμάτων (καστελλίων), πύργων, οἰκιῶν καὶ οἰκοδομῶν εὐρείων καὶ μεγαλοπρεπῶν Ἐνετῶν φραγακρόντων καὶ Βυζαντινῶν ἀρχοντοπούλων. Ἐν Μυλοποτάμῳ ἦτο οὐ μόνον πολλῶν ἄλλων ἐπιφανῶν Ἑλλήνων γαιοκτητῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἀλεξιάδων, Καλλεργῶν καὶ Σκορδουλῶν κύριον ἐνδίαιτημα¹ καὶ νῦν δ' ἔτι πρὸς βορᾶν τῆς ἐπισημοῦ τῶν Μαργαριτῶν κώμης, κατὰ τὸ μέσον περιπέου τοῦ δυτικοῦ κλάδου τοῦ Ὀαζοῦ ποταμοῦ κείνται χωρῖα φέροντα τὸ μὲν τὸ ὄνομα τῶν Καλλεργῶν (Καλλεργῶ), τὸ δὲ τὸ τῶν Σκορδουλῶν (Σκορδουλῶ)· μικρὸν δὲ πρὸς ἀνατολὰς παρὰ τῇ κώμῃ, ἥτις ἐκαλεῖτο Μούτρος (καὶ νῦν Μούτρος ἢ Μούτρος), ἱδρυτο μικρὸν Ἐνετικὸν φρούριον καστέλιον, τὸ νῦν ὀνομαζόμενον Καστρί, περὶ τὸ ὅποιον ἐπὶ τὰ Βάρδα καὶ Λέοντος τῶν Καλλεργῶν διεξήχθησαν κατ' ἐπανειλημμένας ἐπαναστάσεις σπουδαῖοτάτα πράγματα.

Μετὰ τὴν καταβολὴν τῆς τοῦ Βάρδα ἐπαναστάσεως καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ μεγαλοφύχου καὶ ἠθικωτάτου τούτου Καλλεργῶ, τῷ 1333, τὸ τόλμημα τῶν ἰθαγενῶν ἐχρηζεν εὐρύτερας πρὸς παραδειγματισμὸν κολάσεως. Ὄθεν τῶν ἐπαναστατῶν διασκεδασθέντων καὶ τραπέντων πρὸς τὰ Ταλαῖα ὄρη καὶ τὴν Ἰδὴν, οἱ νικηταί Ἐνετοὶ προβαίνουσιν εἰσελάσαντες εἰς Μυλοποτάμον καὶ σπεύδουσιν πρὸς τὴν μᾶλλον τῶν ἄλλων ὑποθάψασαν τὴν ἐπαναστασίαν καὶ ἔδραν ἐν τῷ τότε αὐτῆς μεγάλῃν καὶ πλουσίαν κώμην Μαργαριτίας, τὴν παρὰ τῇ ποτὲ μεγάλῃ καὶ λαμπρᾷ πόλει Ἐλευθερίας κειμένην. Μένεα πνέοντες κατὰ τῆς ἀπίστου τῶν Γραικῶν φυλῆς πρὸς δὲ καὶ φθονοῦντες τοὺς κατὰ τὴν κώμην καὶ τὰ περίχωρα ἰκανῶς εὐποροῦντας ἐργατικούς καὶ βιομηχάνους ἀργώτας, ἐπιπίπτουσι κατ' αὐτῆς λυσσαδῶδες διαπράττοντες κατὰ τὸν ποιητὴν¹:

«Κῆδε δὲ ἀνθρώποισι κέλε τῶν ἀστὺ ἀλώη·
 Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δὲ τε πῦρ ἀμαθνεῖ,
 Τίνας δὲ τ' ἄλλοι ἔχουσι βαδύζωνους τε γυναῖκας.»

Καὶ πρῶτον μὲν λαφυραγωγοῦσιν αὐτὴν, εἶτα δ' ἀποτεφροῦσι πάσας τὰς οἰκίας, μὴδὲ τῶν ἱερῶν νῶων ἐξαίρεθέντων, καὶ ἐν τῇ ἐξολοθρευούσῃ τὰς οἰκονομίας τῶν φευγόντων ἐπαναστατῶν, γέροντας, γυναῖκας καὶ βρέφη ἀδιακρίτως κατασφάζαντες. Ὁ λοιμὸς δὲν ἐπῆνεγκεν ἴσως ἐπὶ τρεῖς μῆνας τοιοῦτον ὄλεθρον, ὅσας ἐθέρισε ζωὰς Ἑλλήνων ὁ βραχίον ἐκθεσθαζυμμένων συγγλῶδων τῆς χριστιανικῆς δημοκρατίας στρατιωτῶν τὴν μαρτυρικὴν ἐκείνην καὶ ἀξιοσημειωτὸν ἐν τοῖς παθήμασι τοῦ ξενοκρατούμενου ἔθνους ἡμέραν.

1. Ὁρα: Ἰλ. IX, 562.

Μετὰ τὴν κατερήμωσιν δὲ τῆς θαλλούσης καὶ εὐάνδρουσης κωμοπόλεως ἐπέπεσον οἱ ὀλεθρῆς καθ' ἑτέρας γείτονος Τρισούνης καλουμένης, τὴν ὁποῖαν μετεχειρίσθησαν ὁμοιοτρόπως. Αἱ μόναι ἐν αὐτῇ ὑποληφθεῖσαι κάτοικοι γυναῖκες σπεύδουσαι εἰς φυγὴν πρὸς τὰ ὄρη, ἐν μὲν τῷ κόλπῳ φέρουσαι τὰ θηλαζόντα, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς ἔλκουσαι τὰ κραυγαζόντα καὶ ὀδυρόμενα βρέφη. Ἄλλ' ἐνῶ παρὰ μικρὸν προκατελόμενον αὐτὰς παρὰ τινι χειμάρρῳ οἱ ἀπηνεῖς διώκται, ἀφῆναι τρεῖς προστατευτικοὶ ἄγγελοι, οἱ ἀειμνηστοὶ καὶ ἠρωϊκοὶ ἀδελφοὶ Ξιφοποῦλοι, παρεπιπίπτουσι καὶ φράττουσι τὴν διόδον τῶν διωκτῶν κατὰ τὸν μόνον τοῦ χειμάρρου πᾶρον. Ἐκεῖ ὡς λέοντες οὗτοι μαχόμενοι δίδουσι καιρὸν εἰς τὰ φεύγοντα ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατα ὄντα, δὲν παραχωροῦσι δὲ εἰς τὸν ἐχθρὸν τὴν διάβασιν ἐλευθεραν ἢ ἀποῦ ἐξηνητλήθησαν ἐκ πολλῶν τραυμάτων κεκαλυμμένοι. Καὶ οὕτω μὲν αἱ οἰκογένειαι ἐσώθησαν, ἀλλ' ἡ μὲν κώμη ὑπέστη τὴν αὐτὴν πρὸς τοὺς Μαργαριτίας τύχην, οἱ δὲ τρεῖς ἀδελφοὶ Ξιφοποῦλοι ἀπαχθέντες εἰς Χάνδακα ἀπεκεφαλίσθησαν πρὸ τοῦ μεγάρου τοῦ κυβερνήτου Ἀρμωστοῦ, συμποικνῶσαντες τὸν ἀτέμνονα κατάλογον εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι ἐνδῶκος τῶν ἠρωϊκῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας προσφερομένων. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἀειμνηστῶν ἐκείνων ἠρωϊκῶν ἐπὶ ἐνετοκρατίας ἀδελφῶν Ξιφοποῦλων.

Μετὰ δὲ τὴν ἐν ἔτει 1669 ἄλωσιν τῆς Κρήτης ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν, ἡ Κρήτη μεταπεσοῦσα ἀπὸ κακοῦ εἰς ἕτερον ζυγὸν χείρονα, μέχρι τοῦ 1769, ἔνα τοῦτ' ἐστὶν ἀκριβῶς αἰῶνα ἀπὸ τῆς ἀλώσεως, ἐπέζητο καὶ ἐθλιβετο διὰ τοῦ ζυγοῦ, ὁ ὅποτος ὑπερμεινόμενος τὴν ἐπὶ Ἐνετῶν δουλείαν, ἀλλ' ὡς νοεῖται, ὑπὸ τραχυτέραν καὶ βαρβαρωτέραν ὅπως δῆποτ' ἔνοιοιαν. Μετὰ τὴν καταβολὴν ὅμως τῆς ὑπὸ Δασκαλογιάννη κινήσεως τῷ 1769 ἐπαναστάσεως καὶ τῆς δρωῦσεως τῶν Σπριακῶν καὶ τῆς φρικτῆς κολάσεως αὐτοῦ, ἤρξατο ἀληθῶς ὁ τριγυμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ἐπέρχοντα τῷ ὄντι εἰς τὴν δύστηνον γῆν θλιβεροὶ καὶ καταχθόνιοι καιροί, δεινὰ ἀνεκδιήγητα προερχόμενα, ὅπερ ὀδυνηρότατον καὶ χεῖριστον, οὐ μόνον ἐκ τῆς κρατούσης ἐξουσίας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ τυχόντος κοινωνικοῦ περιτρίμματος. Ἡ μακρῶν ἐπὶ Ἐνετῶν Χριστιανικῆ δουλεία καὶ αἱ ἐπ' αὐτῆς ἀλλεπάλληλοι καὶ συνεχεῖς ἐπαναστάσεις οὐ μόνον ἤρπαιωσαν μεγάλως τὸν ἐν τῇ νήσῳ Ἑλληνικὸν πληθυσμὸν, ἀλλὰ καὶ ἐθέρισαν τὰς κεφαλὰς τῶν ἐκ τῶν ἐπιφανῶν ἐκείνων τῶν ἀρχοντοπούλων λεγομένων οἰκῶν διασῆμων ἀνδρῶν, ὧν πάνυ εὐάριθμοι διασωθέντες προσέφυγον ἐπὶ τῇ Ἐνετῶν καὶ Ὀθωμανῶν ἐν οὐχὺρᾷ καὶ ἐλεεινῇ καταστάσει εἰς τὰς φάραγγας· καὶ τοὺς ἀπορρώγας βράχους τῶν Σπριακῶν. Ἐκ τῶσάουτῆς δ' ἐλλείψεως τοῦ λοιποῦ προστασίας, ὀδηγίας

καὶ ὀφρανίας τοῦ λαοῦ, ἐπῆλθεν ἀκατανόμαστος κατάστασις καὶ δὴ μικρὸν πρὸ τῆς μεγάλης Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως καὶ μετὰ τὴν διοίκησιν τοῦ ρέκτου ἐκείνου διοικητοῦ Χατζῆ Ὀθουμάν πασσα. Πᾶς τις ἐκ τῶν Ὀθωμανῶν ἔθου καὶ ἀπάλλαιε τοὺς Χριστιανούς καὶ κατὰ τρῶτους σατανικούς καὶ καταχθόνιους, μηδενὸς δυνάμενον νὰ ἐπιβάλῃ χεῖρα, μὴδὲ τῆς κεντρικῆς αὐτῆς ἐξουσίας ἐξαιρουμένης, μηδενὸς αἰσθανομένου εὐσπλαγγίαν τὴν ἐλαχίστην, οἶκτον καὶ ἔλεον κατὰ τῶν ἀνθρωπίνων ἐκείνων πλασμάτων, διότι ταῦτα ἦσαν Χριστιανοί. Ἐκ τῶν καθ' ἑκάστην καὶ ἐν πλῆθει τότε ἀπειρῶ διαπραττομένων ἐκείνων ὀργῶν ὑπὸ τῶν γενιτζάρων, Ξεκουκουλώτων ἐν Κρήτῃ ἐπικαλουμένων, παρατιθέμεθα τὸ ἐξῆς παραξικάρδιον καὶ ἐν ταῦτῳ ὑψίστα βδελυρὸν καὶ ἀποτρόπαιον.

Ὀλίγα ἔτη πρὸ τοῦ 1821 ὑπῆρχέ τις ἔντιμος καὶ φιλήσυχος ἀργάτης, ἀλλ' ἀρειμάνιον τῆς φύσεως τέκνον, ὀνόματι Ἰωάννης Χαλακαταίβας, ἀπὸ χωρίου Ἀπαναχωρῆ τῆς ὀρεινῆς καὶ εὐάνδρου ἐπαρχίας Σελίνου. Ὁ ἦρωες ἡμῶν φαίνεται, ὅτι πρὸς τῇ ἀδουλώτῳ αὐτοῦ φύσει ἦν καὶ ἀρκούτως εὐειδῆς καὶ εὐκίνητος, δι' ὃ καίτοι οὐχὶ εὐπορος, οὐδὲν ἤτταν συνεζεύχθη μετὰ κόσης ἰκανῶς φαίνεται καὶ αὐτῆς εὐειδοῦς. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν γάμον αὐτοῦ λαβῶν τὸν τεκτονικὸν πέλεκυν καὶ τὰ ἄλλα χρεῖσθῃ ἀνῆλθεν ἐπὶ τὰ Λευκὰ Ὄρη, ὅπως τάμῃ ἐυλείαν πρὸς κατασκευὴν ἐργαστηρίων (ἀργαλειῶν) καὶ πώλησιν αὐτῶν. Ἐν τοῖς ὄρεσι διέτριψεν ἐργαζόμενος ὑπὲρ ἐφθήμερον, ἀφίει δὲ τὰ δημιουργήματα αὐτοῦ ἐν καλύβῃ, ὡς τὸ σύνθηες ἐπὶ τῶν ὄρεων καὶ ἄρας ἐπ' ὧμοῦ δύο μυλοπέτρων πρὸς κατασκευὴν χειρομύλου ἀναγκαιούτους εἰς αὐτόν, καθ' ὃ οἰκοκυρίου ἤδη, κατήρχετο εὐθυμῶς καὶ ἄδων καὶ σκιρτῶν, ὡς αἱ αἰγαγροὶ τοῦ Λιβαδά καὶ τοῦ Κουστογεράκου, ὅπως διέλθῃ παρὰ τῇ βραίᾳ αὐτοῦ νεονύμφῳ τὴν ἡμέραν τῆς τεσσαρακονθήμερου ἀπόκρεω. Ἀλλὰ μολὶς εἰσελθὼν ἠσπάσατο τὴν περιφίλητον καὶ ποθεινὴν σύνευνον, καὶ ἤλθε μῆνυμα καὶ πρόσκλησις ἀπὸ τοῦ ἀγᾶ Βέργερη (τοῦτο ἦν τὸ ὄνομα τοῦ μικροῦ τοῦ χωρίου δυνάστου, δυτικοῦ, καθ' ὃ δηλοῖ καὶ τὸ ἐπώνυμον, βεβαίως τινὸς ἐξωμότου, ὧν ἔβριθε καὶ τὸ Σέλινον μετὰ τὴν Ὀθωμανικὴν κατακτησιν), ὅπως λαβῶν τὴν σύζυγον μεταβῆ καὶ συνευχαρῆθῃ μετὰ τοῦ ἀγᾶ, ἀπόκρεω καὶ ἐορτῆς οὐσης. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπορεύθη ὁ Γουλιέλμος Τέλος τοῦ εὐάνδρου Σελίνου μόνος, προφασισθεὶς ὅτι ἡ σύζυγος ἤσχολετο μαγειρεύουσα μίαν ὄρνιθα, τὴν ὁποῖαν ἐσφαζεν, ὅπως τελέσῃ μετ' αὐτῆς τὴν ἀπόκρεω καὶ εἶτα ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἀνά τὰ ὄρη ἐργασίαν αὐτοῦ. Ὁ τερατώδης ὅμως Βέργερης οὐδῶλος εἶχε τὴν αὐτὴν γνῶμην, ἀλλ' ἀπήτησε νὰ ἔλθῃ πάραυτα καὶ ἡ καλὴ τοῦ Ἰωάννου σύζυγος

κομίζουσα και την δριβρα, όπως συνευχθηθώσιν απαντες από κοινού. Και ενέδωκε μὲν οὗτος εξαναγκάζομενος ἐν τῷ παρόντι, ἀλλ' ἐβουσοδόμμεν ἀπόφασιν πάντολμον και φοβεράν ἐν περιπτώσει ἀτασθαλιῶν κινήματων, ἡ στιγμή δ' ὄντως ἡ μοιραία δὲν ἐβράδυνε. Διότι μὴ τις ἦλθε και ἡ ώραία τοῦ Ἰωάννου σύζυγος, ἐξαφθεις και ἐξάλλος γενόμενος ὁ ἀγῶς ἡμῶν, ἀπέπεμψε και αὐτόν και πάντας τοὺς ἄλλους και ἐκλείσθη μόνος ἐν τῷ μικρῷ παραδείσῳ αὐτοῦ, μετὰ τῶν οὕτω πως κτηθέντων οὐρί. Ὁ Κρῆς ἐν τῇ κτηνωδεστέρῃ κατακτῆσει μετὰ τὴν ἐνετικήν κατά τῆς κατατολιωμένης πρὸ παντός προσβολῆς τοῦ τιμαλφεστέρου ἐν ἀνθρώποις ἀγαθοῦ, τῆς τιμῆς, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναχαιτισθῆ, ἀλλ' ἀπερίοπτος τῶν πάντων γενόμενος, ἐξεδεικίετο ὅπως ὅπως πάραυτα και ἀπέλυον αὐτὴν ἢ ἐν τῷ ἰδίῳ ἢ ἐν τῷ θηριώδους ἐχθροῦ αἵματι. Καὶ ὁ Ἰωάννης ἀπελθὼν πάραυτα ἐπλήρωσε τὸ ἔπλον, τὸ ὅποσον κατέχε, και ἐλλοχῆσας τὸν ἐξελθόντα εἶτα ἐξ ὀργιστείου αὐτὸν διὰ μιᾶς πᾶνυ εὐστόχου βολῆς εἰς τὸν τῶν ἄλλων οὐρί παραδείσον και εἶτα ἐτράπη πάραυτα τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν ἀνὰ τὰ ἀπόρθητα τῆς ἐλευθερίας κρησφύγετα, τὰ Λευκὰ Ὀρη.

Ἐν τούτοις οὐ μόνον ἡ ἐπαρχία τοῦ Σελίνου, ἐν ἡ ἐνεφώλευον τὰ κακουργότερα τῶν θηρίων τούτων, ἀλλὰ και αἰρίζαι και ἡ πόλις τῶν Χανίων, ἦλθον ἀνω κάτω ἐπὶ τῷ τολμηρῷ ἀκούσματι. Τίς εἶδε τὸν Θεὸν και δὲν ἐφοβῆθη! Ὁρδαὶ πάραυτα ἐξεχύθησαν ἐπὶ τὰς ἐπαρχίας, ὅσες και γύπες ὠμοφάγοι αὐτόχρημα. Καὶ ὁ μὲν ὀνόματι μόνον πασσῶς λεγόμενος σπεύσας ἐκ φόβου καταστροφῆς συνέλαβεν ἐκείνους, ὅσοι δῆποτε κατὰ τύχην ἦσαν συγγενεῖς τοῦ Ἰωάννου και ἐρριψῆ σιδηροδεσμίου εἰς τὰς εἰρκτάς, ὅπως ἐξαναγκασθῆ και προσέβη (σιμῶση) ὁ φονεὺς ἀλλ' οἱ ἀποτρόπαιοι ζεκουκούλωτοι ἐτράπησαν ὁδὸν συντόμου διαδικασίας, διότι ἐρωτῶντες τοὺς κατὰ κακὴν αὐτῶν μοῖραν συναντωμένους Χριστιανούς, κατεσπάρασον πάντα τυχόν Ἰωάννην, ὅπως περιληφθῆ δῆθεν ἐν αὐτοῖς ὡς ἐπὶ Ἡρώδου και ὁ φονεὺς. Οὐ μόνον δὲ τούτο και ἄλλα πολλά, ἀλλὰ και περικυκλώσαντες ὡς λύκοι ἐνὰ χιλιάδας τὸ κονάκι τοῦ πασσῶ, ἀπήτουν ἐν στάσει φοβερῶ νὰ ἀπαγγονισθῶσι πάντες οἱ ἐγκαθηριτικοὶ συγγενεῖς τοῦ Ἰωάννου ὅσον ἐνεσσι τάχουν, ἀν δὲν συλληφθῆ ὁ αὐτοῦργός. Οὕτως ὁ ἀτυχῆς ἡμῶν ἦρας ἠναγκάσθη, λαβὼν τὴν ὀδοιπορικὴν μόνον αὐτοῦ ράβδον, νὰ κατέβη και παραδοθῆ ἀφροῦ δὲ ἐξέβηκεν ἀποτότως εἰς τὸν πασσῶν και ἀκριβῶς πάντα τὰ διατρέξαντα, παραδόθη εἰς τὴν ἀγγόνην ἐν φοβερῷ τοῦ ζεκουκουλώτου ὄχλου ἀλαλαγγῆ και ἐξαγριώσαι και οὕτω συνεπύκνωσε και αὐτὸς τὸν ἀπειράριθμον ὑπὲρ τιμῆς, πίστεως και πατρίδος καταλόγον τῶν ἐθνικῶν μαρτύρων.

Ἡ Κρήτη μοναδικὴν βεβαίως ἐξείρασιν ἐν τῷ κόσμῳ ἀποτελοῦσα, ἡ ἔπρεπε νὰ μὴ ὑπάρχη ἡ τούλάχιστον νὰ ρυθισθῆ, ἀφροῦ ἀξία ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ὑπὸ τὸν ἥλιον χώραν Ἐλευθερίας, δὲν ἀμείβεται τέλος μόνη αὐτὴ διὰ τοῦ οὐρανοῦ τούτου δώρου ὑπὸ τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ!

O ΒΑΡΩΝΟΣ ΣΤΑΪΝ

B'

BEWAIDE EK TON ANONON YNER THE GERMANIKHE ENOTHTOS

Ἡ πρὸς τοὺς πολιτικούς ἀνδρας, και μάλιστα τοὺς ὄψοντας σημαίαν μεταρρυθμίσεων, εὐνοία τῶν ἀπολύτων ἡγεμόνων, ἰδίως ὅτε οὗτοι ἐτράφησαν μὲ τὰς παραδόσεις τοῦ θεοῦ δικαίου, ὑπῆρξε πάντοτε ἀσπασθῆς και ἐν καιρῷ ἐσωτερικῆς τοῦ κράτους γαλήνης, και ἐν καιρῷ θυσελῶν, ἐσωτερικῶν ἢ ἐξωτερικῶν. Ἄλλοτε μὲν ἐζαρτάται ἀπὸ τῶν ἰδιοτροπιῶν ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς ἐρωμένης, ἄλλοτε ἀπὸ τῆς ἐπιρροῆς τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ πολιτικοῦ ἢ αὐλικῶ εὐνοῦχου, και ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπ' αὐτῆς τῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ ἡγεμόνος. Ὅσον και ἂν παρίσταται πολιτικός τῆς ἀνῆρ ἀναγκαῖος ἐν τῇ διοικήσει τοῦ κράτους, ὅσον και ἂν ἐπιβάλλωσιν αὐτὸν ἐκτακτὰ ἠθικά και διανοητικὰ πλεονεκτήματα, ἢ ἐλαχίστη δυσπιστία τοῦ μονάρχου και ἢ τῶν περὶ αὐτὸν δυσἀρέσκεια δύναται νὰ ἀρῆ ἐκ τοῦ μέσου τῆς πολιτικῆς ἐνεργείας τὸν ἐκτακτὸν ἀνδρα, εἰς δὲ εἶνε ἀνατεθειμένη ἢ διεύθυνσις τῶν πραγμάτων. Εἶσαι ἀκαμπτος, εὐθυτενῆς, ἀλλ' ὑπέρτατος ἐν τῇ σκέψει και τῇ ἐκτελέσει μεγάλου πολιτικοῦ προγράμματος, ἐπομένως ἀναγκαῖος. Ἀδιαφοροῦ. Εἶσαι δυσἀρεστος, διότι δὲν ἐνοεῖς νὰ συνθηκολογῆς, ἀγνοεῖς τὴν οικονομίαν τῶν περυστάσεων, ὡς ἐδίδασκον οἱ Βυζαντινοί, και ὡς δοξάζουσιν οἱ πολιτικοὶ εὐνοῦχοι πάντων τῶν καιρῶν και τῶν ἐθνῶν, ἐπομένως καταδικάζεσαι νὰ ἐξέλθῃς τῆς σκηνῆς τῆς δράσεως ἀρηστος. Πόσοι μεγάλοι ἀνδρες κατέστησαν τοιοῦτοι ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ τῆς πατρίδος των, διότι προῦκάλεσαν ἐναντίων ἐαυτῶν τὴν μῆνιν και τὴν δυσἀρέσκειαν τῶν εὐνοουμένων ἡγεμόνων; Εὐτυχεῖς, ὅσοι κατῴρωσαν νὰ πατάξωσι τοὺς πολεμίους αὐτῶν, νὰ ἐξέλθωσι νικηταὶ ἐκ τοῦ κατ' αὐτῶν ἀγῶνος τῆς αὐλικῆς ραδιοφυγίας, τοῦ ἡγεμονικοῦ φανοριτισμοῦ, τοιοουτρόπως δὲ νὰ ἐκτελέσωσι τὸ θεόπεμπτον αὐτῶν πρόγραμμα, νὰ ἐπιβληθῶσιν ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, και ν' ἀποτινάξωσι δίκην σκυδῶλων τοὺς ἐναντίων των συνομοτούντας, ἀντιδραστικούς ἢ αὐλοκόλακας!

Πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος τῆς νέας Πρωσικῆς και Γερμανικῆς πολιτικῆς ὁ Σταῖν, ὄφειλε ν' ἀν-

ταγωνισθῆ κατὰ τῶν ἀναποδράστων τούτων ἐν τῷ βίῳ παντός μεταρρυθμιστοῦ προσκομμάτων. Φαίνεται, ὅτι ἡ ἱστορικὴ πρόνοια, ἢ ἐκλέγουσα τὰ ὄργανα τῶν σκοπῶν αὐτῆς μεταξὺ τῶν ἐπιλέκτων τῆς κοινωνικῆς δημιουργίας, παρουσιάζει τὰ προσκόμματα ταῦτα, ἵνα ἐκ τοῦ κατ' αὐτῶν ἀγῶνος καταδειχθῆ ἔτι μᾶλλον ἐναργῆς και ὑπέροχος ὁ χαρακτῆρ τοῦ ἐθνικοῦ ἀπεσταλμένου. Οὕτως ὁ Σταῖν ὄφειλε ν' ἀνταγωνισθῆ, πρὶν ἢ ἐπιβάλλῃ ἐπὶ τῶν συγχρόνων του τὸ κύρος τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ και τῆς ἐθνικῆς δημιουργίας. Βραχὺς ὑπῆρξεν ὁ ἀγῶν, διότι αὐτὰ τὰ πράγματα ἐκάλουν τὴν ἀμεινον και ταχίστην αὐτοῦ ἐργασίαν ἐν τῇ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καταρχομένη πάλῃ, ἀλλὰ τ' ἀποτελέσματα αὐτῆς θαυμάσια.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας προσήνεγκεν εἰς τὸν Σταῖν τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργίου, τὸ ὅποσον ἀπὸ τινος χρόνου κατέχειν ὁ κόμης Haugwitz, εἰς τῶν παραιτίων τῆς καταστάσεως ἐκείνης, δικαίως δὲ μισητὸς παρὰ τοῦ ἐθνικοῦ κόμματος. Ὁ Σταῖν ἐδίαταξε ν' ἀποδεχθῆ τὴν βαρείαν ταύτην ἐντολήν, προφασίζόμενος τὴν ἀνεπιτηδεύτητα αὐτοῦ περὶ τὰ διπλωματικὰ πράγματα. Ὁ βασιλεὺς δὲν ἐγκρίνει τὸν διοριστῆ αὐτοῦ, και τὴν 20 Νοεμβρίου τοῦ 1806 διορίζει αὐτὸν ἀνακληρωτικὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν. Εἰς τῶν συμβούλων τοῦ βασιλέως, ἀνακινῶν αὐτῷ τὸν διορισμὸν, προσθέτει, ὅτι ἐβλεπεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Σταῖν τὸν ἀνδρα ἐκεῖνον, δν ἡ θεία πρόνοια προῦρρισε πρὸς σωτηρίαν τῆς Πρωσικῆς Μοναρχίας. Ἄλλ' ὁ Σταῖν δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, τῶν εὐχερῶς ὑποχωρούντων, και ἂν ὑψηλὴ Μονάρχου διαταγὴ ἐπέτασε τούτο. Τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ ἦτο, καθὰ διετύπων ρητῶς ἐν τῷ πρὸς τὸν βασιλέα πρό τινων μνηθῶν ὑποβληθέντι Ἰπομνήματι του, ριζικὴ μεταρρύθμισις τοῦ ὑφισταμένου κυβερνητικοῦ καθεστώτος. Καὶ πῶς ἦτο δυνατόν νὰ συνεργασθῆ μετ' ἀνθρώπων, οὐς χθὲς και πρῶην ἀπεκάλει εὐτελεῖς και προδότας, ν' ἀναλάβῃ αὐτὸς τὴν εὐθύνην τῆς Πρωσικῆς πολιτικῆς, γινώσκων ὅτι ὄφειλε ν' ἀντιπαλαίσῃ οὐ μόνον κατ' ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ και κατὰ τῶν ἐν τῇ κυβερνήσει συμπρακτόρων του, ἥκιστα ἐναοούντων τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, ἀπὸ συμπερόντος δὲ και ἀπὸ πεποιθήσεως ἀπεχθανομένων τὸ μεταρρυθμιστικὸν πρόγραμμα τοῦ Σταῖν; Ἡρνήθη νὰ ὑπακούσῃ. Ἐπιστολὴ δὲ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσίας πρὸς αὐτόν, ὑπαγορευθεῖσα ὑπὸ τὸ κράτος τῶν κινδύνων, οὐς διέτρεχε και ἡ πατρίς και ἠδυναστία, πλήρης δ' ὄργης κατὰ τοῦ δυστροπιστοῦ ὑπουργοῦ, προῦκάλεσε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, ἥτις και ἀμέσως ἐγένετο ἀποδεκτῆ.

Ἦτο ἀξιοκατακρίτος ὁ Σταῖν, ἀρνούμενος κατὰ τὸ φαινόμενον τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Πρωσίας, ἢ προσφῆρων αὐτὴν ὑπὸ ὄρους, ταπεινωτικούς θεωρουμένους παρὰ τοῦ Μονάρχου,

Βεβαίως οὕτως ὄφειλε νὰ προσεγγθῆ. Ὁ ὀξυδερκής πολιτικός ἀνῆρ, ἀλλ' ἀμα και θερμὸς φιλόπατρις, κατενόει, ὅτι ἢ ἐν τῇ κυβερνήσει ἐνεργεία του θὰ ἐξουδετεροῦτο και θὰ ἐξεμνηστίετο ὑπὸ τὴν ἀντεργείαν τῶν μετ' αὐτοῦ μελλόντων νὰ συμπράξωσιν ἀντιδραστικῶν πολιτικῶν στοιχείων. Ὅποια θὰ ἦτο ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ και ἡ ἐργασία κατὰ τὰς ἐπικινδύνους ἐκείνας στιγμᾶς τῆς Πρωσικῆς ἱστορίας; Νὰ παρίσταται, καθὰ ἔγραφεν εἰς τὸν Νειβούρον, ἐνώπιον γελοίων ἐνεργειῶν, και νὰ προσβλέπῃ ἐκ τοῦ σύνεργου τὸ ὄνειδος τῆς πατρίδος. Τοιοῦτος ἤθελε καταστή κατ' ἀνάγκην ὁ κληρὸς τοῦ Σταῖν. Ἄλλ' ὁ ἀγέρωχος αὐτοῦ χαρακτῆρ δὲν ἠνείχετο τὴν ταπεινωτικὴν ταύτην ἀποστολήν, ἥτις ἄλλως θε οὔτε πρὸς τὴν κινδυνεύουσαν πατρίδα θὰ ἦτο ἐπωφελής. Ὁ βαρῶνος ἀπεχώρησεν εἰς τὴν σκηνὴν του, οὐχὶ ὠργισμένος, ἀλλ' εὐχόμενος; τὰ βέλτιστα τῇ πατρίδι.

Οἱ μεγάλοι μεταρρυθμισταί, οἱ δημιουργικοὶ ἀνδρες, εἶτε ἐν τῇ μεταφυσικῇ θεωρίᾳ, εἶτε ἐν τῇ θετικῇ πολιτικῇ, κατέχονται ὑπὸ τινος πεισμονῆς, ἥτις παρὰ τοῖς ἰδιώταις μὲν τῶν ἀνθρώπων χαρακτηρίζεται ὡς κοινὸν και εὐτελεῖς ἐλάττωμα, ἀλλ' ἥτις διὰ τοὺς ἐξ ἀπόπτου και ἀμεροληπτικῶς μελετώντας τὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀνέλιξιν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων εἶνε ἡ ὑψίστη τῶν ἀρετῶν, αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἀρετὴ, δς ἡς θέλει πρωταγωνιστήσῃ και ἐνεργῆσαι ὁ ἀνῆρ οὗτος. Ὁ ὑποχωρῶν πρὸ τοῦ πρώτου προσκόμματος, οὔτε ἀρχὰς ἔχει, οὔτε πεποιθήσεις ἀπαλλοτριῶν δὲ τὰς ιδέας αὐτοῦ ἀνευ τῆς ἐλαχίστης διαμαρτυρίας, σπείρειται πραγματικῶν ἰδεῶν και πεποιθήσεων. Ὅστις ἀντιπροσώπευσι τὸ νέον τῆς ἱστορίας δίκαιον, οὐδέποτε θέλει ἀρνηθῆ και κατ' ἐλάχιστον τὴν πίστιν αὐτοῦ πρὸς τὸ δίκαιον τούτο, τοῦ ὁποίου τὸ κήρυγμα διετύπωνεν. Ἀμφότερα τὰ δίκαια ταῦτα, τὰ ἀνταγωνιζόμενα, διεξάγουσιν ἀμείλικτον κατ' ἀλλήλων πόλεμον, ἀλλ' ἡ ἐπιμονὴ, μεθ' ἧς τὸ νέον δίκαιον ἐκδηλοῖ τὴν ὑπόστασιν του, μετέχει τραγικοῦ χαρακτῆρος, ἰδίον εἰς τὰς μεγάλας ἀρετάς, ἐφ' αἷς χαρακτηρίζονται αἱ εὐγενεστάται τῶν σελιδῶν τῆς ἱστορίας, διότι τὸ νέον δίκαιον, μὴ ἀγνωρισθὲν ἔτι πανδήμως, διατελεῖ ἐν μειονοψηφίᾳ, διότι δύναται νὰ συκοφαντηθῆ, νὰ καταδιωχθῆ, νὰ ἀτιμασθῆ, νὰ ταφῆ πρὸς στιγμήν ὑπὸ τῶν ἐναντίων. Ἄλλ' ἐάν εἶνε ἀληθὲς, ὅτι ἕκαστος νέος αἰὼν, πᾶς νέος σταθμὸς τῆς ἱστορίας, εἶνε και νέος θρίαμβος τῆς ἀληθείας, τὸ νέον δίκαιον θέλει ἀναγνωρισθῆ ἐπὶ τέλους, πάντων τῶν κατ' αὐτοῦ παρεπιθεμένων προσκομμάτων καταπιπτόντων ὡς τὰ τεῖχη τῆς Ἰερυχοῦς πρὸ τοῦ ἤχου τῶν ἐχθρικῶν σαλπύγγων.

Ἐντεῦθεν ἡ ἐπιμονὴ και τὸ πείσμα τῶν προφητῶν τοῦ νέου δικαίου, τῶν ἀπεσταλμένων τῆς ἱστορικῆς προνοίας. Διότι εἰς τὸ βάθος τῆς συνειδήσεως αὐτῶν ἀνατέλλει ἡ ἀλήθεια φωτοβόλος, ἢ

ἀλήθεια, τῆς ὁποίας οὗτοι μόνον ἠτένεσαν καθαρὰν και ἀμίαντον τὴν εἰκόνα. Μὴ κατακρινώμεν ἐπομένως αὐτοὺς, ἀρνούμενους νὰ συνθηκολογήσωσι μετὰ παντός, εἶτε μονάρχης λέγεται οὗτος, εἶτε λαός, πρὸς ἐπίτευξιν φαινομενικοῦ ἀγαθοῦ ἀπέναντι τοῦ πραγματικοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν εὐεργετικὴν ἐμφάνειαν οὗτοι προσδοκῶσι. Φαντάσθητε τὸν Σωκράτη συνθηκολογοῦντα, φαντάσθητε τὸν Ἰησοῦν και τὸν Λούθηρον ὑποχωροῦντας, τὸν Κνωῆ και τὸν Κρόμβελλον, προσφέροντας τὴν χεῖρα τοῖς ἀντιπάλοις, ἵνα μὴ ταρᾶξωσι τὰ καθιερωμένα, τὸν Βασιγκτῶνα συντηρητικόν, τὸν Ναπολέοντα μετριόφρονα, ἢ καιροσκοπόν. Τί θὰ ἦτο ἡ ἱστορία; σύνολον ἰδεῶν, ἀνευ διακεκριμένης ἐννοίας; ἀθροισμᾶ ἀνθρώπων, ἀνευ καθωρισμένου χαρακτῆρος; τὰ πάντα μεθρημοσμένα κατὰ τι σινικὸν πρότυπον. Καὶ ἂν ὁ Γαλιλαῖος ἀρνεῖται ἐπὶ τινος στιγμᾶς, ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχυρῆς ὀδύνης, τὸ δίκαιον αὐτοῦ, ἀμέσως μεταμέλεται και διαμαρτύρεται. Διότι ἡ ἱστορία εἶνε, ὡς εἶπον, ἡ ἀνέλιξις τῆς ἀληθείας, και δὲ χεῖλη τῶν ἀπεσταλμένων αὐτῆς ὀφείλουσι νὰ διατρανώσιν ἐκαστοτε τὸ κύρος αὐτῆς και τὴν ἐτυμηγορίαν.

Ἰδού διατί ὁ Σταῖν δὲν διστάζει ν' ἀρνηθῆ τὴν σύμπραξιν του εἰς τὸν βασιλέα, εἰμὴ ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς ἀποκομῆς τῶν συναδέλφων του, και περ κινδυνευοῦσης τῆς πατρίδος. Καὶ οὕτως ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας καλεῖται ὑφ' ἐνός τῶν ὑψηλῶν του νὰ ὁμολογήσῃ τὸ συμβόλιον τοῦ νέου δικαίου; τὸ ὅποσον ἐκπροσωπεῖ κατ' ἐξοχὴν ἐν τῇ ἱστορικῇ πραγματικότητι ὁ Σταῖν, και ἐν τῷ ὁποίῳ κείται ἡ σωτηρία τῆς Πρωσίας και ἡ νίκη τῆς Γερμανίας. Πᾶν δ,τι σκέπτεται και πράττει ὁ ρηζικέλευθος ἀνῆρ, τὸ πράττει ἀπὸ βαθυτάτης μελέτης τῶν πραγμάτων, οἷον εἰ ἐξ ἐμπνεύσεως. Βλέπει τὴν ὄπτασιν τοῦ μέλλοντος, τὸ ὅποσον ζητεῖ νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν ἡγεμόνα του. Ἡ ἐπιμονὴ αὐτοῦ ἀπορρεῖ ἀπὸ καθαρᾶς και ἀδόλου φιλοπατρίας, οὐχὶ δὲ ἀπὸ ταπεινοῦ ὑπολογιστικοῦ πνεύματος. Ἄλλὰ φωνὴ ἀγνώστου, ἐνδόμυχου, ἐνθαρρύνει αὐτὸν πρὸς τὴν περαιτέρω ἐπιμονὴν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι προσεχούς νίκης.

Ἡ τραγικὴ αὕτη κατάσταση τῆς Πρωσίας, τοῦ βασιλέως αὐτῆς, τοῦ ἐξοχωτάτου τῶν τότε πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Γερμανίας, εἶνε ἱστορικὰ φαινόμενα, ἀξία μελέτης. Ἐν τῷ βίῳ τοῦ Γερμανικοῦ ἔθνους τελεῖται σοβαρὰ κρίσις, ἀγῶν μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου και τοῦ νέου δικαίου. Ὁ Βαρῶνος Σταῖν ἐκπροσωπεῖ τὸ νέον τούτο δίκαιον, ἢ δὲ νίκη παρασκευάζεται νὰ στέψῃ τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ νέου δικαίου τῆς Γερμανίας.

Ἄν προτείνει πλέον ἐν τῷ ὑπομνήματι τούτῳ, ἀλλ' ὑποθέτει, μετὰ φλογεροῦ πάθους φιλοπατρίδος, πάντα τὰ πρὸς ἐπικράτησιν τῶν νέων ἰδεῶν παρεμβαλλόμενα προσκόμματα ἐκλείποντα, τὸν βασιλέα τῆς Πρωσίας ἀσπαζόμενον ἀνευ ἀντιρρήσεως τὰς νέας πολιτικὰς ιδέας, τὸ δὲ ἰδιαιτέρον αὐτοῦ συμβούλιον καταργούμενον. Ὁ Σταῖν δημιουργεῖ ἐκ τοῦ προτέρου σύστημα ἀντιπροσωπικοῦ πολιτεύματος διὰ τὴν Πρωσίαν. Μόνον διὰ τῆς συμμετοχῆς τοῦ λαοῦ εἰς τὴν πολιτείαν, διὰ τῆς συνεννοήσεως αὐτοῦ και τῆς συμπράξεως μετὰ τοῦ βασιλέως, θέλει ἐπιτευχθῆ ἡ μεγάλη ἐθνικὴ ἐργασία. Πρέπει νὰ ἐμφυχωθῆ, ἐπιλέγει, τὸ αἰσθημα τῆς κοινῆς ὑπάρξεως; πρέπει νὰ χρησιμοποιοθῶσιν αἱ ὑπνώττους αἰθιακαὶ δυνάμεις, αἱ σήμερον περισπώμεναι περὶ ἀσήμαντα πράγματα; πρέπει νὰ συμπαρήσωσι τὸ πνεῦμα τοῦ ἔθνους και τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχῆς. Ὑπὸ τὰς συνθήκας δὲ ταύτας μόνον θέλει σωθῆ ἡ πατρίς, ἡ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία και τιμὴ.

Οὕτω συνδυάζεται ἐν τῷ Σταῖν ὁ πολιτικός και ὁ φιλόπατρις, ὁ ἐθνικός ἰδεολόγος μετὰ τοῦ πρακτικοῦ κυβερνήτου. Αὐτός, βαρῶνος τῆς αυτοκρατορίας ἐκ τῶν παλαιτάτων οἰκων, ζητεῖ και διὰ τὴν Γερμανίαν μίαν Τετάρτην Αὐγούστου 1879, ἐξ ἧς και μόνως προδοκᾶ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος. Καταδικάζει ἐν τῷ ὑπομνήματι του τελεσιδικῶς τὰ Τιμαριτικὰ προνόμια, τὰ μεσαιωνικὰ δίκαια τῆς εὐγενείας, και ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ παλαιοῦ τούτου καθεστώτος προκηρύττει τὸ νέον δίκαιον τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ λαοῦ, δι' οὗ και μόνον δύναται νὰ ἀνακαινισθῆ ἡ Γερμανία.

Ὁ βαρῶνος Σταῖν ἐμελέτα ἐν τῇ σιγῇ τῆς ἀποχωρήσεως τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ πρόγραμμα, πρῶθμος νὰ ἐκτελέσῃ αὐτό, ὡς ἤθελε κληθῆ ὑπὸ τοῦ βασιλέως του, οὐδὲ κατὰ κεραίαν πλὴν ἑνωσῶν νὰ παρεκκλήνῃ τοῦ προγράμματος. Ἄλλ' ἐκ τῆς μονώσεως ταύτης ἐζήτησε ν' ἀποσπᾶσῃ αὐτὸν ὁ Τσαρὸς και νὰ τῷ ἐμπιστευθῆ σπουδαιοτάτην πολιτικὴν λειτουργίαν. Ὁ Σταῖν παρεσκευαστῶς ν' ἀποδοχθῆ τὴν πρῶσκλησιν τοῦ Ρώσσου αυτοκράτορος, ὅποτε ἀπροσδόκητα πολιτικὰ γεγονότα παρεκάλυσαν τούτο. Ἐν τῇ Γερμανικῇ πόλει Τιλσίττῃ οἱ δύο ἰσχυρότατοι αυτοκράτορες τῆς ἐποχῆς, ὁ τῶν Γάλλων και ὁ πασσῶν τῶν Ρωσίων, συνεφώνησαν νὰ διαμεριθῶσιν τὴν Εὐρώπην πρὸς ἐξασφάλισιν δῆθεν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης. Νέα δὲ ταπεινώσις ἐπεφυλάσσετο τῇ Πρωσίᾳ διὰ τῆς συνθήκης τῆς Τιλσίττης. Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἐξουτελισμοῦ τούτου διατελῶν ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας και πειθόμενος ταῖς παραστάσεσι τῆς βασιλίσσης Λουίζης, ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ τὴν σύμπραξιν τοῦ Σταῖν, λησμονῶν τὰ πρὸ ἔτους δυσἀρεστα γεγονότα μεταξὺ βασιλέως και ὑπουργοῦ. Ὁ νικητῆς Ναπολέον, ὁ ἐπιμόνος ἀπατιῶν παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσίας τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ὑπουργοῦ Hardenberg, δν

κυρίως έθεώρει ως υπαίτιον τής αντιγαλ-
λικής πολιτικής τής Πρωσίας, δέν έθεώ-
ρει αντίπαθόν τόν μεταρρυθμιστήν. C'est
un homme d'esprit, είπε προς τόν βα-
σιλέα, διατάζοντα να καταλιπών τόν Har-
denberg. Η απόφασίς εγένετο. Ούτω δέ
ο Στάιν τόν Σεπτέμβριον τού 1807 έλαβε
παρά τού βασιλέως τήν πρόσκλησιν ν' ά-
ναλάβη τήν διεύθυνσιν τών πραγμάτων
τής Πρωσίας.

Ο πιστός βαρώνος υπήκουσε παραχρή-
μα, τήν τριακοστήν δέ Σεπτεμβρίου 1807
αφίκετο εις τήν Πρωσικήν πόλιν Memel,
όπου συνήντησε τόν βασιλέα, μετά στορ-
γής και έμπιστοσύνης υποδεχθέντα τόν
παλαιόν ύπουργόν του, εις όν ανέθετε τήν
πλήρη και ανεξέλεγκτον διεύθυνσιν τής
πολιτικής τής Πρωσίας.

N. KAZANES.

ΜΕΣΑΙΩΝ

(Εκ τών τού Stecchetti)

Ητο σκοτάδι όλόπυκνο
Κ' ήτο σιγή μεγάλη 'ς τό παλάτι,
Μόνος ό νεός ό δδουτοχος
Έτσι μιλεί με δακρυσιμένο μάτι.

Πολύ 'ψηλά έφανατόσθηκα
Ο δυστύχης να ύψώσω τήν καρδιά!
Βασίλοπούλα αγάπησα
Και μ' έθαψαν 'ς τό τάφου τήν έρμιά!

Αν ήμουνα 'ς τή σκέψη τής
Γιά μία στιγμή κ' εδάκρυε τό βλέμμα,
Τή φυλακή δέ θ' άλλαξα
Με βασιλιά τό δοξασμένο στέμμα!

Όταν μορφή λευκότατη
Σ άν άστραπή 'ς τή θύρα του προβαίνει
Κ' ό νεός φωνάζει όλότρემος
— Ποιά νύσσι έσύ φτωχή μου παθαμένη; —

Νεκρή δέν είμαι δυστυχς
— Τό φάσμα φημιρξεί — κούταξέ με!...
Όλοι κοιμούνται οι φύλακες
Τού βασιλιά είμαι κόρη φίλησέ με.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

Η ΚΟΡΗ ΤΗΣ ΜΗΤΡΥΙΑΣ

(Αιτήγημα τού δωδεκαήμερου.)

— Έλα, νύφα, να χορέψωμε!
— Έτσι χορεύ' ή νύφη;
— Αμ' πώς χορεύ' ή νύφα;
— Θέλει και γάντια κεντητά!

Δύο ώραι υπελείποντο ακόμη μέχρι τής
άνατολής τού ήλιου, όποτε οι Καλικάν-
τζαροι θα εκρούποντο εις τά βάθη των
χαράδρων, και ή Μάρω ήτο πλήρης χα-
ράς δια τήν έπιτυχίαν τού σχεδίου τής.

— Καλά τούς έδιώρρωσα, έλεγε καθ'

εαυτήν και ετίναζε τόν τελευταίον σάκ-
κον εις τόν μύλον.

Ητο ή προτελευταία νύξ τού δωδεκα-
ήμερου, και οι Καλικάντζαροι εκπληκτοι
δια τήν τελευταίαν αίτησιν τής Μάρως
έτρεχον ως δαιμονισμένοι εν φωναίς και
άλαλαγμοίς, κρούοντες τά τύμπανά των,
έν φ' ό ιδρώς έφρεεν από τών μακρών και
άτάκτων γενειών των, ανά τας όδους των
χωρίων και έκείνοντο εις τας οικίας εκεί-
νων, όσοι δέν έχανον πρό τών άγιων είκό-
νων άρθρον θυμιάμα καθ' όλην τήν νύ-
κτα, και δέν είχαν άναμμένον τό κανδύ-
λιον τής Παναγίας έτρεχον όπως εύρωσι
τά υπό τής νύφας ζητηθέντα γάντια.
Αλλ' οι κατοικοι τών χωρίων ουδέ ιδέαν
είχον ακόμη περι χειροκτιών μόνον ή
Μάρω έτυχε ν' άκούση ποτέ περι αύτών
από τήν δασκάλαν τής. Όστε μεθ' όλους
τούς κόπους των οι Καλικάντζαροι δέν
ήδύνκντο να εύρωσι γάντια άνευ δέ τού-
των δέν θα συγκατένευε να χορεύση μετ'
αύτων ή ώραία νύφη!

Η Μάρω, όπως τήν απέκαλουν θω-
πευτικώς, έν όσφ έζη ή μητηρ τής, ήτο
ή μονογενής θυγάτηρ τού Μπαρμπα-Θα-
νάση, χαριτωμένο, ευτυχισμένο κορίτσι...
Ότε όμως εκείνη άπέθανεν και ό πατήρ
τής ένυμφεύθη εκ δευτέρου ή Μάρω έδυ-
στύχησεν. Η νέα σύζυγος τού Μπαρμπα-
Θανάση ήτο γυνή δύστροπος, φηονερά,
υπερήφανος και κακή μητριά δι' αύτήν
μη ύποφέρουσα τό κάλλος τού προσώπου,
τήν εύφραν τού πνεύματος και τας έλ-
λας τής χάριτας. Και αυτό δέ ακόμη τό
δνομά τής εζήλευε δια τούτο, ότε και
αυτή απέκτησε κόρην, τήν ώνόμασε δια
τού ίδίου ονόματος και επίσης θωπευτι-
κώς εκάλει και ταύτην Μάρω.

Αι δύο κόραι ηξάνον έντός τής αύτης
οικίας, αλλ' όποια διαφορά μεταξύ τού
βίου τής μιας και τού βίου τής έτέρας!
Η Δέσπω—τούτο ήτο τό όνομα τής μη-
τριάς—τήν μέν θυγατέρα τής ήγάπα ως
μήτηρ, έν φ' τήν πτωχήν τήν προγονήν
τήν έμίσει εκ καρδιάς. Και πρώτον μέν
τήν έπαυσεν από τού σχολείου, είτα δέ
τή επέβαλλε τας δυσκολωτέρας και χει-
ροτέρας ύπηρεσίας τής οικίας, και ουδέ-
ποτε τή κατεσκεύασεν ένδυμα καινουρ-
γής άλλως τε τοιοούτων δέν τή έχρημά-
ζετο, διότι ουδέποτε τή επέτρεψε να ύ-
πάγη και αύτή μίαν ήμέραν με τήν ά-
δελφήν τής και τας άλλας κόρας τού
χωρίου εις τόν χορόν ή εις τήν εκκλη-
σίαν...

Η δυστυχής! Μήπως έτόλμα να ζη-
τήση και τίποτε; Κεραυνοι ύβρεων και
ξυλοκοπημάτων ήθελον έπιπέση κατά τής
ώραίας κεφαλής τής, άν έπεχείρει τοιού-
τόν τι. Έστέναζε μόνον και ήρκειτο να
καμαρώνη εκ τινος όπής τής θύρας τήν
ξένην αδελφήν τής, προς ήν ουδέ να όμιλή-

ση κατά πρόσωπον ήδύνατο, δε αυτη μετα-
τής μητρός τής έπορεύετο έν χρυσοκεν-
τήτφ στολή εις τήν εκκλησίαν ή εις τόν
χορόν! Και ό πατήρ τής; Τι έκαμνεν έν
τοσοούτφ ό πατήρ τής; δε, τι κάμνουν όλοι
σχεδόν οι σύζυγοι; υπήκουε τυφλώς εις
τας προσταγάς τής γυναικός του, ως έ-
τόλμα να δείξη τήν ελαχίστην δυσαρέ-
σκεϊαν, εό παληόγερος! ό ξεκουτιάρης!
Ξαναμαρώθηκε! Ήσαν αι συνήθεις ά-
παντήσεως τής Δέσπως.

Ούτως είχαν τά πράγματα, δε έφθα-
σαν τά Χριστούγεννα. Η ήμέρα αυτη είνε
ή πρώτη των δωδεκα μέχρι των Φώτων
ήμερών, καθ' ως εξέρχονται τήν νύκτα
εις τήν Γην οι καταχθόνιοι δαίμονες των
νεωτέρων χρόνων, ή Τζόγες και οι Καλι-
κάντζαροι, και γάνονται πάλιν μετά τόν
φωτισμόν των υδάτων, ίνα επανέλθωσι
τό έπίον έτος. Και αι μέν Τζόγες συχνά-
ζουσιν ως έπί τό πλείστον εις τας φάρα-
γας των όρέων και τας σκοτεινάς άτρα-
πούς των δασών κρούουσαι κατά τό με-
σονύκτιον εκ περιτροπής τά νεφέρα των,
οι δέ Καλικάντζαροι εις τούς μύλους κυ-
ρίως, χορεύοντες με όντινα ήθελον εύρη
έκει κατ' εκείνην τήν ώραν μέχρις ότου
διαμελίσωσιν αυτόν, και... τόν καταβρο-
χθίσωσιν.

Η Δέσπω μακράν τού να αισθανθή τήν
ελαχίστην συμπάθειαν προς τήν άναξι-
οπαθούσαν προγονήν τής, εκέπτετο πρό
πολλού πώς ευκολώτερον ν' απαλλαχθή
ταύτης, έστω και δια τού θανάτου!
Αλλ' όμως όσον άγρία και άν ήτο ουδέ-
ποτε θ' άπεφάσιζε να εκτελέση τό τοιού-
τον ιδιοχειρώς, δέν απέβαλεν όμως τήν
σκέψιν ταύτην και καθ' εκάστην περι τού-
του εκέπτετο.

Τά δωδεκαήμερα έπλησίαζον εις τό
τέλος:

— Α! εύρηκα! ανεφώνησε τρέμουσα
ήμέραν τινά τό στρίγλικο! Αχ! θα τό
φάγουν... θα τό στείλω εις τόν μύλον να
τό φάν οι Καλικάντζαροι!...

Τό έσπέρας, πολύ μετά τήν δύσιν τού
ήλιου, σκιαί τινες έφαινοντο κινούμεναι
έν τφ σκότει επί άνωφερούς άτραπού. Η
Μάρω κλαίουσα έπορεύετο εις τόν μύ-
λον—εις τόν θάνατον—συνοδευομένη υπό
τού άθλίου πατρός τής! Ούτω τόν είχε
διατάξη ή σύζυγός του, να τήν υπάγη
εις τόν μύλον και να τήν αφήσιν ν' άλεση
τό γέννημα, πρό αύτών δέ ό γέρον όνος
των φορτωμένος δια τριών σάκκων— εκ
προνοίας τής άγρίας μητριάς— εκίνει
βραδέως τούς ισχνούς πόδας του.

Πρό πολλής ώρας ό πατήρ είχαν εγκα-
ταλιπή εκεί τήν κόρην του, και ό μύλος
πρό πολλού ήλεθε, και όμως εισέτι δέν
είχεν άλεσθή ουδέ ό εις σάκκος, μεθ' ό-
λας τας προσπαθείας τής Μάρως, ότ' έ-

ξωθεν ήκούσθησαν όξεϊκι φωναί και θό-
ρυβος άπερίγραπτος. Τό αίμα τής δυστυ-
χούς έπάγωσεν, οι παλμοί τής καρδιάς
τής εγένοντο ισχυρότεροι και ταχύτεροι,
ως νεκρά δ' έρίφθη επί τού εδάφους τού
μύλου και εκλείσε τούς όφθαλμούς. Αί-
φνης ό θόρυβος έπαυσε, ψιθυρισμοί τινες
ήκούοντο μόνον. Η Μάρω έτόλμησε ν' ά-
νοιξη τούς όφθαλμούς, αλλά τί βλέπει;
Όλόκληρος ό μύλος ήτο πεπληρωμένος
Καλικαντζάρων άπλήστως παρατηρούν-
των αύτήν! Ένεθυμήθη τό «Πάτερ ή-
μών, αλλά πριν προσθάσιν ν' άρθώσιν
λέξιν, οι Καλικάντζαροι έρίφθησαν σω-
ρηδόν επ' αύτης και τήν έσυρον άλλοι εκ
των ποδών και άλλοι εκ τής κόμης και
των φορεμάτων προσκαλούντες αύτήν ίνα
συγχορεύσασιν δι' άγρίων φωνών.

— Έλα, νύφα, να χορέψωμε!

Πάσα άλλη κόρη εις τήν θέσιν τής
Μάρως θ' άπηλπίζετο περι τής ζωής τής
αυτή όμως δέν άπηλπίσθη έσχε τό θάρ-
ρος να είπη

— Έτσι χορεύει ή νύφη;
— Αμ' πώς χορεύ' ή νύφα; έβρυχήθη
τό σμηνος εκείνο των δαιμόνων.

— Θέλει φουστάνι μεταξωτό, άπε-
κρίθη μετά γλυκείας φωνής ή Μάρω.

Εις τας λέξεις ταύτας όλος εκείνος ό
σώρος των Καλικαντζάρων έξηφανίσθη
από τών όμμάτων τής. Δέν παρηλθον β-
μως όλίγα στιγμαί και ό θόρυβος έπα-
νήλθεν. Οι Καλικάντζαροι έμπλεοι χαράς
έφερον τό ώραιότερον μεταξίνον φουστάνι,
και ριψαντες αυτό επί τής Μάρως τήν
προσεκάλεσαν πάλιν σύροντες αύτήν από
των χειρών.

— Έλα, νύφα, να χορέψωμε!
— Έτσι χορεύει ή νύφη;
— Αμ' πώς χορεύ' ή νύφα;
— Θέλει και ζώνη χρυσή!

Αι άνωτέρω ακηναί εξηκολούθουν μέ-
χρι τής πρωίας. Η Μάρω έζήτηε εκάστοτε
και νέον φόρεμα και νέον κόσμημα, έν φ'
δ' εκείνοι άπήρχοντο, όπως εύρωσι τό ζη-
τηθέν, αυτη έσπούδαζε τόν μύλον, μέχρις
ότου όλον τό γέννημα είχεν άλεσθή.

Οι Καλικάντζαροι είχαν φέρη και τό
τελευταίον πράγμα, όπερ τοίς εζήτησεν ή
νύφα και δέν έμεινς πλέον ή να χορεύση,
αφ' ου τήν έστόλισαν ως άληθή νύμ-
φην. Η Μαρία εύρέθη λοιπόν εις αρκετά
δύσκολον θέσιν μη έχουσα τι άλλο να
ζητήση, ότ' ένεθυμήθη τά γάντια τής
δασκάλας τής.

— Θέλει και γάντια κεντητά! είπε
δια τελευταίαν φοράν.

Έν φ' δ' εκείνοι άπήλθον πάλιν, όπως
εύρωσι γάντια, αυτη έφόρτωσε ταχέως
τούς δύο σάκκους επί των πλευρών τού
δνου, ριφθεσα δ' επί τής ράχους τούτου
έλαβεν επάνωθέν τής τόν τρίτον σάκκον
ούτως, ώστε μηδόλωσ να φαίνηται. Ο
όνοςήκολούθησε τήν προς τό χωρίον άγου-

σαν, έν φ' ό όρίζων ήρχιζε να ροδίζη προς
άνατολάς:

Οι Καλικάντζαροι, μη εύρόντες γάντια
έβραδύναν να έπιστρέψωσιν εις τόν μύλον,
ότε όμως επανήλθον και είδον ότι έλειπεν
ή νύφα, έτρεξαν έξω φρενών κατόπιν τού
δνου.

Έκείνος εκ τού βάρους τόσον των έτών,
όσον και τού άλεύρου και τής μικράς κυ-
ρίας του, ήν επέπρωτο να σώση κατά τό
γρήρας του, εδάδιζε τόσον βραδέως, ώστε
οι Καλικάντζαροι τόν έφθασαν άμέσως
μη ιδόντες όμως πάλιν τήν Μάρω.

— Πούν' ή νύφα; έλεγον ύβρίζοντες
και καταρώμενοι άλλήλους, πούν' ή νύφα;
Μεριά πό 'δω, μεριά πό 'κει με' άπάνω
πανωσάμαρο! πίσω είν' ή νύφα! και
όρμησαν πάλιν προς τόν μύλον.

Ηδη ή άνατολή τού ήλιου προσήγγι-
ζεν. Οι Καλικάντζαροι άπελπισθέντες
πλέον περι τής λείας των, βλέποντες δέ
και ότι ή ήμέρα έπλησίαζεν, εκρύφθησαν
πλήρεις θυμού εις τας τρύπας τού μύλου,
ίνα εξέλθωσι τό άλλο έσπέρας, ότε θα έτε-
λείωνεν ή επί τής Γης βασιλεία των δια
τό έτος εκείνο.

Οι δέ άγρυπνοι πετεινοί έννοήσαντες τά
έν τφ μύλω συμβάντα ήρχισαν να κρά-
ζωσι με όλην τήν δύναμίν των:

— Κο-κώ-κώ! Κο-κώ-κώ! Να ή Μάρω
έρχεται με τά χρυσά, με τ' άργυρά, κο-
κώ-κώ!

— Τώρα ή Μάρω! ήκούσθη από τού
παραθύρου τού Μπαρμπα-Θανάση ή φωνή
τής Δέσπως. Τώρα ή Μάρω' πετσι και
κόκκαλο!

— Κο-κώ-κώ! κο-κώ-κώ! επανελάμ-
βανον εις τό πέταμά τής οι πετεινοί. Να
ή Μάρω έρχεται με τά χρυσά, με τ' άρ-
γυρά, κο-κώ-κώ! κο-κώ-κώ!

Και αληθώς τά πέταλα τού δνου ή-
κούσθησαν έν ρυθμφ κροτούντα επί τής
λιθοστρώτου αύλής τού Μπαρμπα-Θανάση.

Η Μάρω έν νυμφική στολή με τό μει-
διάμα επί των χειλέων είπεν εις τήν μη-
τριάν τής:

— Καλή μέρα, μητέρα!
— Τήν κακή σου μέρα, τή άπην-
τησεν εκείνη. Είτα δ' εκδύσασα αυτήν
τής ώραίας στολής ενέδυσσε δια ταύτης
τήν ιδικήν τής κόρην.

Τό έσπέρας κατά τήν αυτήν περίπου
ώραν, καθ' ήν ό Μπαρμπα-Θανάσης ώδή-
γει τήν κόρην του εις τόν μύλον, έφάνη-
σαν πάλιν σκιαί τινες κινούμεναι εν τφ
σκοτεινή άτραπό. Και πάλιν ό Μπαρμπα-
Θανάσης με τόν δνον του κατάφορτον εκ
σίτου ώδήγει τήν κόρην του εις τόν μύ-
λον. Τώρα όμως ώδήγει τήν νεωτέραν κό-
ρην, τήν κόρην τής Δέσπως τήν καλό-
μοιρη Μάρω. Η μητηρ! Πόσον ήγάπα
τήν κόρην τής Δέσπης! Πάντα άλλ-
λον βαθμόν αγάπης θα ήδύνατό τις να
φαντασθή, ουδέποτε όμως, ότι εξ αγάπης
θ' άπεφάσιζε να τήν στείλγη εις τόν μύλον,

με κίνδυνον τής ζωής τής, δια να τήν
ένδύσωσιν οι Καλικάντζαροι! Διότι άκρι-
βώς τούτο συνέβη. Η Δέσπω δέν ήρκέ-
σθη εις τήν στολήν τής προγονής τής, ή-
θελεν έτι καλλιτέραν δια τήν κόρην τής.
Είτε αγάπη ήτο αυτη είτε πλεονεξία, ή
Δέσπω διέταξε τόν σύζυγόν τής να φέρη
και τήν ιδικήν τής κόρην και να τήν ά-
φήσιν εις τόν μύλον, αφ' ου πρώτον τή έ-
σύστησε να ζητήση από τούς Καλικαν-
τζάρους πολλά-πολλά πράγματα.

Ο άκακος σύζυγος εξετέλεσε πιστώς
τό προσταχθέν.

Τήν άφήκεν εις τόν μύλον και έπιστρέ-
ψας εκοιμήθη.

Δέν εκοιμήθη όμως και ή Δέσπω. Όσον
βεβαία και ήτο περι τού σχεδίου τής, ύ-
πάπτειυεν άποτυχίαν τινά, και τότε; Χί-
λιοι δαίμονες δέν θα ήρκουν να πάρουν
και τόν σύζυγόν τής και τήν κόρην του...
Αν ή κόρη τής δέν έπετύγγανεν, άν ά-
πρόοπτόν τι συνέβαινεν άν... και δέν έ-
τόλμα να τό σκερβθή.

Η Μάρω έν τφ μύλω έστενοχωρείτο
πολύ, διότι δέν έφαινοντο εκείνοι, οτινες
θα τή έδιδον όλόχρυσον στολήν. Η στε-
νοχωρία τής όμως δέν διήρκεσε πολύ, διότι
οι Καλικάντζαροι, έννοήσαντες ότι τό
μεσονύκτιον έφθασεν, ήρχισαν να εξέρ-
χωνται ώρούμενοι εκ των κρυπτών των.
Η Μάρω κατ' άρχάς έδειλίασεν, ότε δέ
εκείνοι, σύροντες αυτήν, τήν προσεκάλουν:

— Έλα, νύφα, να χορέψωμε!

Αυτη τρέμουσα είπε!
— Έτσι χορεύ' ή νύφη;
— Αμ' πώς χορεύ' ή νύφα; ήρώτησαν
οι άπληστοι Καλικάντζαροι.

Έκ τής ερωτήσεως ταύτης ή Μάρω έ-
λαβεν αρκετόν θάρρος και είπε:

— Θέλει φουστάνι όλόχρυσο, πκπού-
τα— όλόφρουσα, κάλτσες μεταξωτάς,
ζώνη με διαμάντια, βραχιόλεκα και σκου-
λαρίκια διαμαντένια, πλεξίδες μαλαμα-
τένιες θέλει...

Οι Καλικάντζαροι, πριν εκείνη τελειώση,
έξηλθον άγγελήδον τής θύρας σπεύδοντες να
φέρωσι τά ζητηθέντα. Η Μάρω δέ έχαιρε,
διότι μετ' όλίγον θα ενέδυετο εις τά χρυσά.
Η ταλαίπωρος! άν έγνώριζε τί έμελλε να
πάθη... Οι Καλικάντζαροι έπέστρεψαν. Και
άλλος μέν έφερε ζώνην, άλλος έσθήτα άλλ-
λος ύποδήματα και άλλος άλλο, έν γένει
πάντα βσα εκεινησειζητήση. Αφ' ου δέ τήν
ενέδυσαν καλώς, τήν έλαβον είτα άλλοι
από των χειρών, άλλοι από των ποδών,
άλλοι εκ τής κόμης και άλλοι άλλοθεν,
και έσυρον αυτήν εις τόν χορόν. Αυτη μη
έχουσα τι έτερον να ζητήση ή να κάμη,
υπέκυψεν εις τήν όρμήν των Καλικαντζά-
ρων, οτινες ήρχισαν να πηδώνσιν, ως δαι-
μονισμένοι, από τής Γης μέχρι τού Ού-
ρανού άτάκτως και άκανονίστως, μέχρις
ότου διαμελίσαν τό σώμα τής! Έκα-
στος τότε καταβρόχθισε τό εις τας χει-
ράς του άπομειναν τεμάχιον δέν έπερί-

σευσε δὲ εἰμὴ μόνον τὸ ἕτερον τῶν ὄτων τῆς καὶ τοῦτο ὄχι διότι ἐχορτάσθησαν, ἀλλὰ διότι ἤρισαν τίς νὰ τὸ λάβῃ.

— Νὰ τὸ καρφώσωμεν εἰς τὸν τοίχον, συνεβούλευσεν ὁ Ἀρχικαλικάντζαρος.

Καὶ τὸ αὐτίον τῆς Μάρως ἐκαρφώθη ἐκεῖ ὡς σημεῖον τῆς νίκης τῶν!

Ἡ χαρὰ αὐτῆς ἀνέτειλε πλέον ἢ ἡμέρα τῶν Φώτων. Ὁ ἱερεὺς ἐσήμαινε τὸν κώδωνα τῆς ἐκκλησίας καλῶν τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν λειτουργίαν, οἱ δὲ Καλικάντζαροι ἐγκατέλειπον τὴν Γῆν, πλήρεις χαρᾶς διὰ τὸ κατόρθωμά των, κρούοντες τὰ τύμπανά των καὶ ἄδοντες τὸ ἐξῆς ᾄσμα :

Φεύγετε νὰ φεύγομε, καὶ νὰ πανταρεύομε τὰ κακάδια κατσουρίλια, τὰ παθῆα ζαλικωμένα, γιὰ τὴν ἔρτασ' ὁ παπᾶς ὁ παπᾶς ὁ παπᾶς ὁ παπᾶς, ὁ παπᾶς ὁ παπᾶς, καὶ τὴν ἀγλαστήριά του καὶ μὲ τὴν πλαστήρα του ἢ παπαδίμ με θυριατό κι' ὁ παπᾶς μὲ τὸ θερμὸ καὶ μὲ τὸν ἀγιάσμο, μὰς ἔβρεξεν, μὰς ἄγγισαν καὶ μὰς ἐξέματισαν...

*

Μάτην ἠγρύπνησε τὴν νύκτα ἡ Δέσπω περιμένουσα ν' ἀκούσῃ τὸ ποθητὸν λάλημα τῶν πετεινῶν, ὅτι ἔρχεται ἡ Μάρω τῆς μὲ τὰ χρυσὰ καὶ μὲ τάργυρά. Τὸ λάλημα τῶν πετεινῶν ἦτο πενθιμώτατον. Ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν, καὶ ἡ Μάρω ἀκόμη δὲν ἐφαίνετο. Ἀπεράσισε λοιπὸν νὰ πορευθῆ εἰς ἀναζήτησίν της. Ἐφθάσε μέχρι τοῦ μύλου φωνάζουσα :

— Μάρω! Μάρω!

Ἄλλ' οὐδεμία φωνὴ ἀπήντα εἰς τὰς φωνὰς της. Μόνον κορυδαλοὶ τινες ἐφαλλον τὸ πρῶτον τῶν ᾄσμα καὶ ὁ ἀνεμος συνέκρουε πρὸς ἀλλήλους τοὺς κλάδους τῶν δένδρων.

Ἡ Δέσπω εἰσῆλθε καὶ εἰς τὸν μύλον, μὴ ἰδοῦσα δὲ οὐδ' ἐκεῖ τὴν Μάρω ἐφώναξε μὲ ὄλην τὴν δύναμιν τῶν πνευμόνων της.

— Μάρω! ποῦ εἶσαι Μάρω!

Τότε ἠκούσθη φωνὴ ὡς ἐκ τῶν θεμελιῶν τοῦ μύλου προερχομένη εἰς ἀπάντησίν της.

— Τώρα ἡ Μάρω! πεταὶ καὶ κόκκαλο! Τώρα τὸ μερὶ ἐδῶ, τᾶλλο τὸ μερὶ ἐκεῖ καὶ τ' αὐτὶ 'ς τὸν τοίχον!

Δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸ πιστεύσῃ καὶ ἐπανάλαβε πάλιν :

— Μάρω! Μάρω!

— Τώρα ἡ Μάρω! ἐπανάλαβεν ἡ φωνή. Τώρα τὸ μερὶ ἐδῶ, τᾶλλο τὸ μερὶ ἐκεῖ καὶ τ' αὐτὶ 'ς τὸν τοίχον!

Στραφεῖσα τότε ἡ Δέσπω πρὸς τὸν τοίχον εἶδε καρφωμένον ἐκεῖ αἱματόφυρον τὸ αὐτίον τῆς θυγατρὸς της!...

ΓΕΩΡΓ. Χ. Κ. ΔΑΡΚΑΤΑΣ.

Ο Λ Γ Α

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΛΟΓΑΟΒΙΚΟΥ ΕΝΩ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

[Συνέχεια.]

«Εἶνε ἀξιολάτρευτος πράγματι, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Βαρίσκου, ὅτε ζεῖνε μόνος. Οὐδαμοῦ εἶδον τόσον πνεῦμα, τόσην χάριν... μὲ ἀγαπᾷ! Ἄν δὲν με ἠγάπα, πρὸς τί τὰ δάκρυα ὅσα πρὸ πάντων πρὸ τῆς εἰκόνας μου ἔχουσε, καὶ τὰ παθητικά της ᾄσματα; Ἴσως μὲ ἠγάπα ἤδη, ὅτε ἀνεχώρησα, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν τὴν ἠμῶδισε ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀναχώρησίν μου, ἕνεκα φόβου καὶ σωφροσύνης. Εἶνε ἀρκετὰ πρωτότυπον, διότι αἱ γυναῖκες συνήθως δὲν φέρονται οὕτω. Ἔστω δὲν με δυσαρρεστὲ νὰ συναντήσω κατὰ τύχην μίαν ἀρετὴν. Τοῦτο μὲ μεταβάλλει. Καὶ ἐν τούτοις ἂν εἶχε σήμερον τὰς αὐτὰς πουριτανικὰς διαθέσεις, τί θὰ ἐγενόμεν; Ἄς ἐλπίσω ὅτι ἡ ἀπουσία καὶ ἡ λύπη τὴν ἐμάλαξαν ὀλίγον' ἀλλ' ἐὰν δὲν συνέβαινε τοῦτο... Ἀληθῶς ἀγνοῶ πῶς νὰ ἡμερώσω τὸ μικρὸν αὐτὸ ἀγριοκάτσικο, τὸ ὁποῖον ἡ παρκαμικὰ λέξις ἐξαγριώνει. Τέλος ἰδοῦ ἐγὼ ἐν τῷ πεδίῳ! ἡ ἀρχὴ τὴ ἡμῖς παντός· δὲν χρειαζέται ἄλλο τι ἢ νὰ συγχαρῶ ἑμαυτὸν... ὅθ' ἡ κατορθώσω; Εἶνε τοσοῦτον εὐμετάβολος εἰς τὰς ἀποφάσεις της, ὥστε ματαιώνει πᾶν σχέδιον διὰ τοιαύτην γυναῖκα ἀγνοεῖ τις ἐπὶ τίνος νὰ βασισταῖ, οὐδὲν δὲ ὠφελούσιν οἱ ὑπολογισμοὶ διότι τὸ πᾶν ἔγκειται ἐν τοῖς ἀπροόπτους. Καὶ νὰ τὴν ἀγαπᾷ! ἐπειδὴ τὴν ἀγαπᾷ εἰλικρινῶς! Ἐνοῶ ὅτι δὲν δύναμαι πλέον νὰ ζήσω ἀνευ αὐτῆς. Οὔτε οἱ καθημερινοὶ κόποι, οὔτε οἱ ἀλληλοδιαδοχοὶ κίνδυνοι, οὔτε ὁ τοσαύτης προσεγγίσεως με θάνατος ἠδυνήθησαν ν' ἀποστασῶσι τὸν νοῦν μου ἀπ' αὐτῆς· ἤδη δέ, ὅτε τὴν ἐπανεἶδον, ὅτε τὴν περιέπτυξα εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ὅτε τὴν ἠσθάνθη ἀσπαίρουσαν ἐπὶ τοῦ στήθους μου, πρῶτην δὲ φορὰν διὰ τοῦ αὐτοῦ παλμοῦ ἀντεπεκρίθησαν αἱ καρδίαι ἀμφοτέρων, ὄχι, δὲν δύναμαι πλέον! δὲν θέλω νὰ τὴν ἀπολέσω. Πρέπει νὰ καταστήσω ἑμαυτὸν ἀναγκαῖον εἰς τὴν ὑπαρξίν της, ὅπως αὐτὴ ἔγινε διὰ τὴν ἰδικὴν μου. Ἀλλὰ... καὶ τοῦτο νὰ συντελεσθῆ, πάλιν... θ' ἀπαιτοῦνται πολλὰ ἀκόμη!.. Παράδοξον πλᾶσμα! δὲν ἀρκεῖ ν' ἀγαπᾶται τις ὑπ' αὐτῆς, ἀποῦ δύναται μεθ' ὄλην τὴν ἀγάπην της νὰ συντρίβηται ὑπὸ τῆς λύπης ἢ νὰ συντρίβῃ τὸν ἀγαπώμενον. Καὶ αὐτὴ, αὐτὴ ἀκριβῶς, οὐχὶ ἄλλη τις, εἶνε ἡ διδοῦσά μοι τὴν χαρὰν καὶ τὴν λύπην με ἕν κινήμα τῶν μελαινῶν ὀφρύων της. Εἶμαι τριᾶκοντα πέντε ἐτῶν· μυριάκις κατέθεσα τοὺς ὀρκους μου ἐντὸς ἀβροτάτων γυναικείων χειρῶν, καὶ ἐξέφρασα ἔρωτα πρὸς τὴν ὑποκρίσιν, ἢ ἐν ταῖς παραφοραῖς μου ἐξελαμβάνον ὡς ἀλήθειαν... ἀλλὰ

σήμερον, ὅτε βυθίζει τοὺς ὄνυχάς του εἰς τὰ στήθη μου τὸ πάθος, τὸ βαθὺ πάθος— ἐκεῖνο ὅπερ ἀπαξ μόνον, ὡς λέγουσι, δοκιμάζει τις καθ' ὄλην τὴν ζωὴν—φαίνεται ὅτι ἡ ὄραμον ἐφθάσε τέλος πάντων. Αἶ καλὰ! Ἔστω! Δὲν θὰ τῇ διαμυρισηθῶ βῆμα πρὸς βῆμα τὴν νίκην. Ἄς ἠττηθῶ θ' ἀφεθῶ καθ' ὀλοκληρίαν. Λέγουσιν ὅτι ὁ ἔρωσ εἶνε νόσημα κολλητικὸν καὶ ὅτι τὸ ν' ἀγαπᾷ τις πολὺ εἶνε τὸ ἀσφαλέστερον μέσον τοῦ ν' ἀγαπηθῆ ἑπίσης. Ὅθ' ἰδωμεν! Ἀλλὰ ποῖαν ἐν τούτοις ἐξασκεῖ ἐπίδρασιν ἡ τύχη ἐπὶ τοῦ πεπρωμένου ἡμῶν! Ἐὰν εὑρίσκον ἐνταῦθα τὴν ἀδελφὴν μου μετὰ τῆς δεσποινίδος Βολγίν, ἐὰν δὲν καταλαμβάνον ἐξάφνης τὴν Ὀλγαν ἄδουσαν πρὸ τῆς εἰκόνας μου ἐν μέσῳ δακρύων τὸ ᾄσμα τοῦ ἔρωτος, τίς οἶδε, θὰ ἔζων ἴσως ἐπὶ μῆνας, ἐπὶ ἔτη πλησίον της χωρὶς νὰ θυνηθῶ ν' ἀποσπάσω ἐκ τῆς ἀγερώχου αἰδημοσύνης της τὴν ἐξομολόγησιν, ἢν ἀυθόρμητος ἀπέτεινεν εἰς τὸν ἀπόντα.

Ὁ πρίγκιψ διέκοψε τὸν ἀναξίον κλασικὴν τραγωδίαν μονολογόν του, ἕνεκα τῆς ἐμφανίσεως τῆς Ὀλγας, ἣτις ἐπανῆλθεν ἔντα τὸν συναρτήσῃ εἰς τὴν αἴθουσαν.

Ἡ δεσποινὶς Βολγίν, καίτοι δὲν ἦτο ποσῶς φιλάρετος, ἐπανῆλθε φέρουσα θελατικὴν ἐσθῆτα—τὴν τῆς εὐτυχίας καὶ τοῦ ἔρωτος—ἀληθῆ στολὴν νεονύμφου, λευκὴν μὲ ροδίονος κόμβους ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τῶν ὤμων. Τὸ λευκὸν ἀρμόζει καλῶς εἰς τὴν καθαρὰν χροιάν τοῦ προσώπου, τοῦ ὄμορου καὶ ἠρέμου, τὸ δὲ ροδίον ἐξῆρε ποιητικῶς τὴν ἀχρότητα της. Ἐὰν ἔσχε μίαν ἡμέραν καλλονῆς ἐν τῇ νεότητι της, αὐτὴ βεβαίως ἦτο ἡ παρούσα. Ὁ Βαρίσκου, μόνος ἦδη μετ' αὐτῆς, ἠσθάνετο χαρὰν, ἢν οὐδέποτε εἶχε δοκιμάσῃ. Τῇ ἐξέφραξε χαμηλῆ τῇ φωνῇ τὰς εὐχαριστίας του, ὅτι δι' αὐτὸν ἔγινε τόσον ὠραία· ἐθαύμαζεν ἐν τῷ μετώπῳ της τὰς ἀνταυγίας τῆς ψυχῆς αὐτῆς· ἠθέλησε νὰ αἰσθανθῆ ἑνδομύχως τὸ θερμὸν ἐκεῖνο φῶς, τὸ ὁποῖον ἐξέκλυον οἱ γλυκεῖς ὀφθαλμοὶ της. Ἐνίοτε ὅμως τὸ ὠραῖον τοῦτο φῶς ἐσκιάζετο, νέφος δὲ περιδοκίον διήρχετο πρὸ τοῦ προσώπου τῆς Ὀλγας.

Ἀναμφιβόλως τοῦτο ἦτό τι ἀνάξιον λόγον· καὶ ἐν τούτοις ἤρκει νὰ ἐμπνεύσῃ φόβον εἰς τὸν πρίγκιπα· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ τὴν ἐρωτήσῃ τόσον ἐφοβέτο τὴν ἀπόκρισιν, ἣτις ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ φρούδας τὰς ἐλπίδας του. Οἱ φόβοι ὅμως οὗτοι ἐπὶ μικρὸν διήρκουν· ἡ Ὀλγα ἀπέκρουπτεν ἐπιμελῶς τὰ ἀνησυχητικὰ συμπτώματα, ὅτε δὲ τυχὸν ἐνόει, ὅτι προδίδεται ὑπὸ τῆς ὀδυνῆς ἐκείνης μελαγχολίας, παρεκκαμπτεν αὐτὴν πᾶσαν διὰ προσπαθείας τόσον ταχεῖας καὶ γενναίας, ὥστε τὸ μέταπὸν της ἐφαίνετο ἠρεμον, τὸ στόμα μειδιᾶν, οἱ ὀφθαλμοὶ φαιδρῶν. Ποιητὴς τις θὰ τὴν παρέβαλε πρὸς τὰ ἐκούσια ἐκεῖνα θύματα, ἅτινα εἰς τὰς ἀρχαίας θυσίας ἔβαινον πρὸς τὸν βωμὸν ἐστεμμένα μὲ ἀνθη, ἅτινα αὐτοὶ οὗτοι πάλιν ἔδρεψαν.

Ἄλλ' ὅμως ὁ πρίγκιψ δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οὓς ἐπὶ πολὺ ἠμπορεῖ τις ν' ἀπατᾷ. Πολλάκις τὰ βλέμματά του καταλαμβάνον τὴν τεταραγμένην καὶ λυπηρὰν ἔκφρασιν τῆς εὐμεταβόλου ἐκείνης φυσιογνωμίας, δειναὶ δὲ ἀνησυχίαι ἐκ τούτου τὸν ἐθασάνιζον. Τὰς ἐδίωκε μετὰ βίας. Ἀποῦ ἐπὶ τόσον καιρὸν ἦτο δυστυχῆς, ἤδη εἶχε διψᾶν εὐτυχίας, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ δροσίσῃ τὰ φλέγοντα χεῖλη του εἰς τὸ πρὸ αὐτοῦ κείμενον πλῆρες κύπελλον. Ἡ δεσποινὶς Βολγίν ἄλλως εἰδείκνε πρὸς αὐτὸν εὐμενῆ ἐμπιστοσύνην, ἀντιθέτον ὄλωσ εἰς τὴν πρῶτην αὐστηρότητα, λίαν δὲ εἰς αὐτὸν ἐνθαρρυντικὴν. Οὕτω δὲ δὲν ἐβράδυνε—πράγμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐτόλμησε μέχρι τούδε—νὰ τῇ ὑπενημίση τὸ παρελθὸν καὶ νὰ κάμῃ λόγον περὶ τῆς πρώτης ἀνηλεοῦς αὐτῆς σκληρότητος.

Καὶ ὁ Θεὸς αὐτός, τῇ ἀπεκρίθη, συγχωρεῖ τὰ μεγαλειότερα ἀμαρτήματα, ὅταν τὰ ἐξομολογεῖται τις εἰλικρινῶς μεταμελόμενος. Ὑπῆρξατε μάλλον ἀδυσώπητος ἢ αὐτός. Ποῖα λοιπὸν ἦσαν τὰ ἐγκλήματά μου; Ὑπῆκουσα εἰς τὴν παραφορὰν τῆς καρδίας μου μετὰ πολλοὺς κόπους καὶ ἀγῶνας πρὸς ἑμαυτὸν. Ἡ θέλησίς μου τοῦλάχιστον δὲν ἦτο ἔνοχος καὶ τὸ γνωρίζετε καλῶς, ἀγαπητῆ μου Ὀλγα, ὅτι εἰς τοὺς ἀνθρώπους μόνη ἡ θέλησις εἶνε ἀξία τιμωρίας.

Καὶ ὅμως δὲν ἦτο ποιηὴ ἐκείνη, ἢν σὰς ἐπέβαλλον. Δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ σὰς τιμωρήσω. Ὑπερήσπισα ἑμαυτὴν. Νομίζω δὲ, ὅτι τοῦτο ἐπιτρέπεται εἰς μίαν γυναῖκα!

Καὶ ποῦ μὰς ὠδήγησε τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ πρίγκιψ μετὰ τῆς παιδικῆς ἐκείνης ἀπελείας, ἢν τόσον καλῶς ἐγνώριζεν ἐν ἀνάγκῃ νὰ ὑποκρίνηται; Ὑπεφέραμεν πολὺ ἀμφοτέροι.—Συγχωρησάτε με, διότι συμπεριέλαβα καὶ ὑμᾶς!—ὑπέφερα πολὺ· πολλάκις ἐδοκίμασα τὴν ἀγωνίαν τῆς ἀπελπισίας καὶ ἐπεκαλέσθη τὸν θάνατον, ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ μὲ εἰσακούσῃ. Σεῖς αὐτὴ, σεῖς ἦτις εἶσθε τόσον ἀγαθῆ, καὶ δὲν ἐπιθυμεῖτε νὰ προξενήτε τὸ κακόν, καὶ ὅτε ἀκόμη θεωρεῖτε τὸ κακὸν τοῦτο ἀναγκαῖον, θὰ ἐδοκίμασατε ἴσως λύπην τινὰ ἀναλογιζομένη τὴν σκληρὰν μου ἐξορίαν... Καὶ ἐν τούτοις τί ἐζήτουν; ἐλάχιστόν τι, ὅπερ ἡ τύχη μοι ἠρνήθη. Ἐπεθύμουν νὰ γνωρίσητε τὰ πρὸς ὑμᾶς αἰσθητά μου, ὅστε σεῖς μὲν οὐδέποτε ν' ἀμφιβάλλητε περὶ αὐτῶν, εἰς ἐμὲ δὲ νὰ ἐπιτραπῆ νὰ ἐκδηλώω αὐτὰ ἐνίοτε! Οὐδὲν ἔχετε νὰ φοβῆσθε ἐκ τῆς ἀνυπομονησίας μου. Δύναται τις νὰ ἐγκαρτερῆ, ὅταν ἐνοῖ, ὅτι ἐνώπιόν του ἐκτείνεται ζωὴ ὀλοκληρῶς, ἢν ἐπιτύχῃ τὸν σταθερὸν σκοπὸν, ὃν προέβητο. Τὸν σκοπὸν τούτον, τὸν γνωρίζετε ἤδη ἦτο ἡ στοργὴ καὶ ἡ ἀπειριόριστος, ἀλλὰ στοργὴ σεβομένη τὰ καθήκοντα, τὴν αὐστηρότητα, τὴν σεμνότητά σας. Ἰδοῦ τί δὲν συνηνάσατε νὰ μοι δώσητε.

Ἡ Ὀλγα ἐταπεινώσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐτήρησε σιωπὴν.

Ἦδη τοῦλάχιστον θέλετε; εἶπεν ὁ πρίγκιψ λαμβάνων τὰς χεῖρας της. Ὡ! σὰς ἐπιτρέπω νὰ μὴ εἰπῆτε ἀμέσως τὸ ναί! ἀλλὰ σὰς ἀπαγορεύω νὰ εἰπῆτε ὄχι! Τὸ μέλλον εἶνε ἰδικόν μου—ἰδικόν μας· μὴ μοῦ ἀφαιρέσετε τὴν ἐλπίδα. Ἦδη, ὅτε σὰς ἐπανεῦρον, δὲν ἔβλα νὰ σὰς ἀπολέσω πάλιν· θὰ ὑποκύψω εἰς τὰς ἰδιοτροπίας σας, θὰ λατρεύσω τὰς θελήσεις σας· ἀλλ' ὀρκίζομαι εἰς τὴν ψυχὴν τῆς μητρός μου, ὅτι δὲν θὰ σὰς ἀφήσω πλέον.

Τὸ στήθος τῆς Ὀλγας ἐξωγκούτο ὑπὸ διαλειπὸντων παλμῶν· δάκρυ δὲ σιγῆλὸν ἐκυλίεθον βραδέως ἐπὶ τῶν παρειῶν της.

Διατὶ κλαίετε, ἀγαπητῆ μου ψυχῆ; δὲν θέλω νὰ κλαίητε! εἶπεν ὁ πρίγκιψ γογγυπετῶν πρὸ αὐτῆς· καὶ προσεπάθησε νὰ ἐλύσῃ πλησίον του τὸ πρόσωπόν της, ἢν ἀροφήσῃ τὰ δάκρυά της. Ἄλλ' ἐκείνη ἐκράτει τὴν κεφαλὴν ἐπιμόπως τεταπεινωμένην. Ἔθετο μίαν τῶν χειρῶν του ἐπὶ τοῦ ὄμου της καὶ τὴν ἠνάγκασε νὰ τὸν παρατηρήσῃ.

Ὀλγα, ἐξηκολούθησε, δὲν ἐνοεῖς, ὅτι αὐτὴ εἶνε μίαν τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ βίου μας στιγμῶν;

Ἡ δεσποινὶς Βολγίν ἐκίνησεν ἐπιδοκίμαστικῶς τὴν κεφαλὴν, ἀλλ' οὐδὲ λέξιν ἐπρόφρασε.

Μὲ ἀγαπάτε; ἐξηκολούθησεν ὁ πρίγκιψ.

Ἡ Ὀλγα ἐγένετο λευκοτέρα τῆς ἐσθῆτός της· εἰς τοῦτο δὲ καὶ μόνον περιωρίσθη ἡ ἀπάντησίς της.

Ναί, μὲ ἀγαπάτε! τὸ ἐνόησα πρὸ ὀλίγου ἐκ τῶν δακρύων σας· τὸ ἠσθάνθη ἐκ τῆς ὀσμῆς ἐκείνης, μεθ' ἧς ἐρρίφθητε εἰς τὸ στήθος μου... τώρα ἀκόμη τὸ μαντεύω ἀπὸ τὴν σιωπὴν σας.

Αἶ! καὶ ὅταν σὰς ἀγαπήσω! ἀνεφώνησεν ἡ δεσποινὶς Βολγίν, ἀφήσασα τὴν ἐπιμόνον ἀντίστασιν καὶ μὴ δυνήθησα ν' ἀρνήθῃ τὴν καθαρὰν πραγματικότητά ὅταν ἀγαπήσω... ὅμως, ὅστις δὲν εἶσθε ἐλεύθερος!... ποῦ θὰ μὰς ὠδήγει τοῦτο;

Αἶ! ἀλλὰ θὰ μὰς ὠδήγει εἰς τὸν ἀμοιβαῖον ἔρωτα καὶ τοῦτο ἀρκεῖ!

Ναί, εἰς τὸν ἔρωτα! ἀλλ' εἰς ποῖον ἔρωτα; εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶνε μαρτύριον διὰ τὸν ἄνδρα, τὸν ἔχοντα καρδίαν, αἰσχύνῃ διὰ τὴν γυναῖκα, τὴν μὴ στερηθεῖσαν παντὸς αἰσθημάτων ἀξιοπρεπείας!

Ἰδοῦ μεγάλαι λέξεις, κεναὶ ἐνοεῖας. Δὲν ὑπάρχει αἰσχύνῃ διὰ τὴν γυναῖκα, ὅταν τὸ αἰσθημα, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπείκει, εἶνε εἰλικρινές· ὅσον δὲ διὰ τὸν ἄνδρα, ἢ σκληροτέρα βίαστος εἶνε ἐκείνη, ἢν δοκιμάζει, ὅταν εἶνε μακρὰν τῆς λατρεμένης του.

Ἡ λύπη στοιχίζει ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰς τύψεις τῆς συνευδήςσεως! ὑπέλαβεν ἡ δεσποινὶς Βολγίν μετ' ὀδυνῆρας τίνος ἐπάρσεως.

Τύψεις! ἀλλὰ ποτὲ δὲν θὰ τὰς ἔχετε, κακὸν παιδίον! εἶπεν ὁ πρίγκιψ μετ' ἀπειροῦ γλυκύτητος. Ὅθ' ἔζωω πλησίον σας ὡς ἀδελφός, ὅπως ἔζωω πρὶν ἢ ἀναχωρήσω εἰς Κούκασον· ἀλλὰ τοῦλάχιστον

στον θά' γνωρίζω, ὅτι εἶσθε ἐδῶ καὶ θὰ σὰς βλέπω καθ' ἑκάστην... Εἰπέτε! τί κακὸν εἶνε δυνατόν νὰ συμβῆ διότι θὰ σὰς βλέπω; Ἡ παρουσία σας, ἢς ἐπὶ πολὺν ἤδη χρόνον ἐστερηθῆν, ἰδοῦ τὸ μόνον ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον ποθῶ τὸ νὰ εἶμαι πλησίον σας, μὰς εἶσαι, νὰ σὰς ὁμιλῶ, νὰ σὰς ἀκούω, ν' ἀναπνέω ἐν τῇ αὐτῇ μεθ' ὑμῶν ἀτμοσφαιρᾷ, αὐτὰ εἶνε ἀρκετῆ δι' ἐμὲ εὐτυχία· εἶνε ὁ μόνος μου πόθος! θὰ ἔχετε τὸ θάρρος νὰ εἰπῆτε, ὅτι ἀρνεῖσθε;

Μὴ δυναμένη ἕνεκα τῆς παραχρῆς της νὰ ἐξακολουθῆται παλαιούσα πρὸς τὴν καρδίαν της, ἀρκούντως εἰλικρινῆς, ὥστε νὰ μὴ τὸν διαβουκολήσῃ δι' ἐλπίδων, ἄς ἴσως θὰ ἠναγκάσῃτο νὰ διαφεύσῃ ἡμέραν τινὰ καὶ τόσον ἀγαθῆ, ὥστε νὰ τρέμῃ μόνον μετὰ τὴν ἰδέαν, ὅτι ἀρνητικὴ τὴν ἀποκρίσιν της θὰ ἐπέφερε κακὸν εἰς τὸν πρίγκιπα, ἢ Ὀλγα ἀφῆνε τὰ δάκρυά της νὰ βέωσιν ἡσύχως καὶ ἰσιώπα.

Ἐχει καλῶς, ἐσέβηθ' ὁ Παῦλος. Σὰς ἐνόησεν. Νομίζετε ὅτι δὲν ὑπέφερα ἀκόμη ἀρκετὰ καὶ θέλετε διὰ τῆς σκληρότητός σας νὰ κενώσω τὸ ποτήριον μέχρι τῆς τελευταίας, τῆς πικροτέρας σταγόνας;

Εἶτα ἐν τῇ ἐκχειλίσει ἐκείνη τοῦ παραφόρου πάθους, ἦτις καθιστᾷ τόσον ἐγγώττους τοὺς ἀνθρώπους, ἦτις ζωογονεῖ τὰ βαθεῖα αἰσθηματα, τῇ ἐξωγράφῃσιν οὐχὶ βεβαίως ἀνευ μικρῶν τιμῶν ὑπερβολῶν τὰς βασάνους, ἄς ὑφίστατο, τὸ κενὸν ὅπερ ἀφῆκεν ἐν τῇ καρδίᾳ του ἡ φυγὴ τῆς γυναικὸς του, τὴν ἀπογοήτευσιν, ἐν ἣ τὸν εἶχον βυθίσει αἱ ἀτυχίαι του, τὴν ἀπώλειαν πάσης φιλοδόξου ἐλπίδος ἕνεκα τῆς δυσμενείας τοῦ Τσαρού, τοὺς αἱματώδεις περισπασμούς τῶν μαχῶν, οὓς ἐπέζητησε καὶ οἵτινες ἐστεροῦντο πλέον δι' αὐτὸν παντὸς θελητήρου, τὰς ἠδονὰς ἔτι, αἰτίνας τῶ προϋξένου ἀληθῆ ἀνδριαν, ἀφ' ὅτου μακρόθεν διέκρινε τὴν εὐδαιμονίαν, τὸ πάθος του ἀπὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν δεινούμενον καὶ τὴν ζωὴν τέλος ἀνευ ἀξίας, ἀνευ ἐνδιαφέροντος δι' αὐτὸν, ἐὰν ἐκείνη δὲν τὴν συνεμερίζετο.

Τοὺς ὀφθαλμοὺς χαμαὶ νεύουσα μετὰ στήθος ἀναπαλλόμενον, ἀναπρόφασιστος, ἀγνοοῦσα τί ν' ἀποκριθῆ ἡ Ὀλγα εἶσα. Ὁ Βαρίσκου ἐνόησε τέλος πόσον αὐτὴ ἐπασχε καὶ ἠνσθάνθη αἰφνης δι' αὐτὴν συμπάθειαν πλήρη τρυφερότητος καὶ γλυκύτητος.

Ἦδη ὁ καιρὸς εἶνε ἰδικός μας. Δὲν νομίζετε, ὅτι θὰ ἦτο ἀδίκον νὰ συννεφώσωμεν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τὴν εὐτυχίαν, ἢν ἐπαναβλέποντες ἀλλήλους αἰσθανόμεθα ἀμφοτέροι;

Δὲν πταίω ἐγὼ! ἀπεκρίθη ἡ δεσποινὶς Βολγίν, ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ὁποίας εἶχεν ἐπανατεῖλῃ τὸ γλυκὺ της μειδιᾶμα. Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἀνακωχῆς, ἦς τὴν

πρωτοβουλίαν ἔσχε τὴν καλὴν ἰδέαν νὰ λάβῃ ὁ πρίγκιψ ἀντεπεκρίνετο ἀριστα εἰς τὰς ἰδέας καὶ τοὺς πόθους τῆς Ὀλγας, ἥτις εὐχαρίστως παρεδέχθη αὐτήν. Χωρὶς δὲ νὰ ἐξετάσῃ μέχρι τίνος βαθμοῦ ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Παύλου Βαρίσκου ἦτο εἰλικρινὴς τὴν παραδέχθη ὡς τοιαύτην διότι εἶχεν ἀνάγκη νὰ τὸν πιστεύσῃ ἢ δυσπιστίαν ἐσίγησε καὶ ἀφώπλισθη. Μεταγχολικὴ τρυφερότης ἀλλ' οὐχὶ ἀμοιρος ἡδύτης διεδέχθη μετὰ μικρὸν τὴν παραφορὰν καὶ τὴν καταγιγίδα, αἰτινες ἐτάραξαν τὰς πρώτας ὥρας ἡ δὲ ἡμέρα διέρρευεν οὕτω εἰρηνικῶς.

— Ἰδέτε ἐν τούτοις ποίαν δύναμιν ἐξασκετε ἐπ' ἐμοῦ! ἔλεγεν ὁ Παῦλος ὥρας τινὰς βραδύτερον πρὸς τὴν δεσποινίδα Βολγίν.

— Αἱ! καὶ σὰς καθιστῶ λοιπὸν τὸσον δυστυχῆ;

— Εἶθε νὰ ἤμην πάντοτε οὕτω! (Ἔπειτα).

ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ

ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ¹

Διατί ἀρὰ γε ἐνφ' αὐτὸ καὶ αὐτὸ τὸ ἀπάτατον παρελθὸν κατὰ τὸν κόρον πλέον ἀνεπτύχθη καὶ ἐδιδάχθη, ἡ ἀμέσως προηγουμένη τῆς συγχρόνου ἐποχῆ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ βίου, ἡ τῆς Τουρκοκρατίας, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς περίοδον, περὶ ἧς ἐκόντες ἡ ἀκοντες δὲν ἠκούσαμεν τι παρὰ τῶν διηγηματικῶν γερόντων, διατελεῖ τοσοῦτον ἀγνωστος ἡμῖν; Διατί εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐγεννήθη ἀδιαφορία τις, ἂν μὴ περιφρόνησις, πρὸς τοὺς ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῶν Τούρκων ἀμέσους καὶ ἄριστους ἡμῶν προγόνους; Διατί ὡς ἐξιπασμένοι τινὲς ὀψίπλοτοι περιεφρόνησαμεν τοὺς γεννητορας ἡμῶν;

Ἦσαν ἀρὰ γε ἄξιοι τῆς περιφρονήσεως ταύτης; Μήπως διεχειρίσθησαν ἀπίστως καὶ ἀναξίως τὴν κληροδοτηθεῖσαν αὐτοῖς τιμαλφὴ ἔθνικὴν παρακαταθήκην; Μήπως ἔπαυσαν θρηνοῦντες τὴν Πτῶσιν καὶ ἐλπίζοντες τὴν Ἀνάστασιν; Μήπως δὲν ὑπέστησαν τὰ δεινὰ τῆς δουλείας — καὶ τί δεινὰ! — μετ' ἀρματωλικῆς ὄντως καρτερίας; μήπως ἐξετουρπίσθησαν κατὰ τὴν γλώσσαν, κατὰ τὴν θρησκείαν καὶ κατὰ τοὺς οὐσιώδεις καὶ χαρακτηριστικούς δόρους τοῦ βίου;

Ἠγιασμένη ἔστω ἡ ψυχὴ τῶν μητέρων ἐκείνων, αἰτινες ἐπὶ 363 ἔτη τοσοῦτον ἡρωισμῶν ἀντέταξαν κατὰ τῆς περικυκλώσεως αὐτὰς ἀσελγούς τῶν κατακτητῶν κτηνωδίας¹ αἰτινες, στερθεῖσαι πάσης βιωτικῆς ἀπολαύσεως, εἰς ἓν καὶ μό-

1. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀπεσπάρθη ἐκ τῆς ἐκδοθσομένης τῆν προσεχῆ ἐβδομάδα Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων (Τουρκοκρατία. Περίοδος πρώτη. Τόμος Α') τοῦ κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου.

νον τὸν ἑαυτῶν βίον ἀφιέρωσαν, εἰς τὸ ν' ἀνατρέφωσι καὶ δωρῶνται οὕτως ἐκάστοτε τῷ ἔθνει ἀνδρας ἀξίους τοῦ τε ἀνδρικοῦ, τοῦ ἐλληνικοῦ καὶ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ ὀνόματος.

* * *

Ἄλλ' ἀρὰ γε ἡ ἀδιαφορία αὕτη πρὸς τοὺς ἀμέσους ἡμῶν προγόνους εἶνε ἔμφυτος, λόγον ἔχουσα τὴν πρὸς πᾶν ἀνόμοιον ἀποστροφὴν, ἡ εἶνε παροδική, φειδολύμενη εἰς τὴν κακὴν διδασχὴν τῆς παρούσης γενεᾶς, ἢν τοσοῦτον καὶ τοσοῦτοι εἰργάσθησαν ὅπως διαστρέψωσιν;

Πόθεν δ' ἀρὰ γε προέρχεται καὶ ἡ παρατηρημένη ἰδιόζουσα ὑποτίμησις πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, περὶ ὧν οὐχὶ σπανίως ἀναγινώσκει τις καὶ ἀκούει ἡμισιτα εὐμενεῖς κρίσεις; Ἦσαν ἀρὰ γε ἄξιοι τῶν κρίσεων τούτων, ἢ ἐπὶ τοσοῦτον ἐπεβάρυνεν αὐτοὺς ἡ τῶν ἀρχαίων προγόνων τῶν δόξα, ὥστε μόνοι οὗτοι νὰ κρίνονται ἀπολύτως καὶ ὄχι σχετικῶς πρὸς τὴν ἐποχὴν; Μήπως ὁ ἔστος τῆς ἐποχῆς δὲν περιόριζεν, δὲν πιέζει πᾶν τὸ ἐν αὐτῷ περικλειόμενον, ἀναγκάζων καὶ τὴν πολυτιμοτάτην ὕλην νὰ λάβῃ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὀριζομένην καὶ διαγοαφομένην μορφήν; εἶνε δ' ἀρὰ γε εὐχερὲς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὑπερῶνθρωπον φύσιν νὰ διαρρήξῃ τοῦ τοιοῦτου τύπου τὰ χαλυβδῖνα τοιχώματα;

Σχετικῶς, σχετικῶς πρὸς τὴν κατάστασιν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς πρέπει νὰ κρίνονται καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἡ φύσις πρέπει νὰ ἀνευρίσκηται καὶ ἐκτιμᾶται καὶ οὐχὶ ἡ ἐκδήλωσις τῆς φύσεως ταύτης, ἢτοι, ἀφ' ἑαυτῆς καὶ ἀνευ βοηθητικῶν τιμῶν παροχῶν, ἀδυνατεῖ ν' ἀναδείξῃ τελείως τὰ χαρίσματα τῆς.

Μὴ ζητῶμεν λοιπὸν ἐπὶ Τουρκοκρατίας νὰ εὐρωμεν ἐν Ἀθήναις Περικλεῖς, Εὐριπίδας καὶ Φειδίας; τοῦτο οὐ μόνον δυνατὸν δὲν εἶνε, ἀλλ' οὐδὲ φυσικόν.

Ἄλλ' ἀρὰ γε ἐπειδὴ δὲν ἦσαν Ἰκτινοὶ ἔπεται ὅτι ἦσαν κτήνη; Δὲν ἀρκεῖ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ τοιοῦτους δουλεύοντες αὐθέντας καὶ κατόπιιν ἄλλης δουλείας 254 ἔτων ἐτῶν, γραμμικῆς ταύτης, ἦτοι δουλείας 617 ἔτων ἐτῶν, ἐξηκολούθουν ὄντες φιλόμουσοι, ἑλληνοπρεπεῖς καὶ φιλαθηναῖοι, προθύμως θυσιάζοντες χάριν τῆς Πατρίδος αὐτῶν καὶ δλου τοῦ Γένους τὴν εὐτυχίαν καὶ αὐτὴν τὴν ζώην των;

Δὲν ἀρκεῖ ὅτι αἱ Ἀθηναῖαι οὐδέποτε ἀπώλεσαν τὴν ἑαυτῶν ἰδιοφυίαν καὶ ὅτι τὰ πάντα ἐν αὐταῖς ἔφερον τὸν Ἀθηναϊκὸν τύπον;

Αὕτη ἀκριβῶς ἡ Ἀθηναϊκὴ διάλεκτος, ἡ ὑπὸ τῶν ἀγνωστων αὐτὴν λογίων τοσοῦτον ὕβρισθεῖσα, ἀποτελεῖ τὸ τιμωτάτον τῶν Ἀθηνῶν κόσμημα καὶ τῆς ἑλληνοπρεπείας αὐτὴν τὴν λαλοῦσαν ἀπόδειξιν.

Ἄτυχῶς αἱ ἱστορίαι τῶν Τουρκοκρατουμένων Ἀθηνῶν ἐγράφθησαν ἐπὶ τῇ βάρβάρῃ τῆς Συνοπτικῆς καταστάσεως τοῦ Σουρμελίη, δύο-τριῶν Περιηγητῶν,

τῶν ἐν τῇ Τουρκοκρατίᾳ ἐπιστολῶν, τῆς Ἐπιστολῆς τῆς δσίας Φιλοθέης καὶ τινῶν πτωχοπληροφοριῶν ὅσφ τετριμμένων τόσφ καὶ ἀμφιβόλου ἀκριβείας ὡς ἐκ τούτου καὶ αἱ περὶ Ἀθηναίων καὶ Ἀθηνῶν κρίσεις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶνε εὐμενεστεραι.

Ἄλλ' οἱ περὶ Ἀθηνῶν γράψαντες, τῶσον ἀτελῶς καὶ ἀβασανίστως, καὶ μάλιστα εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἦσαν ἐγγύτερον πολλῶν πραγμάτων, πῶς κατώρθωσαν ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦλάχιστον ὀνομάτων τινῶν οἰκογενειῶν, τόπων καὶ κτιρίων νὰ μὴ ὑποπεύσωσιν ὅτι πολλὰ ἄλυτα ἱστορικὰ προβλήματα ἐν ἑαυταῖς κρύπτουσιν αἱ Ἀθηναῖαι; καὶ ὅτι δὲν ἔπαυσεν οὐσα ἐπίσημος ἡ πόλις, ἡ ἔχουσα ἐκκλησίας φερωνόμουσιν τῷ Ραγκαβᾷ καὶ τῷ Καρύκη, κτήματα ἐπ' ὀνόματι Καματηροῦ, Βρανᾷ, Ἰέρακος καὶ Πικέρνη, ὀνομάτων καὶ τίτλων ἐξόχων, ἡ ἔχουσα κατοίκους Παλαιολόγους καὶ Ταρωνίτας καὶ τάφους κεκοσμημένους ὑπὸ δικεφάλων ἀετῶν;

Ἄλλὰ καὶ αὕτη ἡ καταπληκτικὴ καὶ ὄλως ἀνεπιάραιτος ἀντίθεσις τῆς Ἑλληνικωτάτης πόλεως πρὸς τὰ χωρία τῆς Ἀττικῆς δὲν ἐκίνησαν ἀρὰ γε τὴν περιεργίαν τινὸς πρὸς ἔρευναν τοῦ χρόνου τῆς μεταβαπτίσεως τμημάτων Ἀττικῆς γῆς, διὰ τῶν ὀνομάτων Σουλίου, Σαλεσίου, Μαλακασίου καὶ δὴ τοῦ Ἀρτήνου Μενδίου, ὡς καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐν τῇ Ἀττικῇ μετακινήσεως Ἡπειρωτικοῦ πληθυσμοῦ; Δὲν εὐρέθησαν ἀρὰ γε πρὸ πού διλήμματος ἀν ἐγένετο καθόδοις Ἀλθανοφῶνων ἐξ Ἡπείρου, ἢ μάλλον ἀνοδος ἐκ Πελοποννησίου, ἂν μὴ ἀμφοτέρα; πῶς συνέβη δ' ὥστε νὰ εὐρίσκωνται ἐν τῇ Ἀττικῇ ὑπὸ οὐχὶ τῶσον αἰσίους οἰωνοὺς, ἢ ἐν φιλοξένῳ καὶ προστατευτικῷ καταφυγίῳ, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Λέσσα καὶ τῶν Σπάτα, Μπούα, Μπούζικη καὶ ἄλλων καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην περμημιμένων ἀρματωλῶν ἢ στρατιωτῶν, ὡς ἐλέγοντο τότε, τῶν ὀρκιζομένων

«μὰ τὸν Κύρ Ἥλιο τὸν χρυσὸ, μὰ τὴν γλυκεῖα των [μάνα»

νὰ γεμίωσι τὰ στερορρήμια ἐχθρικῶν κεφαλῶν;

Ἄλλ' οὐδεμίαν πρὸς τοῦτοις αἰσθησιν, φαίνεται, ἐποίησεν εἰς τοὺς διὰ τὸ παρελθὸν τῶν Ἀθηνῶν ἐνδιαφερομένους καὶ ἡ ἕνεκα τῆς ἐπιστημότητος τοῦ γένους του πολιτογράφησις ἐν Ἀθήναις καὶ ἀνοδος εἰς ἀξιώματα γνωστοῦ συμμάχου τοῦ Γεωργίου Κεστριώτου, ἐνὸς τῶν ἡγεμόνων, «οἷς ὑπέκειντο, κατὰ τὸν Camille Paganel, Παίονες καὶ Πελαγονιοὶ καὶ Σκάδοι καὶ πόλεις πολλαί», τοῦ ΛΑΒΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΣΜΑΝΗ οὐδὲ παρατηρήθη ὅτι εἰς τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ, ὁ Γεώργιος Δούμανης, τῷ 1686 μετὰ τὸν Μήτηροπολίτου Ἀθηνῶν Ἰακώβου καὶ τριῶν ἄλλ-

ΠΑΝΟΡΑΜΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΚΑΛΑΙΤΕΧΝΙΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

Πενταετής πιαστίης — Σήμερον πυγμαῖοι καὶ αὐριον γίγαντες — Ἡ παρτίσις τοῦ Παστέρ — Κάλλιον λύσσα παρὰ γῆρας — Εἰεργετικὴ ζῶων Ζῶα μικρὰ μετὰ μέγαλλον — Σκέψις πρωτοχρονιάτικη.

Πολλάκις συνέπεσε λόγος περὶ παιδίων ἐκπλητόντων διὰ τῆς ἐκτάτου εὐφυίας καὶ τῆς ἰσχυρῆς τῶν μνημῆς. Καὶ οἱ τοῦ «Πανοράματος» δὲ θεαταὶ ἐνθυμοῦνται βεβαίως τὸν δωδεκαετῆ ἱστορικόν, ὃν ἐμνημονοῦσαμεν πρό τινας. Τὰ φαινόμενα ταῦτα εἶνε ἀσημάντα παραβαλλόμενα πρὸς τὴν πιαστίην ἐκ Βαρσοβίας, τὸ ὄλον... πενταετῆ! Ὀνομάζεται Ραούλ Κοτσάλκι καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου ἔδωκεν ἐν Βιερπουόλι μουσικὴν συναυλίαν ἐκπλήγως τὸν δῆμοσιον διὰ τὴν τέχνην, μετ' ἧς ἐπαίετο διάφορα μουσικὰ τεμάχια τοῦ Chopin! Ἄλλοτε εἰχεν ἐγερθῆ ἕως μεταδὲ ἐπιστήμων ἀνδρῶν τῆς Ἀμερικῆς ἰσχυρίζομένων, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπίδειξις προόρου ἀναπτύξεως τοῦ νοῦ οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ συμπτωρικὴ καταλήγουσα εἰς τὴν ἐξάντησιν καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ παιδὸς ἐκείνου. Νὰ τὸ πιστεύωμεν οὕτω; Ἡ νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι ἐκ τῶν πυγμαίων τούτων μαχητῶν ὁ ἀναπτυχθεὶς γίγαντες τῆς τέχνης;

Ἄλλοτε εἰχεν ἐγερθῆ ἕως μεταδὲ ἐπιστήμων ἀνδρῶν τῆς Ἀμερικῆς ἰσχυρίζομένων, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπίδειξις προόρου ἀναπτύξεως τοῦ νοῦ οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ συμπτωρικὴ καταλήγουσα εἰς τὴν ἐξάντησιν καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ παιδὸς ἐκείνου. Νὰ τὸ πιστεύωμεν οὕτω; Ἡ νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι ἐκ τῶν πυγμαίων τούτων μαχητῶν ὁ ἀναπτυχθεὶς γίγαντες τῆς τέχνης;

Ἄλλοτε εἰχεν ἐγερθῆ ἕως μεταδὲ ἐπιστήμων ἀνδρῶν τῆς Ἀμερικῆς ἰσχυρίζομένων, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπίδειξις προόρου ἀναπτύξεως τοῦ νοῦ οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ συμπτωρικὴ καταλήγουσα εἰς τὴν ἐξάντησιν καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ παιδὸς ἐκείνου. Νὰ τὸ πιστεύωμεν οὕτω; Ἡ νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι ἐκ τῶν πυγμαίων τούτων μαχητῶν ὁ ἀναπτυχθεὶς γίγαντες τῆς τέχνης;

Ἄλλοτε εἰχεν ἐγερθῆ ἕως μεταδὲ ἐπιστήμων ἀνδρῶν τῆς Ἀμερικῆς ἰσχυρίζομένων, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπίδειξις προόρου ἀναπτύξεως τοῦ νοῦ οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ συμπτωρικὴ καταλήγουσα εἰς τὴν ἐξάντησιν καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ παιδὸς ἐκείνου. Νὰ τὸ πιστεύωμεν οὕτω; Ἡ νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι ἐκ τῶν πυγμαίων τούτων μαχητῶν ὁ ἀναπτυχθεὶς γίγαντες τῆς τέχνης;

Δὲν πρόκειται τὸσον περὶ τῆς ἐκτέλεισεως, ὅσον περὶ τῆς ἰδέας αὐτῆς. Ἐν τῷ θεάτρῳ Mesaccio τοῦ Ἄγιου Ἰωάννου, ἐν Ἀμερικῇ, ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ παράστασις εὐεργετικὴ ὑπὲρ τοῦ χοροῦ. Ὁ διευθυντῆς τοῦ χοροῦ τῷ, φαίνεται, πολὺ εὐφυὲς ἀνθρώπος. Ὁ σκοπὸς ἀγαθὸς τὰ μέσα, καὶ ὁ κύριος ὁδοὺς φρονίμως καὶ ὑπὸ πρακτικοῦ πνεύματος ἀγόμενος, ἐσκέφθη νὰ προσθέσῃ ἐν ταῖς ἀγγελίαις τῆς παραστάσεως μεταδὲ ἄλλων καὶ τὰ εἶψις ἀρκετὰ χαρακτηριστικά, καὶ δὴ Ἀμερικανικά. «Τὰ προσφερόμενα, ἀμνοί, βόες, πρόβατα κτλ. γίνονται δεκτὰ εἰς τὴν θύραν. Ὁ χορὸς πεποιθὸς εἰς τὴν γυναικίαν συνδρομὴν τοῦ κοινοῦ. ἐκ τῶν προτέρων ἐκράζει τὰς θερμὰς εὐχαριστίας του». Φαντάσθητε λοιπὸν, ὅποιον ἐντόπιον θὰ ἐνεποιεῖ ἢ θὰ τὸν ὀδηγοῦμεν οὐχὶ πλέον εἰς σφαγὴν, ἀλλ' εἰς τὸ θεᾶτρον, ἀδῶν ἀρνίων ἀναμειβόμενα, χοίρων, ὄνων — διατί ὄχι, ἀφ' οὗ πᾶν ζῶον εἶνε δεκτόν. — καὶ τῆς λοιπῆς χορείας τῶν τετραπόδων, μετὰ τῶν διπόδων θεατῶν, τῶν εὐδαμόνων Ἀμερικανῶν! Ἐν μόνον μᾶς φαίνεται ἄπορον, πῶς ἐμελλε νὰ τοποθετηθῇ τὸ πλῆθος ἐκείνου τῶν ζῶων, μικρῶν μετὰ μέγαλλον, ἐκτός ἂν ἐμελλον νὰ χρησιμεύσωσιν ἐν ἀνάγκῃ πρὸς κατοικίαν καὶ ... τὰ θεωρεῖται.

Σκέψις τοῦ κ. Γιάννη κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πρωτοχρονιάς:

Καθήμενοι Φογάχοι! Δὲν θὰ τοὺς ἐβῆν σὲ καλὸ τὸ νῆον ἔτος ... Σήμερον, πρωτοχρονιά, καὶ αὐτοὶ νὰ ἔχουν 13 τοῦ μηνὸς!...

Ἀθῆναις

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Μετὰ τῆς συνήθους πομπῆς ἐτελέσθησαν τὴν πρώτην Ἰανουαρίου ἐν τῷ ναῷ τῆς Μητροπόλεως καὶ τοῖς Ἀνακτόροις αἱ ἐπὶ τῷ νῆφ ἔτει τελεταί. — Τὴν 2αν Ἰανουαρίου ἰδῶθη ἐν τοῖς Ἀνακτόροις ὁ πρῶτος χορὸς τῆς χειμερινῆς ἐποχῆς. — Ὁ διάδοχος Κωνσταντῖνος ἀπεδέχθη τὴν προεδρίαν τῆς Ἐταιρείας τῆς ἐπὶ σκοπὸν δοτιλῆς, ἢν διευθύνει ὁ κ. Ι. Α. Μεσσονήζης. — Ὁ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου «Παρνασοῦ» δίδόμενος ἐτησίως χορὸς ὑπὲρ τῆς Σχολῆς τῶν Ἀπόρων Παίδων ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ διαδόχου. — Ὁ δημοτικὸς φόρος Ἀθηνῶν ἐπὶ τῶν ὀνίων καὶ ἐμπορευμάτων ἐνοικίασθη διὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος ὑπὸ τοῦ κ. Χ. Ματθιο-ούλου ἀντὶ δρ. 954,200, ἦτοι 200,000 πλεῖστον ἢ πέρυσιν. — Ἐν συναδριάσει τῆς ἱατρικῆς ἑταιρείας ὁ καθηγητῆς κ. Ἀναγνωστάκης καταθέσει τὸν προεδρικὸν ἀξίωμα, ὅπερ ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἐταιρείας ἐπὶ εἰκοσαεταίον κατεῖχε, καὶ ἀνεκλήθη παρὰ τῆς ἐπιτρομῆς προέδρου, τακτικῶς ἐκλεγέντος τοῦ καθηγητοῦ κ. Δ. Ὀρφανίδου. — Ἠρξάτο ἡ λειτουργία τῶν νεομητῶν φυλακῶν Συγγροῦ μεταφερθέντων ἐν αὐταῖς διαφόρων καταδίκων. — Κατὰ τὴν «Ἐφημερίδα» τῆς Κυβερνήσεως αἱ δημοτικαὶ εἰσπράξεις κατὰ τοὺς ἑνδεκα πρώτους μῆνας τῆς χρήσεως τοῦ 1888 ἔχον ὡς ἐξῆς: Ἐπὶ προϋπολογισθέντων ἐσόδων 95,906,234 ἐβεβαιώθησαν μέχρι τέλους Νοεμβρίου 75,839,006, εἰσπράχθησαν 62,186,985, καὶ μένουσιν εἰσπράξιμα 13,652,241.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ

Διαψεύδεται — ὡς ἐπεκράτησε συνῆθεα — ἡ μνηστεια τοῦ διαδόχου τῆς Ρωσσίας πρὸς τὴν πριγκίπισσαν Ἀλιὴν τῆς Ἑσθίας καὶ ἡ τοῦ ἡγεμόνου τῆς Βουλγαρίας Φερδινάνδου πρὸς Βελγίδα τινα πριγκίπισσαν. — Ὁ βασιλεὺς τῆς Ὀλλανδίας ἀσθενεῖ ἐπικυδύνως. — Ὁ πρίγκιψ Φρειδερίκος Λεοπόλδος τῆς Πρωσσίας ἐμνηστεύθη ἐπισήμως τὴν πριγκίπισσαν Λουίζαν, ἀδελφὴν τοῦ αυτοκράτορος τῆς Γερμανίας καὶ τῆς μνηστῆς τοῦ διαδόχου Κωνσταντῖνου.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Κατὰ τὸ ἄρτι δημοσιευθὲν «Ρωσικὸν Ἡμερολόγιον» ὁ πληθυσμὸς ἀπάσης τῆς Ρωσικῆς αυτοκρατορίας ἀνέρχεται εἰς 108,787,235 οἰκονομίας χωρῶν 49 καὶ πλέον ἑκατομμυρίων τετραγωνικῶν Βερστών. Ἐκ τῶν διαφόρων χωρῶν ταύτης πικνότερα οἰκονομίας ἢ Πολωνία, ἀραιότερα δὲ ἡ Σιβηρία. Πόλις ἐν δὴφ ἔχει 1,340, ὠν 36 κατοικοῦνται ὑπὸ πλείονων τῶν 50,000 κατοίκων. Κατὰ δίκαιον ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς ἐπιστάσεσι 9,845. Εἰς τὸν ἐνεργὸν στρατὸν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος κατετάχθησαν 250,000 ἄνδρες, ὠν τὰ τρίτα τέταρτα ἀνακαθάρτη, καὶ τέλος ἐν ἔτει 1885 ἐγεννήθησαν 4,597,441 παιδιά καὶ ἀπέθανον 3,294,824 ἄνθρωποι. Ἐν Ρωσίᾳ, ὡς βλέπετε, γεννῶνται καὶ ἀποθνήσκουσιν κατ' ἔτος διπλάσιον τῶν κατοίκων ἀπάσης τῆς ἐλευθέρης Ἑλλάδος!

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἡ Ἐφημερίδα, τὸ ἀρχαιότερον τῶν ἐν Ἑλλάδι ἡμερησίων φύλλων, ὅπερ φιλοτιμῶς διευθύνει ἀπὸ τίνος ὁ κ. Ἀριστίδης Ν. Ρούκης, ἐκδίδεται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου εἰς μέγα σχῆμα, διπλάσιον τοῦ τέως καὶ μετὰ πολλῶν νεωτερισμῶν καὶ βελτιώσεων. — Ἐπίσης ἀπὸ τοῦ νέου ἔτους ἡ Νέα Ἐφημερίδα, ἡ διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Κ. Καμπούρογλου, χωρὶς νὰ μεταβάλλῃ τὸ σχῆμά της, ἐκδίδεται καθ' ἐκάστην ἡμέραν, καταστάσα οὕτως ἐν τῶν περιεκτικωτέρων καὶ εὐθυνοτέρων ὀργάνων τοῦ ἀμαζόντος ἐλληνικοῦ τόπου. — Ἐνὸς τῆς προσεχῆς ἐβδομάδος ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐκδοσις τῶν Καίρων, ὑπὸ τὴν διευθύνσιν τοῦ γλαφυροῦ συγγραφέου τῶν περὶ Μάνης καὶ Μαριετῶν ἐπιστολῶν καὶ ἄλλων μελετῶν δημοσιευθεισῶν ἐν τῇ Ἐβδομάδι. — Χωρεῖ ἀπροσκόπως ἐπαναληφθεῖσα ἀπὸ τίνος ἡ ἐκδοσις τοῦ περιοδικοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπερ διευθύνει καὶ ἐξωραΐζει καθ' ἐκάστην ὁ συμπαθὴς αὐτοῦ διευθυντῆς κ. Δ. Σακελαρόπουλος.

Δ. Γρ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

